

LAPPEENRANNAN LEIKKIPAIKKA- OHJELMA 2025–2035

KADUT JA YMPÄRISTÖN
LEIKKIPAIKKAVERKOSTON
KEHITTÄMIS- JA KUNNOSSAPITO-
SUUNNITELMA

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Johdanto	4	13.	Investoinnit	52
2.	Leikkipaikkaohjelman sisältö	5	14.	Leikkipaikkaverkoston kehittäminen	54
	Työryhmä	6		Leikkipaikkojen toimenpiteet 2025–2035	55
	Leikkipaikkaohjelman laatimisprosessi	7		Saneerattavat leikkipaikat	55
3.	Leikkipaikkaohjelman tavoitteet	8		Poistettavat leikkipaikat	56
	Liittyminen muihin strategisen tason suunnitelmiin	11		Uudet leikkipaikat	59
	Leikkipaikat ja sosiaalinen kestävyys	12	15.	Suunnittelu	60
4.	Leikkipaikkoihin liittyvät lait ja standardit	14		Esteettömän leikkipaikan suunnittelu	62
5.	Lappeenrannan leikkipaikkojen historia ja nykytila	16	16.	Rakentaminen	63
	Leikkipaikkaverkoston nykytila	20	17.	Lähteet	
	Leikkipaikkojen nykytila ja kunto	22		LIITE 1 Leikkipaikkaverkosto 2025	
6.	Leikkipaikkatyytit	24		LIITE 2 Leikkipaikkaverkoston tavoitetila 2035	
	Varustelutasot eri leikkipaikkatyypeillä	28		LIITE 3 Leikkipaikkaverkoston saavutettavuus 2025	
	Leikkipaikan ympäristö ja kasvillisuus	30		LIITE 4 Leikkipaikkaverkoston saavutettavuuden tavoitetila 2035	
	Saavutettavuus ja saapuminen leikkipaikalle	31		LIITE 5 Leikkipaikkaverkoston toimenpiteet 2025–2035	
7.	Leikkipaikkojen kunnossapito	33		LIITE 6 Kadut ja ympäristö vastualueen leikkipaikat 2025–2035	
	Leikkipaikkojen turvallisuus	35		LIITE 7 Asukaskyselyn tiivistelmä	
8.	Lapsivaikutusten arviointi	36		LIITE 8 Lapsivaikutusten arviointi	
9.	Leikkipaikkojen korjausvelka	38			
10.	Vuorovaikutus ja viestintä	40			
	Leikkipaikkoja koskevat asukaspalautteet	42			
11.	Leikkipaikkaohjelman asukaskysely	43			
12.	Väestönkehitys ja maankäyttö	47			
	Leikkipaikkojen käyttöpaine	48			
	Väestönkehitys	50			

1

JOHDANTO

Leikki on keskeinen osa lapsen kehitystä ja hyvinvointia, ja sillä on monia positiivisia vaikutuksia lasten fyysiseen, emotionaaliseen, sosiaaliseen ja kognitiiviseen kehitykseen. Leikki on lapselle luontainen tapa toimia, osallistua ja oppia. Leikin kautta lapset oppivat ymmärtämään maailmaa, kehittävät mielikuvitustaan, oppivat vuorovaikutustaitoja ja kehittävät motorisia taitojaan.

Lähiympäristöllä, kuten leikkipaikoilla, on tärkeä rooli leikin mahdollistamisessa ja tukemisessa. Hyvin suunnitellut leikkipaikat tarjoavat turvallisen ja stimuloivan ympäristön, joka voi tukea lasten, nuorten ja lapsiperheiden terveyttä ja hyvinvointia monin tavoin, esimerkiksi mahdollistamalla kohtaamisia, tasa-arvoistamalla mahdollisuuksia laadukkaaseen vapaa-aikaan ja kannustamalla luovuuteen, mielikuvitukseen sekä uusien taitojen oppimiseen. Lisäksi leikkipaikat voivat tukea lasten hyvää luontosuhdetta sekä mahdollisuutta immuunijärjestelmää tukevaa säännöllistä luontokosketusta. Leikkipaikat eivät palvele vain leikkiä, vaan lasten, nuorten ja lapsiperheiden terveyttä ja hyvinvointia monin tavoin.

Lapset ovat kaupunkitilan tärkeä käyttäjäryhmä, joten leikkipaikkaverkoston suunnitelmallinen ja jatkuva tarkastelu ja kehittäminen ylläpitää omalta osaltaan kestäväää kaupunkitilaa ja kaupunkirakennetta. Lasten ja nuorten tarpeiden huomioon ottaminen ja heidän osallistamisensa leikkipaikkojen suunnitteluun lisää lasten, nuorten ja perheiden viihtyvyyttä sekä lisää kokemusta ”omasta” lähiympäristöstä.

Lähes kaikista Lappeenrannassa yleisistä leikkipaikoista vastaa Kaupunkikehityksen toimialaan kuuluva Kadut ja ympäristö vastuualue. Lappeenrannan leikkipaikkaohjelma on Kadut ja ympäristön leikkipaikkojen leikkipaikkaverkoston kehittämis- ja kunnossapitosuunnitelma kymmenen vuoden aikajaksolle. Tavoitteena on monipuolinen, turvallinen, viihtyisä, helposti saavutettava ja riittävän laaja leikkipaikkaverkosto, joka on helppo ylläpitää käytettävissä olevin resurssein.

2

Leikkipaikkaohjelma on vuosille 2025–2035 laadittu ohjelma, joka määrittelee Lappeenrannan leikkipaikkaverkoston ja ohjaa ohjelma-kauden aikana tehtäviä Kadut ja ympäristön leikkipaikkaverkoston kehitystoimenpiteitä. Leikkipaikkaohjelma toimii leikkipaikkaverkoston hallinnollisena työkaluna sekä antaa suuntaviivat leikkipaikkojen suunnittelulle ja kunnossapidolle.

LEIKKIPAIIKA- OHJELMAN SISÄLTÖ

TYÖRYHMÄ

Leikkipaikkaohjelman työryhmä koostui Lappeenrannan kaupungin edustajista koostuvasta ohjausryhmästä sekä konsultin asiantuntijoista.

Lappeenrannan kaupungin ohjausryhmä:

Laura Ratilainen	Lappeenrannan kaupunki / Kaupunkikehitys, Kadut ja ympäristö, kaupunginpuutarhuri
Sanni Simonen	” / tuotantopäällikkö
Anne Veijovuori	” / ympäristösuunnittelija
Risto Hämäläinen	” / vihervalvoja
Ville Alppisara	” / suunnittelupäällikkö
Topi Kangas	” / kunnossapitopäällikkö
Maisa Hautala	” / ympäristönhoidon työnjohtaja
Anu Laari	” / paikkatietokäsittelijä
Olli Nikkinen	” / leikkipaikkatarkastaja
Riku Martikainen	” / leikkipaikkatarkastaja

Ramboll Finland Oy:ssä leikkipaikkaohjelman laatimisesta vastasivat:

Hanna Myllylä	Ramboll Finland Oy / projektipäällikkö, raportointi
Jaakko Kemppainen	” / palvelumuotoilu, asukaskysely
Heli Backman	” / palvelumuotoilu, asukaskysely, raportin taitto
Jarkko Kukkola	” / väestötiedot ja verkostotarkastelut
Mirka Pitkänen	” / maisemasuunnittelija
Aino-Kaisa Nuotio	” / laadunvarmistus
Miisa-Maari Ulmanen	” / raportointi
Janne Saarikko	” / paikkatietoasiantuntija
Tero Iikkanen	” / paikkatietoasiantuntija
Sanna Huhtonen	” / lapsivaikutusten arviointi, visuaalinen ilme
Minna Rautsola	” / lapsivaikutusten arviointi
Suvi Kuusisto	Ramboll CM / vihervalvoja, turvallisuusasiakirja
Kalervo Mattila	” / korjausvelan laskenta, turvallisuusasiakirja

LEIKKIPAIKKAOHJELMAN LAATIMISPROSESSI

Leikkipaikkaohjelman laatimistyön suunnitteluvaihe käynnistettiin helmikuussa 2024. Työn aikana järjestettiin kolme (3) ohjausryhmän kokousta.

Leikkipaikkaohjelma sisältää Lappeenrannan Kadut ja ympäristö vastualueen vastuulla olevat yleiset leikkipaikat, joita on 78 kappaletta tammi-kuussa 2025. Puhuttaessa tässä raportissa leikkipaikoista ja leikkipaikkaverkostosta, tällä tarkoitetaan julkisia leikkipaikkoja, jotka sijoittuvat yleisille alueille, pääosin puistoihin. Lappeenrannan kaupungin tarjoamaan leikki- ja liikuntapaikkaverkostokokonaisuuteen kuuluvat myös Lappeenrannan Toimitilat Oy:n vastuulla olevat päiväkotien ja koulujen pihat sekä Liikuntatoimen liikunta- ja leikkialueet, mutta niiden kehittämis- ja kunnossapitosuunnittelu ei sisälly tähän leikkipaikkaohjelmaan. Leikkipaikkaverkostotarkasteluissa on kuitenkin otettu huomioon kaupungin koko leikki- ja liikuntapaikkaverkoston kokonaisuus.

Kevään ja kesän 2024 aikana Kadut ja ympäristö vastualueen nykyiset leikkipaikat kuntokartoitettiin Lappeenrannan kaupungin toimesta. Ennen kuntokartoituksia laadittiin riskiluokitusjärjestelmä toiminnallisten alueiden tarkastusta varten. Riskiluokitusjärjestelmää käytetään leikkivälineiden riskinarvioissa. Leikkipaikkojen kuntoarvioita käytettiin lähtötietona leikkipaikkaverkoston kehitystoimenpiteitä suunniteltaessa.

Leikkipaikkoja koskeva verkkokysely oli avoinna 20.5. – 16.6.2024, jolloin Lappeenrannan asukkailla oli mahdollisuus osallistua leikkipaikkaohjelman valmisteluun. Kyselyllä tavoitettiin yhteensä 1057 henkilöä. Asukaskyselyn vastausten kooste julkaistiin Lappeenrannan kaupungin verkkosivuilla syksyllä 2024. Kooste on myös leikkipaikkaohjelman liitteenä.

Loppuvuodesta 2024 laadittiin leikkipaikkojen korjausvelkalaskelma. Laskelman tavoitteena oli selvittää Lappeenrannan kaupungin leikkipaikoilla sijaitsevien leikkivälineiden, muiden varusteiden ja kalusteiden sekä turva-alustojen korjausvelka kaupungin tekemien tarkastusten mukaisessa laajuudessa. Korjausvelka kertoo, kuinka paljon korjauksiin pitäisi investoida nyt, jotta leikkipaikat olisivat käytön kannalta riittävän hyvässä kunnossa.

Kaupunki määritteli leikkipaikkaohjelman tavoitteet ja tavoiteltavan leikkipaikkaverkoston tiheyden. Nykyistä leikkipaikkaverkostoa tarkasteltiin seuraavista näkökulmista:

- väestötiedot ja väestönkehitys
- maankäytön muutokset
- palveluverkkosuunnitelmat ja niistä tehdyt analyysit
- leikkipaikkojen kuntokartoitukset
- asukaskyselyn tulokset

Kadut ja ympäristön leikkipaikkaverkoston kehittämis- ja kunnossapitosuunnitelma laadittiin tarkastellen edellä listattuja näkökulmia, leikkipaikkaverkoston tavoitteita, verkoston tavoitetiheyttä sekä käytettävissä olevia resursseja.

Leikkipaikkaohjelman toteutumista seurataan vuosittain kaupungin organisaation sisäisesti.

Ohjelman laatimistyö valmistui huhtikuussa 2025. Lappeenrannan leikkipaikkaohjelma 2025-2035 vietiin Lappeenrannan kaupungin Kaupunki-kehityslautakunnalle hyväksyttäväksi keväällä 2025.

3

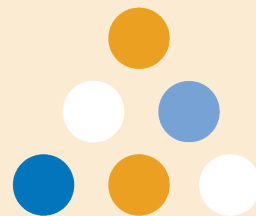
LEIKKIPAIKKA- OHJELMAN TAVOITTEET

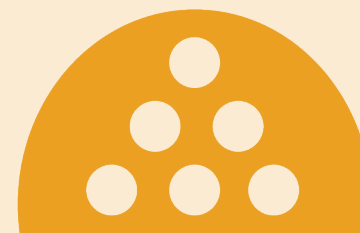
TAVOITTEET

Leikkipaikkaohjelma 2025–2035 on Lappeenrannan ensimmäinen leikkipaikkoja koskeva laaja kehittämis- ja kunnossapitosuunnitelma ja se antaa suuntaviivat seuraaville leikkipaikkaohjelmille.

Leikkipaikkaohjelman päätavoitteena on monipuolinen, turvallinen, helposti saavutettava ja riittävän laaja leikkipaikkaverkosto käytettävissä olevin resurssein.

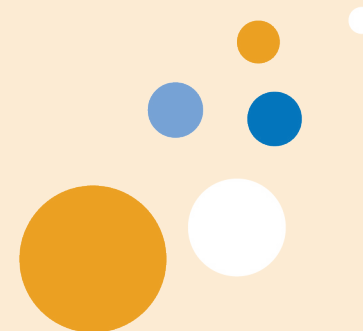
Monipuolinen

Turvallinen

Saavutettava

Laaja

Leikkipaikkaohjelman 2025–2035 tavoitteiksi asetettiin seuraavat kohdat. Tavoitteiden toteuttamiseksi asetettiin myös konkreettisia toimia.

- 1. Leikkipaikkaverkosto on riittävän laaja ja leikkipaikat sijoittuvat sinne, missä niille on käyttäjiä.**
 - Toteutetaan leikkipaikkojen tavoiteverkosto, joka palvelee asukkaita kattavasti ja tasapuolisesti Lappeenrannan kaupungin alueella.
- 2. Leikkipaikat suunnitellaan ja toteutetaan käyttäjien toiveet huomioiden**
 - Leikkipaikkojen suunnittelun yhteydessä kerätään asukkaiden mielipiteitä ja toiveita leikkipaikasta ja huomioidaan toiveet mahdollisimman hyvin suunnitelmissa. Kehitetään myös uusia asukkaiden osallistamis- ja vuorovaikutustapoja.
- 3. Monipuolisessa leikkipaikkaverkostossa on erityyppisiä leikkipaikkoja**
 - Kehitetään leikkipaikkoja jakamalla ne neljään leikkipaikkatyyppiin; lähileikkipaikat, alueleikkipaikat, teemaleikkipaikat ja esteetön leikkipaikka.
- 4. Leikkipaikalle saapuminen on turvallista ja saapuminen onnistuu jalkaisin ja pyörällä.**
 - Lähileikkipaikan tavoitesaavutettavuus on 750 m asemakaava-alueilla.
 - Leikkipaikan liittyminen katuverkkoon tarkistetaan ja turvallisia kadunylityspaikkoja lisätään leikkipaikan lähelle.
- 5. Leikkipaikat on merkitty lähiympäristöön riittävien opasteiden avulla ja leikkipaikat ovat helposti havaittavissa.**
 - Lisätään leikkipaikoille johtavia opasteita.
 - Lisätään leikkipaikoille värejä ja teema, joiden avulla leikkipaikka on helpompi havaita ja tunnistaa.
- 6. Leikkipaikat ovat turvallisia, viihtyisiä ja monipuolisia. Leikkipaikkojen kunnostaminen ja ylläpito onnistuu käytössä olevilla resursseilla.**
 - Leikkipaikkojen turvallisuutta seurataan vuonna 2024 päivitetyn leikkipaikkojen turvallisuusasiakirjan mukaisesti.
 - Saneerauksen yhteydessä monipuolistetaan leikkipaikan leikkivälinevalikoimaa ja huomioidaan eri-ikäiset käyttäjät.
 - Suunnitellaan leikkipaikka niin, että se tarjoaa mahdollisuuden pitkäkestoiseen leikkiin ja lisää lasten vuorovaikutusta.
 - Mahdollistetaan varjoiset paikat leikkialueelle.
 - Lisätään luontoelementtejä leikkipaikkojen yhteyteen.
- 7. Lappeenranta perustaa esteettömän leikkipaikan sekä kiinnittää huomiota myös nykyisten leikkipaikkojen esteettömyyteen.**
 - Tavoitteena on, että esteetön leikkipaikka perustetaan leikkipaikkaohjelman 2025–2035 ohjelmakauden aikana.
- 8. Kehitetään leikkipaikkoihin liittyvää omaisuudenhallintaa.**
 - Siirrytään sähköiseen omaisuudenhallintajärjestelmään.
 - Laaditaan leikkipaikkarekisteri, joka sisältää leikkipaikkakohtaiset välineet, varusteet ym. ja tehdään jatkuvaa ajantasaisen tiedon päivittämistä sähköisesti Trimble Locukseen käyttämällä Field User -sovellusta.

LIITTYMINEN MUIHIN STRATEGISEN TASON SUUNNITELMIIN

Leikkipaikkaohjelma 2025–2035 tukee Lappeenrannan kaupungin strategiaa LPR 2037, jonka päätavoitteita ovat mm. elinvoiman kasvu, hyvän koulutuksen ja elämän edellytysten turvaaminen, hiilineutraaliutta kohti eteneminen, kaupungin keskustan elävyyden, viihtyisyyden ja helposti saavutettavuuden tavoittaminen, kaupungin turvallisuuden paraneminen ja hyvän koulutukset ja elämän edellytysten turvaaminen.

LPR2037

KESTÄVIÄ MENESTYSTARINOITA

ROHKEASTI YHDESSÄ ETEENPÄIN KATSOEN

Kuva 2. Lappeenrannan strategia LPR 2037 (lappeenranta.fi)

LPR 2037 yhtenä strategisena kärkenä on Kestävä kaupunki. Suomen ilmastopääkaupunki Lappeenranta on hiilineutraali vuoteen 2030-mennessä (Lappeenrannan kaupunki). Esteettömän leikkipaikan toteuttaminen lisää yhdenvertaisuutta ja siten kehittää kestävää hyvinvointia. Leikkipaikkojen osalta kiertotaloutta ja materiaalitehokkuutta toteutetaan ylläpitämällä, huoltamalla ja kierrättämällä leikkivälineitä ja kalusteita niin pitkään, kuin väline tai kaluste on turvallinen sekä suosimalla esimerkiksi

leikkipaikkojen turva-alustoissa luonnonmateriaaleja. Leikkipaikkaverkoston inventointi, resurssi- ja materiaalitehokkuuden lisääminen kiertotalouden periaatteiden noudattamisen lisäksi kehittää kestävää ja vakaata taloutta.

Lapsiystävällisyys näkyy LPR 2037 visiossa ja arvoissa. Lapsiystävällinen Lappeenranta haluaa tarjota perheille monipuolisia liikunta- ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksia sekä mahdollisuuksia yhdessä tekemiseen niin asukkaille, matkailijoille kuin yrityksille. Leikkipaikkaohjelman tavoitteena on monipuolinen, turvallinen, helposti saavutettava ja riittävän laaja leikkipaikkaverkosto käytettävissä olevin resurssein. Helposti saavutettavalla tarkoitetaan, että leikkipaikkaan helppo ja turvallinen saapua ja se sijaitsee sopivan kävelymatkan päästä kotoa.

Leikkipaikkaverkoston jaottelu erityyppisiin leikkipaikkoihin parantaa leikkipaikkaverkoston monipuolisuutta. Teemaleikkipaikkojen kehittäminen tarjoaa elämyksiä asukkaille ja houkuttelee käyttäjiä myös kauempaa.

LEIKKIPAIKAT JA SOSIAALINEN KESTÄVYYS

Leikkipaikat, julkisina ulkotiloina, voivat palvella monin tavoin lasten, nuorten ja lapsiperheiden kokonaisvaltaista hyvinvointia ja sosiaalisen kestävyys tavoitteita koko kaupungin tasolla. Leikin ja liikkeen mahdollistamisen lisäksi ne voivat tasavertaistaa lasten, nuorten ja lapsiperheiden mahdollisuuksia laadukkaaseen vapaa-aikaan ja yhteisöllisyyttä vahvistaviin kohtaamisiin. Leikkipaikat ovat osaltaan rakentamassa alueidentiteettiä ja osallisuuden kokemuksia. Ne voivat tukea oppimista sekä luoda sitoutuneisuutta oman lähiympäristön kehittämiseen ja huolenpitoon. Leikkipaikat voivat myös tukea kaupunkilaislasten terveyttä liikkumisen edistämisen lisäksi tarjoamalla mahdollisuuksia immuunipuolustusta tukevaan luontokosketukseen. (Gardner ym. 2018 Inclusive healthy places. A guide to inclusion & health in public space. Learning globally to transform locally. Gehl Institute; Nurminen et al. 2018: Nature-Derived Microbiota Exposure as a Novel Immunomodulatory Approach.)

Liikkeen, leikin ja viihtyisän oleskelun mahdollisuudet kotien lähellä ovat lappeenrantalaisille tärkeä arvo (kts. kuva Asukkaiden visio Lappeenrannan leikkipaikoista). Asukkaat arvostavat leikkipaikkojen monipuolisuutta ja eri-ikäisten tarpeiden huomiointia. Parhaimmillaan leikkipaikat kokoavat yhteen eri ikäpolvien asukkaita. Viihtyisät ulkotilat lisäävät koko kaupungin elinvoimaa ja sosiaalista turvallisuutta tuoden kävijöitä myös muiden palveluiden äärelle.

Lapsiystävällisyyden eteen on kaupungissa tehty töitä jo useiden vuosien ajan. UNICEF on myöntänyt Lappeenrannalle vuonna 2024 Lapsiystävällinen kunta –tunnustuksen, joka on voimassa kaksi vuotta. Lappeenrannalla on pitkät perinteet yhteistyöstä asukkaiden ja eri toimijoiden kanssa lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Vuodesta 1998 lähtien on neljän vuoden välein koottu lasten ja nuorten hyvinvointiselontekoja, joissa on asetettu konkreettisia kehittämistavoitteita ja toimenpiteitä. Leikkipaikka-ohjelma edistää osaltaan tätä lapsiystävällisen Lappeenrannan työtä.

LEIKKIÄ JA LIIKETTÄ KAIKEN IKÄISILLE

Leikkipaikkaohjelman asukaskyselyn tulokset:

Asukkaiden visio Lappeenrannan leikkipaikoista

Leikkipaikat ovat tärkeä osa lappeenrantalaisten perheiden arkea. Niiltä löytyy tekemistä monen ikäisille ja leikkivälineet ja erilaiset toiminnallisuudet kannustavat myös nuoria ulkoiluun, liikkumiseen ja yhdessäoloon. Leikkipaikkoja käytetään aktiivisesti ja niissä huolehditaan siisteydestä ja leikkivälineiden hyvästä kunnosta.

Luontoa arvostetaan ja se näkyy leikkipaikoilla ja niiden ympäristössä. Puut antavat suojaa auringolta ja kuumuudelta ja kasvillisuus luo vehreyttä ja viihtyisyyttä. Veselementit tarjoavat virkistystä kuumiin kesäpäiviin. Leikkipaikoille saapuminen on turvallista myös itsenäisesti liikkuville lapsille. Saapuminen on esteetöntä kaikilla kulkumuodoilla.

Keskustan läheisyydessä viihtyisät, monipuoliset, elämykselliset ja uniikit leikkipaikat lisäävät kaupungin elinvoimaa ja tuovat kävijöitä myös muiden palveluiden äärelle. Keskustan läheisyydessä olevat leikkipaikat palvelevat erityisesti myös nuorten oleskelua ja kohtaamisia. Leikkipaikkoja kehitetään yhdessä ja asukkaiden toiveita ja tarpeita kuunnellen.

Sosiaalisen kestävyyden edistäminen

Lisätään **liikkeen ja leikin mahdollisuuksia kaiken ikäisille ja kotien lähellä**. Kannustetaan oleskeluun ja leikkipaikassa **viihtymiseen** sekä sen siisteydestä huolehtimiseen.

Huomioidaan lämpenevä ilmasto huolehtimalla **varjon** mahdollisuudesta. Luodaan vehreyttä **kasvillisuudella** ja kytketään leikkipaikka mahdollisuuksien mukaan osaksi ympäröivää luontoa. Edistetään **luontokosketusta ja vahvistetaan luontosuhdetta**. Varmistetaan **saapumisen esteettömyys** kaikille, myös itsenäisesti kulkeville lapsille.

Lisätään **elinvoimaa** tuomalla keskusta-alueen leikkipaikoille elämyksellisyyttä. Vahvistetaan **laadukkaan vapaa-ajan mahdollisuuksien tasa-arvoa** luomalla monipuolista tekemistä ja kohtaamisen paikkoja, myös nuorille. **Osallistetaan** asukkaat lähiympäristön kehittämiseen.

4

LEIKKIPAIKKOIHIN LIITTY- VÄT LAIT JA STANDARDIT

LAIT JA STANDARDIT

Leikkipaikkojen suunnittelua, rakentamista, kunnossapitoa, huoltoa ja turvallisuutta määrittäviä lakeja ovat Kuntalaki (410/2015), Rakentamislaki (751/2023), Alueidenkäyttölaki (5.2.1999/132) Kuluttajaturvallisuuslaki (920/2011) ja Liikuntalaki (390/2015). Leikkipaikkoja koskevia standardeja ovat puolestaan Suomen Standardisoimisliitto SFS:n julkaisemat standardit. Viranomaiset ovat lisäksi antaneet erilaisia ohjeistuksia liittyen leikkipaikkojen turvallisuuteen.

Ylimmällä tasolla Kuntalaki, Rakentamislaki ja Alueidenkäyttölaki säätelevät kuntien toimintaa ja palvelun tarjontaa. Kuntalain (410/2015) 1 § mukaan kunnan tehtävä on "... edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla." Lain 22 § korostaa, että "[k]unnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä." Alueidenkäyttölaki (5.2.1999/132) puolestaan määrää, että alueiden käyttö ja rakentaminen [järjestetään] niin, että siinä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää kehitystä." Alueidenkäyttölaissa painotetaan myös kuntalain mukaisesti jokaisen osallistumismahdollisuutta asioiden valmisteluun, suunnittelun laatuun ja vuorovaikutteisuuteen.

Liikuntalain (390/2015) mukaan kunnan tehtävänä on osaltaan luoda yleiset edellytykset muun muassa omatoimisen ja järjestetyn liikunnan sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävän liikunnan harjoittamiselle (3 §). Lain tavoitteena on muun muassa edistää eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa liikuntaa, väestön hyvinvointia ja terveyttä, fyysisen toimintakyvyn ylläpitämistä ja parantamista, lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä, liikunnan kansalaistoimintaa, eriarvoisuuden vähentämistä liikunnassa, sekä kestävää kehitystä liikunnassa ja huippu-urheilussa (2 §).

Kuluttajaturvallisuuslain (920/2011) mukaan "[t]oiminnanharjoittajan on olosuhteiden vaatiman huolellisuuden ja ammattitaidon edellyttämällä tavalla varmistauduttava siitä, että kulutustavarasta tai kuluttajapalvelusta ei aiheudu vaaraa kenenkään terveydelle tai omaisuudelle (5 §)." Lain 7 § mukaan leikkikenttiä ja niihin rinnastettavia sisäleikkipaikkoja tarjoavien palveluntarjoajien on laadittava turvallisuusasiakirja, "joka sisältää suunnitelman vaarojen tunnistamiseksi ja riskien hallitsemiseksi sekä niistä tiedottamiseksi palvelun tarjoamisessa mukana oleville". Turvallisuusasiakirjan sisällön osalta on annettu tarkempia asiakirjan laatimista ohjaavia säännöksiä Valtioneuvoston asetuksessa eräitä kuluttajapalveluja koskevasta turvallisuusasiakirjasta (1110/2011).

Kuluttajaturvallisuuslain ohella leikkipaikkojen turvallisuutta ohjaavat myös Suomen Standardisoimisliitto SFS:n julkaisemat standardit SFS-EN 1176-1 - 1176-7 sekä SFS-EN 1177. Standardit määrittelevät leikkivälineiden ja turva-alustojen turvallisuusvaatimukset, jotka tulee huomioida leikkipaikkojen suunnittelussa ja ylläpidossa. Suomen Standardisoimisliitto SFS on julkaissut myös standardeja liikuntapainotteisille leikkipaikoille peli-areenoille ja pelikentille, rullalautailualueille, ulkokuntoilupaikoille ja parkouralueille.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on lisäksi laatinut ohjeistukset ja työvälineet leikkikentän vaarojen tunnistamiseksi. Tukes toimii eurooppalaiseen Safety Gate -järjestelmän kansallisena yhteyspisteenä Suomessa, joka vastaanottaa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (2010/15/EU) riskien arvioinnin mukaisia varoituksia, jos leikkipaikkojen turvallisuudessa todetaan puutteita.

Ympäristöministeriö on puolestaan laatinut asetuksen rakennuksen käyttöturvallisuudesta (1007/2017). Asetus määrää leikkialueiden turvallisuuden huomioinnista uutta rakennusta, rakennuksen laajennusta ja rakennuksen kerrosalaa lisäävää tilaa sekä rakennuspaikan välitöntä ympäristöä rakennettaessa.

5

LAPPEENRANNAN LEIK- KIPAikkojen historia ja nykytila

HISTORIA JA NYKYTILA

Vanhimmat Lappeenrannassa yhä toiminnassa olevat leikkipaikat ovat 1970-luvulta. Esimerkiksi Liikennekaupunki on perustettu vuonna 1970. Muita 1970-luvulla perustettuja leikkipaikkoja ovat Huhtiniemi (1977), Skinnarila (1977), Laukkaupisto (1977) ja Saarenpuisto (1977). Kaikkien leikkipaikkojen perustamisvuosi ei ole kaupungilla tiedossa, mutta joka kymmenvuosittain on arviolta perustettu kymmeniä uusia leikkipaikkoja. Saneerauksen yhteydessä usein leikkipaikan ilme enemmän tai vähemmän muuttuu. Vanhat aikakaudelleen tyypilliset leikkivälineet ovat tulleet elinkaarensa päähän, eivätkä esimerkiksi enää täytä nykypäivän turvallisuusmääräyksiä ja siksi ne joudutaan poistamaan.

Leikkipaikan saneeraus ei aina ole tarkoittanut vanhojen leikkivälineiden poistoa ja uusimista. Vanhojen valokuvien perusteella arboretumin alueella sijaitseva Liikennekaupunki on ollut kasvillisuudeltaan avoin, eikä siellä ole ollut leikkivälineitä, kuten nykypäivänä. Leikkivälineitä on lisätty vuosien saatossa ja siten leikkipaikka on monipuolistunut niin välineiden kuin kasvillisuudenkin osalta. Asukaskyselyn mukaan se onkin nykyään yksi suosituimmista leikkipaikoista Lappeenrannassa. Liikennekaupungin viimeisin saneeraus on tehty vuonna 2018.

Kuva 4. Lappeenrannan Liikennekaupunki ennen vanhaan (Etelä-Karjalan museo, R. Kaatonen).

Useassa leikkipaikassa esiintyy jokin persoonallinen eläinhahmo, josta leikkipaikka on saattanut saada lempinimensä.

Vilho Petter Nenosen puistossa Rakuunamäellä suurikokoinen ruskea hevonen on samalla monitoimilaite liukumäkineen ja kiipeilymahdollisuuksineen. Puistoa on myös kutsuttu kaupunkilaisten suussa Heppapuistoksi. Hevonen lienee viittaus rakuunaratsukoihin, joita näkee Lappeenrannan kaupunkikuvassa edelleen kesäisin. Rakuunahevoseet viettivät aiemmin kesänsä Rakuunamäelle, jonne rakentui 1880-luvun lopulla ratsuväelle punatiilikasarmialue. Nykyisin Rakuunamäen rakennuksia käytetään asuntona ja toimistotiloina (visitlappeenranta.fi) ja rakuunahevosten aitaus on siirretty Lappeenrannan linnoitukseen. Rakuunamäelle sijoittuvan leikkipaikan perus-tamisuosi ei ole kaupungilla tiedossa.

Kuva 5. Vilho Petter Nenosen puiston hevonen. (LPR)

Skinnarilassa sijaitsevassa Skinnarila nimisessä leikkipuistossa ei voi olla huomaamatta suurta punaista lohikäärmettä, joka koristaa kiipeilytelinettä. Epäviralliselta nimeltään Lohikäärmepuisto on perustettu vuonna 1977, mutta varmaa tietoa ei ole itse lohikäärmeen iästä. Lohikäärme tuskin viittaa alueella joskus oleskelleisiin lohikäärmeisiin, mutta on nykypäivänä mieleenpainuva elementti, jota ei muista Lappeenrannan leikkipaikoista löydy.

Tunnistettavia vanhoja leikkivälineitä on saatettu siirtää toiseen leikkipaikkaan, kun vanha leikkipaikka on päätetty poistaa. Vielä vuonna 1997 Kourulassa sijaitsi leikkipaikka nimeltä Ukkopuisto, jossa oli leikkipaikalle tunnusomainen Ukkokaruselli. Kun Ukkopuisto poistettiin käytöstä, karuselli kunnostettiin ja sijoitettiin asukkaiden toiveesta Kourulan Raitapuistoon, jossa se on edelleen.

Kuva 6. Skinnarilan lohikäärme. (LPR)

Kuva 7. Perillistenpuisto vuonna 1997. Leikkipaikka on sittemmin perusparannettu vuonna 2022 (Kuvaaja tuntematon, LPR)

Kuva 8. Ukkopuisto, Kourula vuonna 1997. Kuvan oikeassa laidassa näkyy leikkipaikalle tunnusomainen Ukkokaruselli. (Kuvaaja tuntematon, LPR)

Kuva 9. Kunnostettu Ukkokaruselli vuonna 2024, joka nykyisin pyörrähtelee Raitapuistossa. (LPR)

LEIKKIPAIIKKAVERKOSTON NYKYTILA

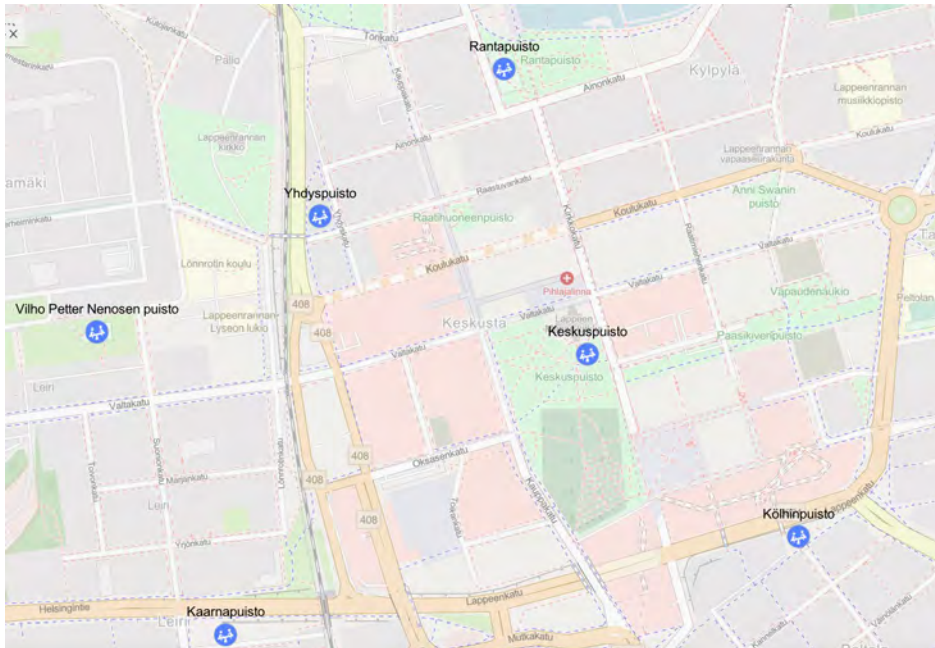
Vuoden 2025 alussa Lappeenrannassa on 78 leikkipaikkaa. Leikkipaikat jakautuvat alueellisesti siten, että Lappeenrannan keskusta-alueella ja sen lähiympäristössä on 65 leikkipaikkaa, Joutsenon alueella on seitsemän (7), Rauhan alueella on neljä (4) ja Vainikkalan ja Ylämaan alueella molemmissa on yksi (1) leikkipaikka.

Leikkipaikkaverkoston tiheyttä kuvataan leikkipaikkojen saavutettavuudella. Lappeenrannassa leikkipaikkojen saavutettavuuden tavoitteena asemakaava-alueilla on 750 m, joka vastaa keskimäärin 15 minuutin kävelymatkaa lapsen kanssa. Lappeenrannan keskusta-alueella leikkipaikkoja on hyvin tiheästi, jopa noin 250–300 m etäisyydellä toisistaan.

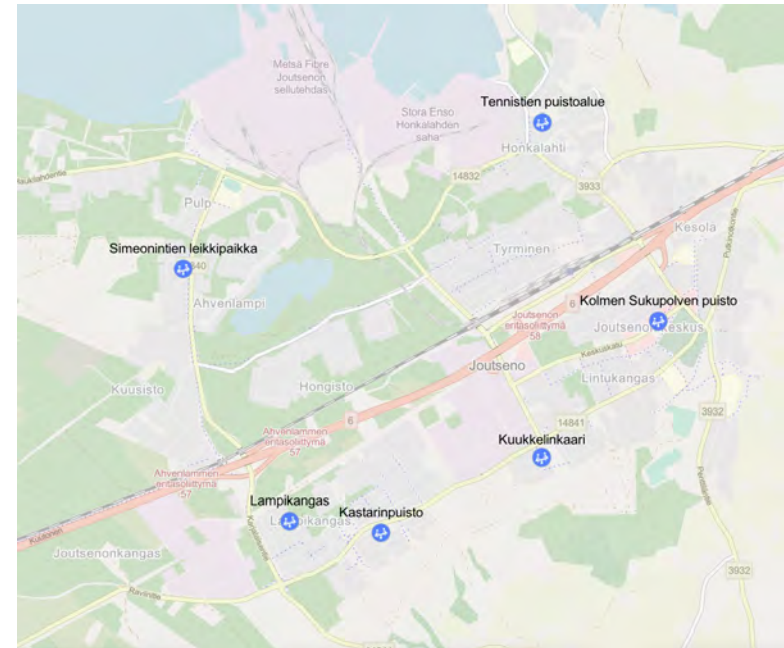
Lappeenrannan keskusta-alueella ja sen lähiympäristössä on 65 leikkipaikkaa. Yleisemmin leikkipaikat sijaitsevat kaupunkirakenteessa asuin-korttelialueen keskellä, rauhallisemman ja pienemmän kadun varrella tai sen läheisyydessä. Aivan keskustassa sijaitsevista leikkipaikoista mm. Rantapuisto ja Keskuspuisto sijaitsevat palveluiden vieressä ja palvelevat asukkaiden lisäksi myös matkailijoita.

Joutsenon alueella on seitsemän leikkipaikkaa. Kolmen sukupolven puisto sijoittuu torin yhteyteen palveluiden viereen, kun taas muut leikkipaikat sijaitsevat asuinalueiden keskellä puustoisella puistoalueella.

Kuva 10. Lappeenrannan keskustan leikkipaikkaverkosto vuonna 2025.

Kuva 11. Joutsenon alueen leikkipaikkaverkosto vuonna 2025.

Rauhan alueen leikkipaikat sijaitsevat tiiviisti lähellä toisiaan ja painottuvat kylpylän ympäristöön. Leikkipaikkojen käyttäjät koostuvat asukkaista ja matkailijoista.

Vainikkalan alueella on nykyisin yksi leikkipaikka, joka sijoittuu koulun lähelle ja metsän reunaan. Leikkipaikka palvelee alueen asukkaita.

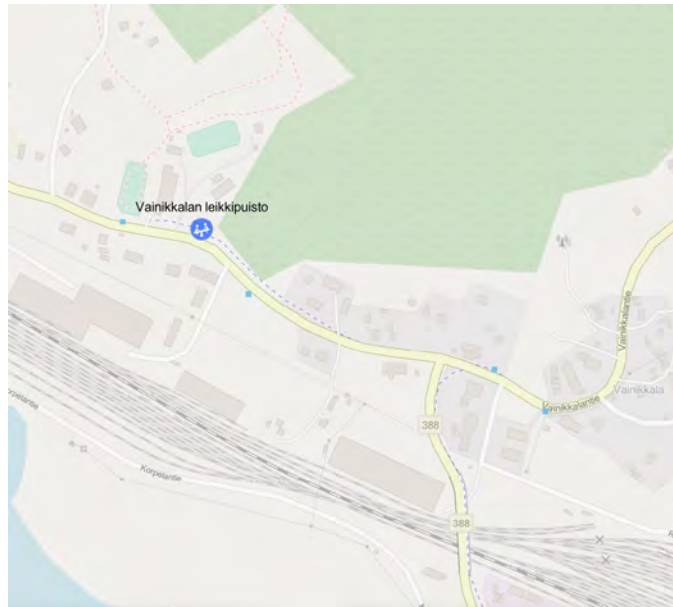
Ylämaan keskuksen alueella oleva leikkipaikka sijaitsee keskuksen laidalla pellon reunassa. Nykyisin leikkipaikan vieressä on vähän asutusta, mutta alueelle on kaavoitettu lisää asuinpientaloja. Leikkipaikka palvelee alueen asukkaita.

Leikkipaikkaverkoston nykytilatarkastelujen yhteydessä on tunnistettu muutamia alueita, joilla leikkipaikkaa ei ole, mutta sellaiselle voi olla tarvetta. Näitä alueita ovat Linnoitus, Ukkopuisto, Kaukas, Korvenkylä ja Nuijamaa.

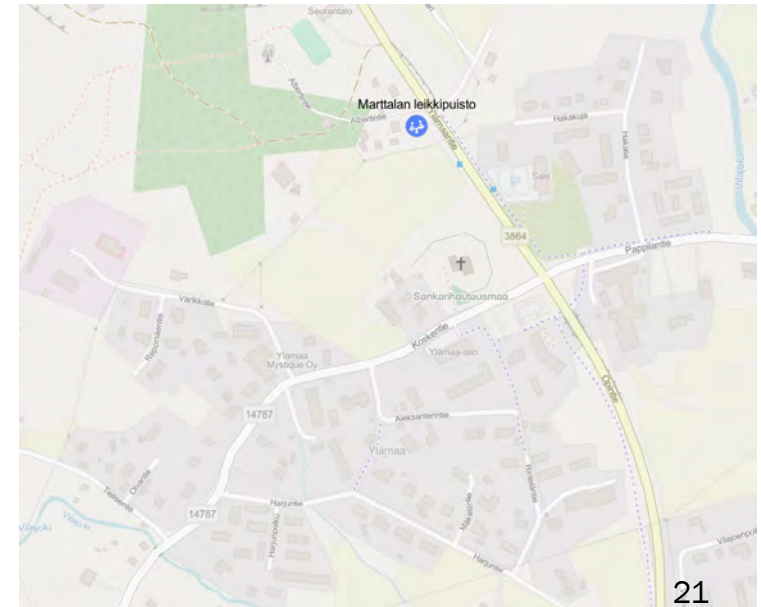
Kuva 12. Rauhan alueen leikkipaikkaverkosto vuonna 2025.

Kuva 13. Vainikkalan alueen leikkipaikkaverkosto vuonna 2025.

Kuva 14. Ylämaan alueen leikkipaikkaverkosto vuonna 2025.

LEIKKIPAikkojen NYKYTILA JA KUNTO

Arviot Kadut ja ympäristö vastuualueen leikkipaikkojen nykytilaan ja kuntoon perustuvat vuoden 2024 aikana tehtyihin havaintoihin. Leikkipaikat ovat kooltaan pieniä ja niissä on keskimäärin 5–10 välinettä tai varustetta. Leikkivälineet palvelevat enimmäkseen pieniä lapsia ja isommille lapsille leikkivälineitä on melko vähän. Kadut ja ympäristön leikkipaikkaverkostossa ei ole juurikaan nuorille 10–14-vuotiaille suunnattuja leikki-/toiminta-alueita.

Leikkipaikat ovat turvallisia, mutta osa leikkipaikoista on yleisilmeiltään vanhentuneita ja eivät ole kovin monipuolisia. Toisaalta Lappeenrannassa on myös muutamia sellaisia leikkipaikkoja, joiden kunto ja yleisilme on hyvä. Turva-alustoissa on parannustarpeita. Turva-alustamateriaalina on pääosin turvasora. Leikkipaikat ovat helposti saavutettavissa pyörällä tai kävellen.

Leikkipaikkaohjelman laatimistyön yhteydessä järjestetyssä asukaskyselyssä nousi esiin, että asukkaat kokevat leikkipaikat pääosin turallisiksi ja että luontoa leikkipaikkojen lähellä on riittävästi. Asukkaiden vastauksissa nousi myös esiin, että leikkipaikat koetaan vanhoiksi ja kuluneiksi, ja niistä puuttuu monipuolisuus.

Kuva 15. Saarenpuisto odottaa saneerausta. (LPR)

Kuva 16. Mäntylä (leikkipaikka) on saneerattu vuonna 2023. (LPR)

Kuva 17. Simeonintien leikkipaikka (LPR)

Kuva 18. Perillistenpuisto on saneerattu vuonna 2022. (LPR)

6

LEIKKIPAIKKATYYPIT

Leikkipaikkaohjelman 2025–2035 kehittämis- ja kunnossapitosuunnitelman tavoitteena on muodostaa Kadut ja ympäristö vastuualueen leikkipaikoista monipuolinen ja asukkaita tasapuolisesti palveleva leikkipaikkaverkosto. Leikkipaikkaohjelman nykytilatarkastelujen yhteydessä on tunnistettu Lappeenrannassa olevan kolme leikkipaikkatyyppiä, jotka ovat lähileikkipaikka, alueleikkipaikka sekä teemaleikkipaikka. Lisäksi on tunnistettu tarve esteettömälle leikkipaikalle, joka muodostaa neljännen leikkipaikkatyyppin.

Kadut ja ympäristö vastuualueen leikkipaikat ja niiden leikkipaikkatyyppit on lueteltu liitteessä 6.

Jokaiselle Kadut ja ympäristö vastuualueen leikkipaikalle on määritetty oma leikkipaikkatyyppinsä. Leikkipaikkoja kehitetään tyyppien mukaisiksi ohjelmakauden aikana ja lisäksi tavoitteena on toteuttaa yksi esteetön leikkipaikka.

LÄHILEIKKIPAIKKA

Lähileikkipaikka on pieni tai keskikokoinen leikkipaikka, joka nimensä mukaisesti sijaitsee kodin lähellä eli sen pääasialliset käyttäjät ovat lähikortteleiden asukkaita. Tavoitteena on, että asukkailla olisi enintään 750 m eli noin 15 minuutin kävelymatka lähimpään lähileikkipaikkaan. Lähileikkipaikkoja on leikkipaikkatyypeistä eniten ja ne muodostavat leikkipaikkaverkoston perusrungon. Leikkipaikka on suunnattu pääosin pienemmille käyttäjille ja varustukseltaan se on perustaosa. Leikkivälineinä ovat esimerkiksi keinu, hiekkalaatikko, liukumäki, kiipeilyteline, karuselli ja jousieläin.

ALUELEIKKIPAIKKA

Alueleikkipaikka on lähileikkipuistoa laajempi kokonaisuus ja on varustukseltaan monipuolinen leikki- ja liikuntapaikka. Leikkipaikan lisäksi siellä on myös muita toimintoja, esimerkiksi pelikenttä tai jokin muu ulkoliikuntapaikka. Alueleikkipaikat toimivat kaupunginosan asukkaiden kohtaamispaikkana ja palvelevat siten suurempaa käyttäjämäärää, joten sen vuoksi ne ovat kooltaan suurempia kuin lähileikkipaikat. Alueleikkipaikat sijoittuvat leikkipaikkaverkostoon väljemmin kuin lähileikkipuistot ja sinne saavutaan myös hieman kauempaa. Alueleikkipaikat täydentävät leikkipaikkaverkostoa monipuolisuudellaan. Leikkivälineet ovat monipuolisempia kuin lähileikkipuistossa ja ne tarjoavat toimintaa eri-ikäisille asukkaille.

TEEMALEIKKIPAIKKA

Teemaleikkipaikan leikki- ja liikuntatoiminnot sekä ympäristö on suunniteltu jonkin tietyn teeman mukaisesti. Teemaleikkipaikka tarjoaa leikkijöille elämyksiä, houkuttelee saapumaan sinne myös hieman kauempaa ja palvelee kaupungin asukkaita ja matkailijoita. Teemaleikkipaikan tavoitteena on myös lisätä kaupungin elinvoimaisuutta.

ESTEETÖN LEIKKIPAIKKA

Invalidiliiton mukaan esteettömät leikkipaikat luovat liikkumis- ja toimimisesteisille tasavertaisen mahdollisuuden leikkimiseen. Esteettömän leikkipaikan suunnittelun kohderyhminä ovat erityisesti liikkumisesteiset, näkövammaiset ja allergiset lapset sekä heitä vahtivat aikuiset ja vanhukset. Jotta leikkipaikkaa voidaan kutsua esteettömäksi, sen suunnittelussa on huomioitava useita näkökulmia. Niiden tulee olla käyttäjilleen turvallisia, selkeitä, loogisia ja monipuolisia. Lisäksi suunnittelussa on huomioitava leikkipaikkojen saavutettavuus ja käytettävyys käyttäjiensä näkökulmasta. Esteetön leikkipaikka tulee olla valaistu.

Esteettömyyden perustaso tarkoittaa leikkipaikan kohdalla sitä, että saapuminen leikkipaikalle on esteetön ja leikkipaikalla on sellaisia istuimia monen ikäisille, joissa istuin on eri korkeudella. Esteettömyyden perustasolla hyväksytään myös pehmeämmät turva-alustojen pintamateriaalit.

Kuva 19. Liikennekaupunki on hyvä esimerkki teemaleikkipaikasta. (LR)

LEIKKIPAIKKATYYPIT LAPPEENRANNASSA

LEIKKIPAIKAN TYPPI	LÄHILEIKKIPAIKKA	ALUELEIKKIPAIKKA	TEEMALEIKKIPAIKKA (alueleikkipaikan lisäarvo)	ESTEETÖN LEIKKIPAIKKA (alueleikkipaikan lisäarvo)
KETÄ LEIKKIPAIKKA PALVELEE	Lähikortteleiden asukkaat	Kaupunginosan asukkaat	Kaupungin asukkaat ja matkailijat	Kaupungin asukkaat ja matkailijat
SAAVUTETTAVUUS JA SIJAINTI SUHTEESSA KÄYTTÄJIIN	Enintään 750 metrin etäisyydellä kodista asemakaava-alueilla, esteetön saapuminen	750 metrin tai pidemmän matkan etäisyydellä kodista asemakaava-alueilla, mutta matka on kuitenkin mahdollista kulkea pyörällä tai kävellen, esteetön saapuminen	Keskeinen sijainti, helposti saavutettava eri liikkumis- muodoilla, esteetön saapuminen	Keskeinen sijainti, helposti saavutettava eri liikkumis- muodoilla, esteetön saapuminen
VARUSTELUTASO	Perustason varustelu	Monipuolinen varustelu	Monipuolinen varustelu, teeman mukainen	Esteettömyyden erikoistason mukainen varustelu
KOKO	Joitain satoja neliöitä, esim. Yhdyspuisto 400 m ²	Joitain tuhansia neliöitä, esim. Koulukallionpuisto n. 4000 m ²	Vaihtelee	Vaihtelee
TAVOITELTAVA ESTEETTÖMYYSTASO	Tavoitteena esteettömyyden perustaso	Tavoitteena esteettömyyden perustaso	Tavoitteena esteettömyyden perustaso	Tavoitteena esteettömyyden erikoistaso, liikkumisesteisen pysäköintipaikka
ERITYISPIIRTEET	Lähileikkipaikka on suunnattu ensisijaisesti pienemmille lapsille	Monisukupolvisuus, Alueleikkipaikka voi olla myös osittain esteetön leikkipaikka tai teemaleikkipaikka	Teemaleikkipaikka voi olla vetovoimatekijä ja nähtävyys	Esteetön leikkipaikka voi olla osa alueleikkipaikkaa, esteettömyys on vetovoimatekijä

VARUSTELUTASOT ERI LEIKKIPAIKKA- TYYPEILLÄ

Eri leikkipaikkatyypeillä on hieman toisistaan poikkeavat varustelutasot. Yleisesti leikkipaikan leikkivälineet pyritään sijoittamaan alueelle niin, että pienille ja isommille lapsille muodostetaan omat leikkialueet, joissa on kullekin ikäryhmälle soveltuvat välineet ja toiminnot. Leikkivälineiksi valitaan mahdollisuuksien mukaan inklusiivisia välineitä, jotka soveltuvat mahdollisimman monille käyttäjäryhmille. Leikkipaikalle sijoitetaan vähintään yksi esteetön penkki. Turva-alusta valitaan leikkipaikan tyypin ja ympäristön mukaan. Turva-alustoina käytetään perustason leikkipaikoilla turvasoraa tai turvakatetta ja korkeatasoisemmin toteutettavilla ja esteettömillä leikkipaikoilla esimerkiksi valettavaa turva-alustaa tai tekonurmea.

Ohjelmakauden aikana asennetaan valaistus kaikille leikkipaikoille. Perustason leikkipaikoilla on perusvalaistus, joka mahdollistaa leikkialueen käytön myös hämärään aikaan. Korkeatasoisemmin varustelluilla leikkipaikoilla perusvalaistuksen lisäksi leikkipaikalla voi olla erikoisvalaistusta.

Lähileikkipaikat varustetaan perusvarusteilla ja -välineillä, joita ovat:

- Perusvalaistus, penkit, roska-astiat, infotaulu ja tarvittaessa aidat ja portit
- Perusleikkivälineet, joita ovat esimerkiksi keinu, hiekkalaatikko, liukumäki, kiipeilyteline, karuselli ja jousieläin

Alueleikkipaikat varustetaan monipuolisilla varusteilla ja välineillä, joita ovat:

- Perusvalaistus ja mahdollinen erikoisvalaistus, penkit, piknikpöydät ja muut oleskelukalusteet, roska-astiat, infotaulut ja tarvittaessa aidat ja portit
- Monipuoliset, eri-ikäisille suunnatut leikki- ja liikuntavälineet, oleskelu- ja istuskelualueet, mahdolliset luonto- ja taideaiheet

Lisäksi:

- Leikkipaikasta osa voi olla toteutettu erikoistason esteettömyysvaatimusten mukaisesti ja mahdollisimman moni leikkiväline on inklusiivinen, joka soveltuu eri käyttäjäryhmille
- Alueleikkipaikka voi olla myös teemaleikkipaikka, kuten Liikennekaupunki

Teemaleikkipaikat varustetaan valittuun teemaan sopivilla monipuolisilla varusteilla ja välineillä, joita ovat:

- Perusvalaistus ja mahdollinen erikoisvalaistus, penkit, piknikpöydät ja muut oleskelukalusteet, roska-astiat, infotaulut ja tarvittaessa aidat ja portit
- Valitun teeman mukaiset monipuoliset leikki- ja liikuntavälineet, oleskelu- ja istuskelualueet

Esteettömät leikkipaikat varustetaan varusteilla ja -välineillä, joita ovat:

- Tehokas perusvalaistus, roska-astiat, infotaulu, aidat ja portit, opasteet
- Esteettömyyden erikoistason vaatimustason mukaiset leikkivälineet, kalusteet ja turva-alustat sekä kulkuväylät
- Leikkipaikan ympäristö suunnitellaan esteettömyyden erikoistason mukaisin ratkaisuin, jolloin myös leikkipaikalle saapuminen on esteetöntä

LEIKKIPAIKAN YMPÄRISTÖ JA KASVILLISUUS

Lappeenrannassa leikkipaikat sijoittuvat lähelle luontoa ja se koetaan asukkaiden keskuudessa tärkeäksi. Moni leikkipaikka sijoittuu metsäympäristöön tai puustoisien alueiden viereen, jolloin metsä toimii myös leikkiympäristönä. Leikkipaikkojen luonnontilaista ympäristöä hoidetaan niin, että se säilyy turvallisena.

Uusien leikkipaikkojen sijainteja suunniteltaessa huomioidaan, että leikkipaikan ympäristöön sijoittuu luonnontilaisia alueita. Uusien ja saaneerattavien leikkipaikkojen kasvillisuus suunnitellaan monimuotoiseksi. Piikikkaita, myrkyllisiä ja voimakkaasti tuoksuvia kasvilajeja ei istuteta leikkipaikkojen lähelle.

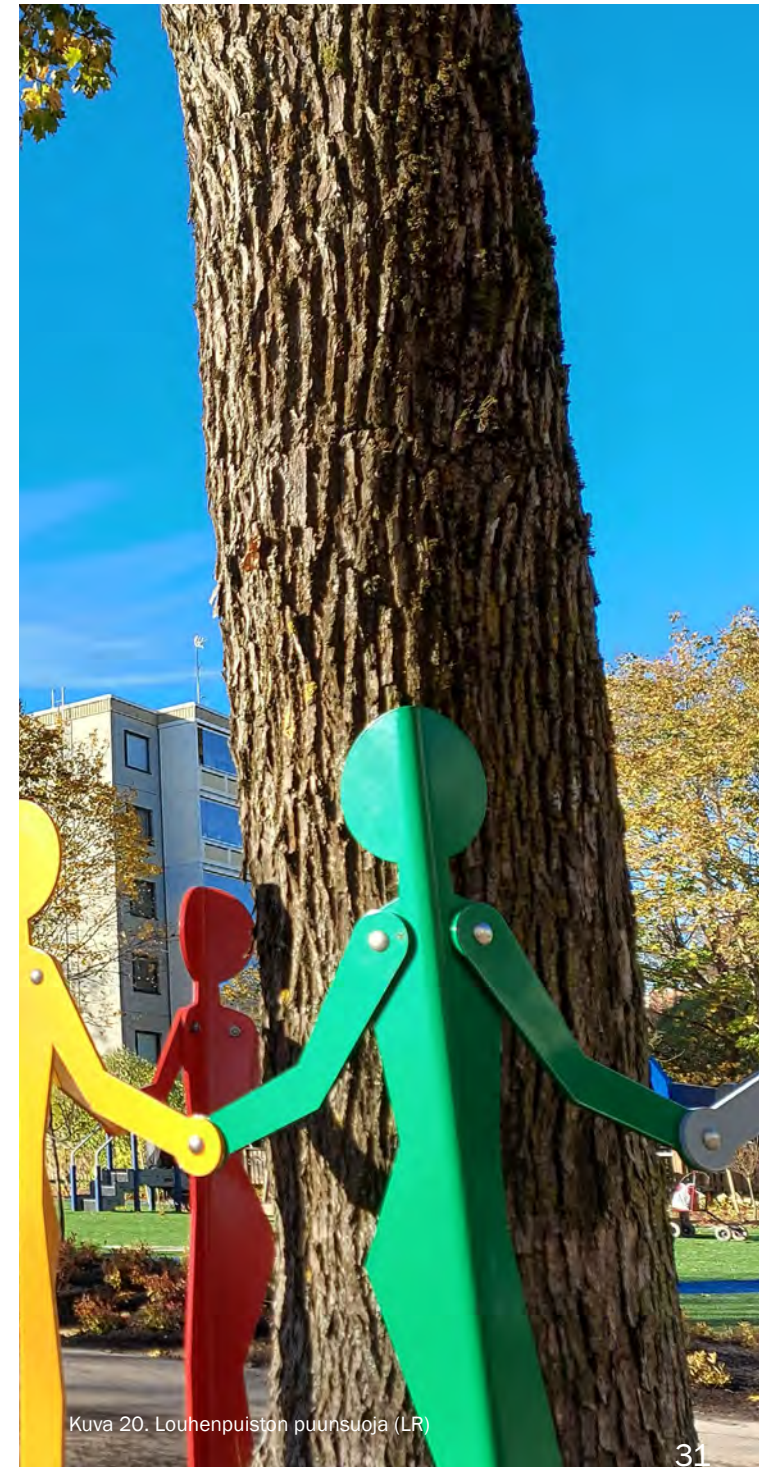
SAAVUTETTAVUUS JA SAAPUMINEN LEIKKIPAIKALLE

Leikkipaikkaohjelman laatimisen yhteydessä jokaiselle leikkipaikalle tehtiin alueelle saapumiseen liittyvä turvallisuustarkastelu. Tavoitteena oli selvittää tarpeet liikenneturvallisuuden parantamiseksi leikkipaikalle saapuvan näkökulmasta.

Leikkipaikoille saavutaan yleisimmin kävellen tai polkupyörällä, joten leikkipaikka tulee olla saavutettavissa kevyenliikenteen reittejä pitkin. Leikkipaikoille saapuminen pyritään tekemään mahdollisimman turvalliseksi ja helpoksi kehittämällä myös leikkipaikan lähiympäristöä. Leikkipaikan havaitsemista lähiympäristössä parannetaan lisäämällä leikkipaikka-opasteita ja avaamalla alueelle näkymiä esimerkiksi ympäristönhoidon keinoin.

Esteettömälle leikkipaikalle mahdollistetaan saapuminen eri liikumistavoin. Leikkipaikan läheisyydessä on myös liikkumisesteisille tarkoitettu pysäköintipaikka.

Teemaleikkipaikat voivat olla kaupungin vetovoimaa lisääviä kohteita, jotka ovat samalla myös nähtävyyksiä. Teemaleikkipaikka palvelee Lappeenrannan asukkaiden lisäksi matkailijoita. Teemaleikkipaikan sijainti on keskeinen ja se on helposti saavutettava kävellen, pyörällä, autolla ja julkisilla kulkuneuvoilla.

Kuva 20. Louhenpuiston puunsuoja (LR)

Kuva 21. Kolmen sukupolven puisto (MB)

7

LEIKKIPAIKKOJEN KUNNOSSAPITO

LEIKKIPAikkojen KUNNOSSAPITO LAPPEENRANNASSA

Leikkipaikkojen kunnossapitotehtäviin kuuluvat mm. leikkipaikan puhtaanapito, kasvillisuuden hoito, turvallisuustarkastukset ja tarvittavat korjaustoimenpiteet. Leikkipaikkaa kunnossapidetään niin pitkään, kunnes leikkipaikka on saneerauksen tarpeessa. Tällöin ympäristö ja leikkivälineet ovat tulleet elinkaarensa päähän ja niitä ei enää kunnossapitämällä ja korjaustoimenpiteillä pystytä korjaamaan.

Kadut ja ympäristön vastualueen kunnossapitoryhmä kiertää leikkipaikat läpi vähintään viikoittain ja suorittaa leikkipaikoilla yleiset kunnossapidon tehtävät. Jokaisella käynnillä leikkivälineiden ja varusteiden kunto tarkistetaan silmämääräisesti.

Leikkipaikat eivät ole talvikunnossapidettäviä. Leikkipaikkoja ei siis aurata ja lunta voi olla paksultikin. Leikkivälineiden turva-alustat ovat jäässä tai lumen peitossa, joten leikkivälineet eivät täytä talvisin turvamääräyksiä. Leikkipaikkoja saa silti käyttää myös talvella.

Kuva 22. Juvakanpuisto talvella. (LR)

LEIKKIPAIKKOJEN TURVALLISUUS

Vastuu leikkipaikkojen turvallisuudesta on leikkikenttävälineiden valmistajilla, leikkipaikan ylläpitäjällä ja omistajalla. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes on leikkikenttien asiakasturvallisuutta valvova viranomainen. Leikkipaikkojen turvallisuutta valvotaan suunnitelmallisesti erilaisten tarkastusten avulla.

Leikkipaikkatarkastusten prosessi:

- Käyttöönottotarkastus; standardin mukainen tarkastus rakennetuille, korjatuille tai uusituille leikkikentille, skeittipaikoille ja niiden välineille. Käyttöönottotarkastus dokumentoidaan.
- Silmämääräinen tarkastus kunnossapitotehtävien yhteydessä vähintään kerran viikossa.
- Vuositarkastus; välineiden ja alueiden kuntoilanteen kokonaisvaltainen tarkastus, mukaan lukien välineiden ja turva-alustojen riskiluokan arviointi. Vuositarkastus dokumentoidaan.

Turvallisuusasiakirja

Lappeenrannan leikkipaikkoja koskeva turvallisuusasiakirja päivitettiin leikkipaikkaohjelman laatimistyön yhteydessä joulukuussa 2024. Turvallisuusasiakirja on tärkeä leikkipaikkojen käyttäjien turvallisuuteen liittyvä asiakirja, jonka tarve ja perusteet ovat kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011). Lain mukaan palvelun tarjoajan, joka tarjoaa laissa nimettyjä palveluita, tässä tapauksessa leikkipaikkoja, on laadittava turvallisuusasiakirja, joka sisältää suunnitelman vaarojen tunnistamiseksi ja riskien hallitsemiseksi sekä niistä tiedottamiseksi palvelun tarjoamisessa mukana oleville.

Leikkipaikkatarkastukset

Yleisten alueiden leikkipaikkojen turvallisuudesta vastaa toiminnan harjoittaja eli Lappeenrannan kaupungin kaupunkikehityksen toimialaan kuuluva Kadut ja ympäristö vastuualue. Leikkipaikat ovat palveluita, joita kaupunki tarjoaa yleiseen käyttöön. Vastuu leikkipaikkojen turvallisuudesta on leikkipaikkavälineiden valmistajilla, leikkipaikan ylläpitäjällä ja omistajalla eli tässä tapauksessa Kadut ja ympäristö -tulosyksiköllä.

Kadut ja ympäristö on laatinut yleisten alueiden leikkipaikoille yhteisen kuluttajaturvallisuuslain (920/2011) mukaisen turvallisuusasiakirjan, joka sisältää suunnitelman vaarojen tunnistamiseksi ja riskien hallitsemiseksi sekä niistä tiedottamiseksi palvelun tarjoamisessa mukana oleville. (Kuluttajaturvallisuuslaki 920/2011) Turvallisuusasiakirja tarkistetaan vuosittain Kadut ja ympäristön edustajien toimesta. Kuluttajaturvallisuuslain lisäksi leikkipaikkojen turvallisuutta ohjaa SFS-EN 1176-1-1176-7- sekä 1177-standardit ja ohjeistot.

Leikkipaikkojen kuntoa arvioidaan jatkuvasti. Kuntoluokituksena käytetään A (hyvä), B (välttävä) ja C (heikko). Samalla arvioidaan, aiheutuuko leikkivälineestä tapaturman riskiä ja kuinka vakavasta riskistä on kyse sekä arvioidaan riskin todennäköisyyttä. Leikkipaikkojen kuntotarkastuksia voi tehdä vain leikkipaikkojen turvallisuustarkastajan pätevyyden omaava henkilö.

8

LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Osana leikkipaikkaohjelman laatimistyötä syksyllä 2024 toteutettiin lapsivaikutusten arviointi, jonka tavoitteena oli nostaa esiin leikkipaikkojen nykytilaa ja potentiaalia lasten, nuorten ja lapsiperheiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemisen näkökulmasta. Arvioinnissa tarkasteltiin kolmea leikkipaikkaa erilaisilla Lappeenrannan alueilla. Tarkasteltavat leikkipaikat olivat Louhenpuisto, Jupiterinpuisto ja Kolmen sukupolven puisto. Näiltä leikkipaikoilta kerättiin havaintoja maastokäynnein ja lisäksi kysyttiin mielipiteitä leikkipaikkojen kävijöiltä. Lisäksi aineistona hyödynnettiin aiheeseen liittyvää tutkimustietoa.

Työn alussa määriteltiin keskeisiksi lasten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämisen tekijöiksi neljä teemaa, jotka olivat

- **eriarvoisuuden kaventaminen**
- **terveyden edistäminen**
- **luontosuhteen tukeminen**
- **yhteisöllisyyden tukeminen**

Arvioissa käytetyn menetelmän avulla nostettiin esiin arvioitujen leikkipaikkojen keskeiset vahvuudet ja kehittämisen alueet. Lapsivaikutusten arvioinnin kautta saatua tietoa voidaan hyödyntää leikkipaikkaverkoston kehittämisen tukena sekä uusien leikkipaikkojen suunnittelussa ja olemassa olevien parantamisessa.

Leikkipaikkaohjelman yhteydessä tehdyn lapsivaikutusten arvioinnin raportti on liitteenä 7.

9

LEIKKIPAIKKOJEN KORJAUSVELKA

Osana leikkipaikkaohjelmaa selvitettiin Lappeenrannan kaupungin Kadut ja ympäristö vastualueen yleisillä alueilla sijaitsevien leikkipaikkojen leikkivälineiden, varusteiden, kalusteiden ja turva-alustojen korjausvelka Kadut ja ympäristön vastualueen kunnossapidon tekemien tarkastusten mukaisessa laajuudessa. Korjausvelan laskennan lähtökohtana oli nykyhetken (talvi 2024) korjausvelan laskenta kuntoarvioituille kohteille määrittämällä niiden korjaustarpeet, realistiset toimenpiteet ja yksikköhinnat. Korjausvelkalaskelma sisältää 77 leikkipaikkaa. Kaikkiaan leikkipaikkoja on 78, mutta yhtä ei tarkastettu, koska se poistuu lähiaikoina.

Korjausvelkalaskelmaan ei sisälly leikkipaikkojen osia, joista ei ollut lähtötietoa, kuten kasvillisuus, maarakenteet, pintarakenteet (mm. kivituhka), erityisrakenteet (mm. portaat), sähköllä toimivat laitteet (mm. valaistus) sekä kaivot, putket ja johdot.

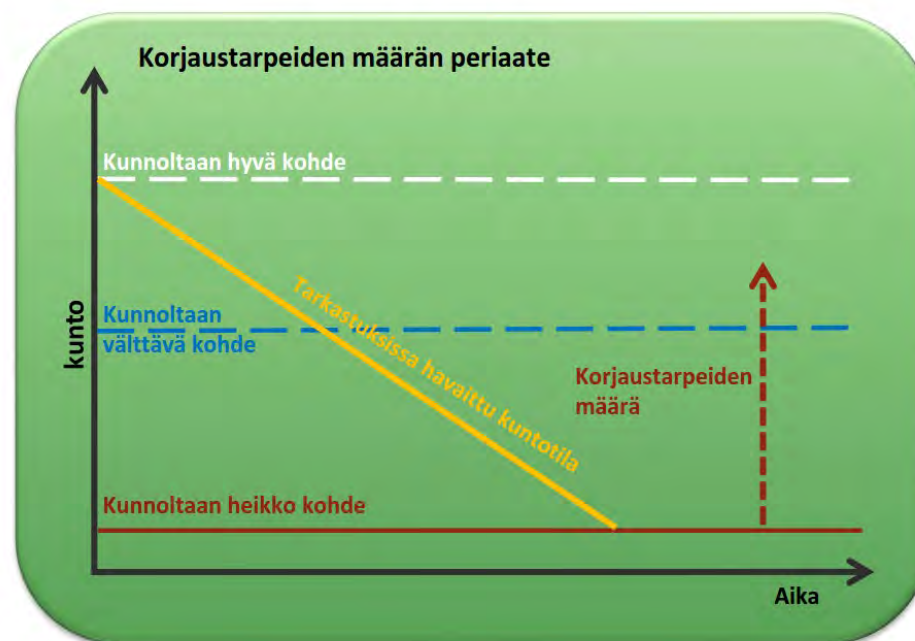
Leikkipaikan korjausvelka tarkoittaa nykyisen kuntotason ja sille valitun tavoitteellisen kuntotason erotusta. Kuntotarkastuksissa leikkipaikkojen kuntoluokituksena on käytetty asteikkoa A (hyvä), B (välttävä) ja C (heikko). Kuntotavoitteeksi on asetettu kuntotaso hyvä, mikä tarkoittaa sitä, että välttävä- ja heikkokuntoiset kohteet ovat korjaustarpeessa. Korjausvelka ilmaistaan rahallisena arvona ja kertoo, kuinka paljon korjauksiin pitäisi investoida nyt, jotta leikkipaikat ja niiden osat olisivat käytön kannalta riittävän hyvässä kunnossa.

Talven 2024 tilanteen perusteella lasketun korjausvelan kokonaismäärä on noin 900 000 euroa. Korjausvelkaan eivät sisälly laskennasta pois rajatut kohteet. Leikkipaikkojen osien korjausvelasta erottuvat suurimpina leikki- ja kuntoiluvälineet (noin 410 000 euroa), turva-alustat (noin 370 000 euroa) sekä penkit ja pöydät (noin 90 000 euroa). Edellä mainitut osat muodostavat valtaosan korjausvelasta.

Lisäksi tavoitteena oli arvioida saneeraustarpeessa olevien leikkipaikkojen tulevat kustannukset tarkastettujen leikkipaikkojen kokonaiskuntoarviointien pohjalta. Saneeraukset jakaantuvat täyssaneerauksiin ja kunnostuksiin. Täyssaneerauksessa rakennetaan koko leikkipaikka uudelleen, pitäen sisällään kaikki välineet, kalusteet, varusteet, turva-alustat ja maarakenteet. Samassa yhteydessä esimerkiksi varusteita lisätään mm. valaistuksen lisäämisellä. Kunnostuksessa kunnostetaan välineet, kalusteet, varusteet ja turva-alustat, mutta siihen voi liittyä myös välineiden vaihtamista tai uusimista.

Tehdyn laskelman perusteella leikkipaikkojen saneerauskustannukset vuosille 2025–2035 ovat yhteensä noin 2,8 miljoonaa euroa.

Kuva 23. Korjaustarpeiden määrän periaate. Välttävä- ja heikkokuntoiset kohteet (välineet, varusteet, kalusteet ja rakenteet) ovat korjaustarpeessa.

10

VUOROVAIKUTUS JA
VIESTINTÄ

VUOROVAIKUTUS

LEIKKIPAIKKASUUNNITTELUSSA

Leikkipaikan suunnitelmasta voidaan laatia hallinnollinen puistosuunnitelma, jonka jälkeen leikkipaikan toteutusta varten laaditaan rakennussuunnitelma. Vaihtoehtona on laatia leikkipaikkaa koskeva perusparannussuunnitelma, joka on vastaava kuin rakennussuunnitelma. Molempien suunnitteluprosessien yhteydessä asukkaille ja sidosryhmille järjestetään mahdollisuus esittää mielipiteensä.

Puistosuunnittelun yhteydessä menetellään julkisten leikkipaikkojen alueidenkäyttölain mukaisen vuorovaikutusmenettelyn mukaisesti. Puistosuunnittelun alussa järjestetään asukaskysely, -tilaisuus tai muu asukas-kuuleminen, jolla kerätään lähtötietoja puistosuunnittelua varten. Laadittu puistosuunnitelma asetetaan määräajaksi nähtäville Lappeenrannan kaupungin verkkosivuille, jolloin asukas tai muu osallinen voi antaa mielipiteensä suunnitelmasta. Nähtävillä olosta tiedotetaan Lappeenrannan kaupungin useilla tiedotuskanavilla.

Puistosuunnitelmat hyväksytään Lappeenrannan Kaupunkikehityslautakunnassa, jonka jälkeen aloitetaan leikkipaikan rakennussuunnittelu.

Perusparannussuunnitelman laadinnan yhteydessä asukkaita osallistetaan suunnittelun alussa tai suunnittelun luonnosvaiheessa asukaskyselyn tai -tilaisuuden avulla. Perusparannussuunnitelmaa ei aseteta hallinnollisen puistosuunnitelman mukaisesti nähtäville.

Tavoitteena on, että Lappeenrannan kaupunki kehittää ja kokeilee uusia osallistamis- ja vuorovaikutustapoja, jotta asukkaita tavoitettaisiin mahdollisimman paljon suunnitteluprojektien yhteydessä.

Leikkipaikkoihin liittyvistä muutoksista, suunnitteluprojekteista, kunnostuksista ja rakentamisesta viestitään asukkaille Lappeenrannan kaupungin viestintäkanavien kautta. Käytössä olevia kanavia ovat kaupunginsosiaalisen median kanavat, kaupungin kotisivut ja tiedotteet. Viestintää voidaan toteuttaa myös leikkipaikalle vietävänä maastotiedotteen tai lähiasukkaille toimitettavan kirjeen välityksellä.

LEIKKIPAIKKOJA KOSKEVAT ASUKAS- PALAUTTEET

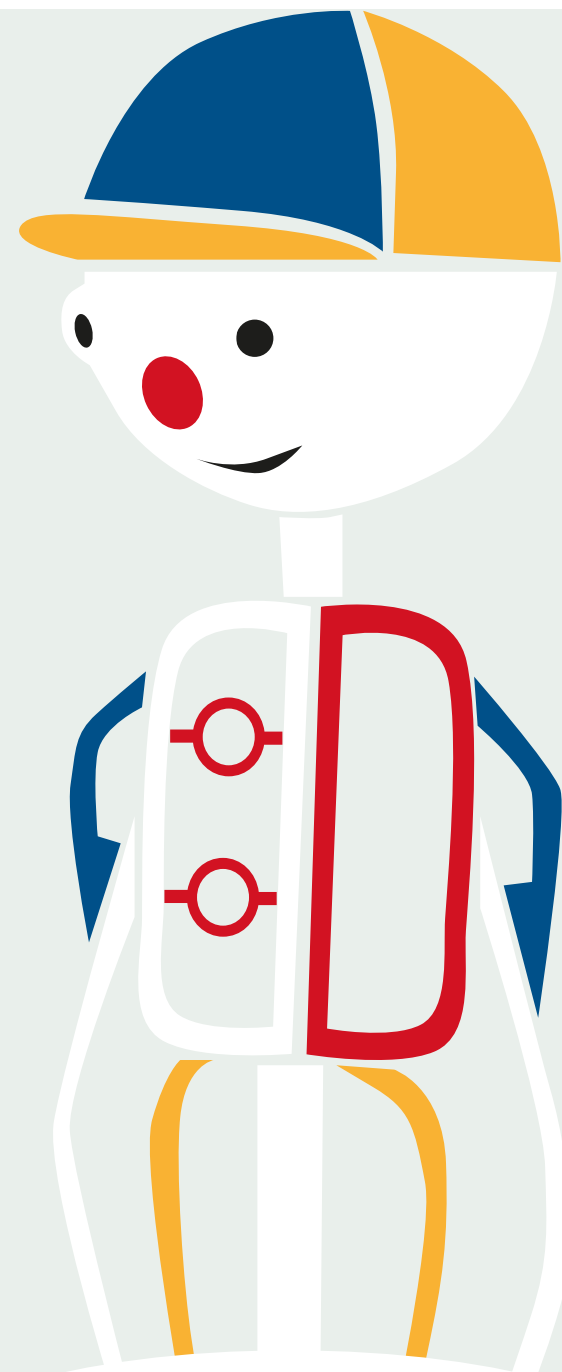
Asukkaat voivat antaa palautetta leikkipaikoista palautepalvelun kautta Lappeen-rannan kaupungin verkkosivuilla (www.epalvelu.lappeenranta.fi), josta palautteet ohjautuvat Kadut ja ympäristö vastuualueelle vastattavaksi. Kadut ja ympäristö vastuualue määrittelee ja toteuttaa leikkipaikkoihin liittyvät tarvittavat toimenpiteet. Lappeenrannan kaupungin edustajien vastaukset on luettavissa julkisesti Palautepalvelun sivulla niiden palauteiden osalta, joihin palautteen-antaja on antanut julkaisuluvan.

Leikkipaikkoihin liittyvää palautetta voi lähettää myös sähköpostilla osoitteeseen viherymparisto@lappeenranta.fi tai Kadut ja ympäristö vastuualueen yhteys-henkilöille etunimi.sukunimi@lappeenranta.fi.

Lisäksi leikkipaikkojen infokylteissä on puhelinnumero, johon voi ottaa yhteyttä, jos huomaa jonkin vian tai puutteen leikkipaikalla.

11

LEIKKIPAIKKA- OHJELMAN ASUKASKYSELY

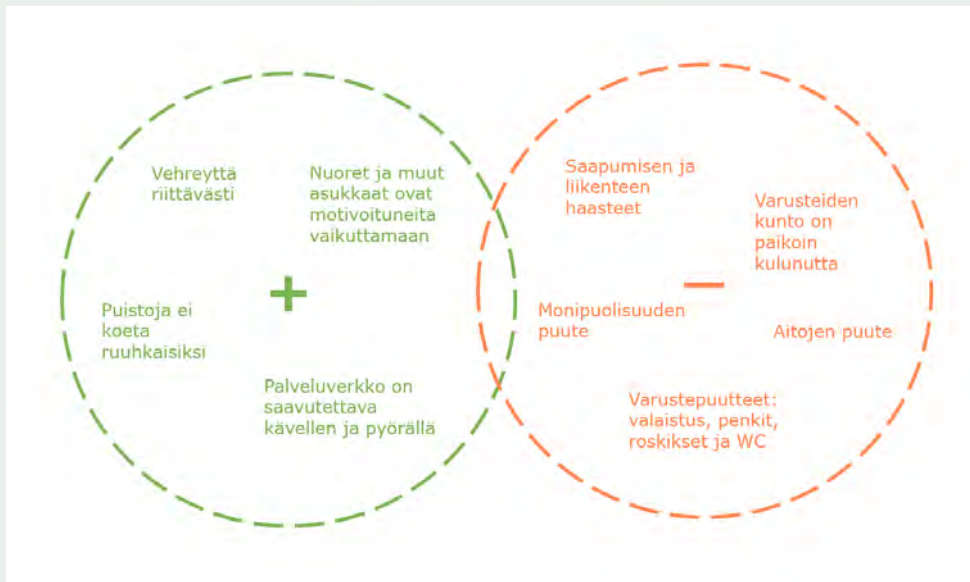

Leikkipaikkaohjelman laatimistyön aikana järjestettiin asukaskysely, jolla kerättiin asukkaiden mielipiteitä Kadut ja ympäristön ylläpitämistä leikkipaikoista yleisissä puistoissa ja aukioilla. Toiveena oli saavuttaa kyselyllä lapset, nuoret sekä aikuiset ja saada arvokasta tietoa Lappeenrannan leikkipaikoista leikkipaikkakohtaisten kysymysten ja etenkin nuorille suunnattujen yleisten kysymysten avulla.

Kysely oli avoinna 20.5. – 16.6.2024. Verkkokyselyyn vastasi 1057 henkilöä. Kyselyyn oli mahdollista vastata myös paperisella kyselylomakkeella Kaupungintalon palvelupisteessä. Paperisella kyselylomakkeella saapui 1 vastaus.

Kysely oli karttapohjainen ja vastaajat vastasivat kysymyksiin leikkipaikkakohtaisesti. Kyselyllä saatiin kattavaa ja yksityiskohtaista tietoa kustakin leikkipaikasta.

Kuva 25. Asukaskyselyssä esiin nousseita positiivisia ja negatiivisia asioita leikkipaikkoihin liittyen.

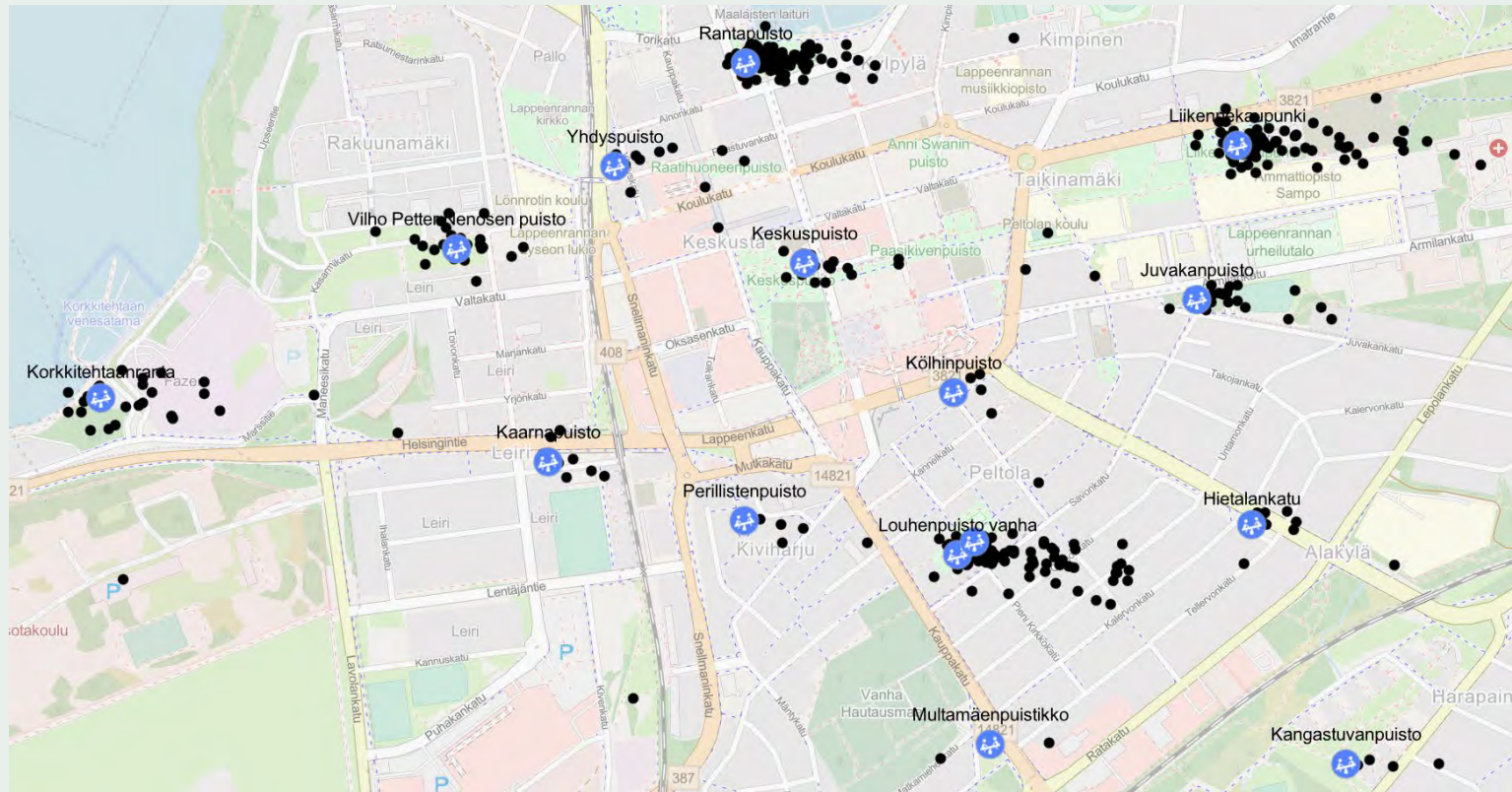
Kyselyn vastauksissa tuli esiin mm.:

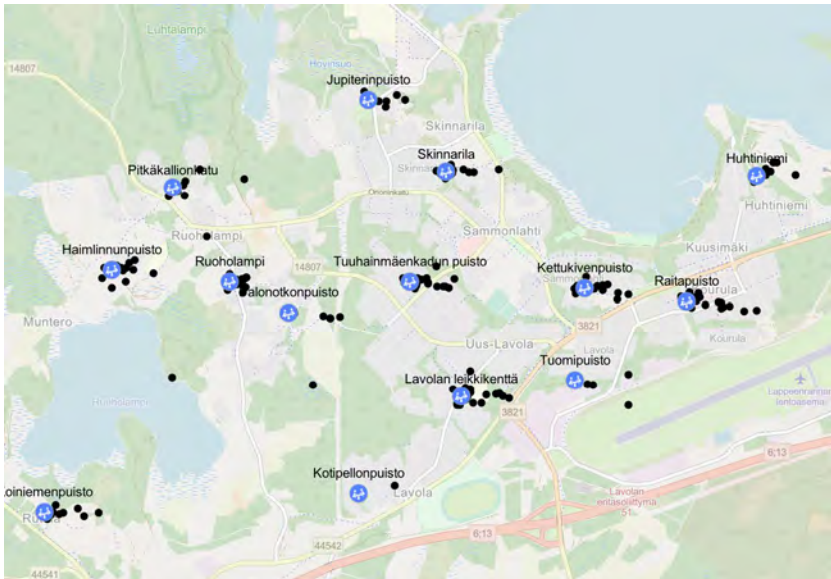
- Luonnonläheisyys koetaan hyvin tärkeäksi ja se monin paikoin toteutuu.
- Mielletään, että leikkipaikat ovat vanhoja, välineet kuluneita ja vanhanaikaisia.
- Leikkipaikkoja ei koeta ruuhkaisiksi, muutamaa leikkipaikkaa lukuun ottamatta.
- Valaistuksen puutteet korostuvat avoimissa vastauksissa.
- Aitoja ja portteja leikkipaikkojen ympärille toivottiin paljon.
- Nuorille suunnattuja alueita ei juurikaan ole. Nuoret toivovat sellaisia alueita, jotka mahdollistavat monipuolista ja juuri nuorille suunnattua toimintaa. Nuoret myös haluaisivat osallistua enemmän suunnitteluun.
- Leikkipaikat ovat perinteisiä, eikä Lappeenrannassa ole yhtään vetovoimaista isompaa leikkipaikkaa (ns. VAU-leikkipuistoa). Sellaista kuitenkin toivottiin.

Asukaskyselyn vastausten perusteella Lappeenrannan käytetyimmät leikkipaikat ovat:

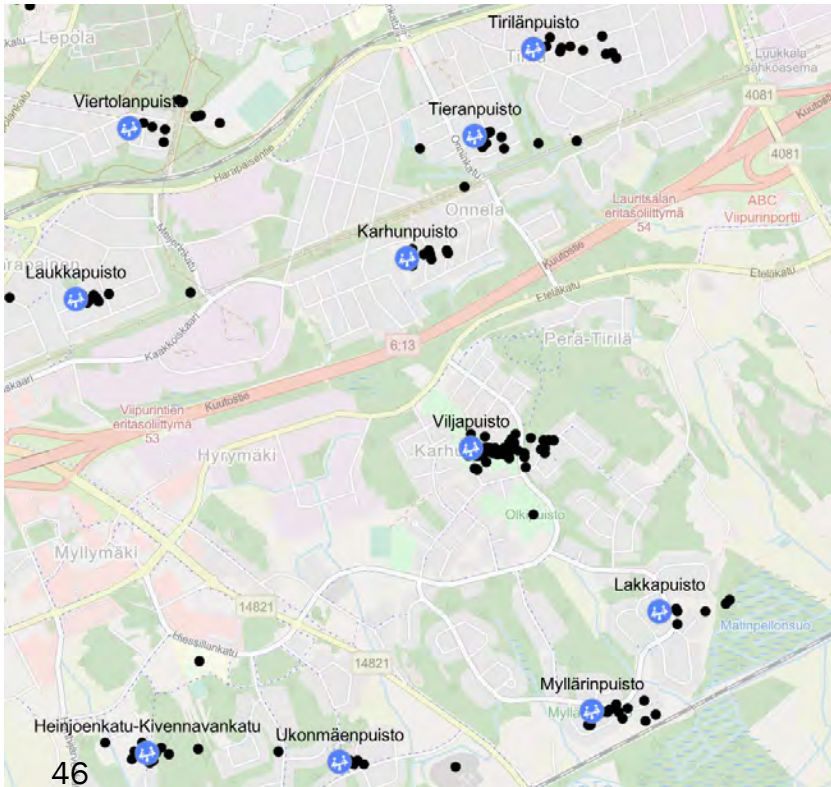
1. Rantapuisto, 152 vastausta
2. Liikennepuisto, 105 vastausta
3. Louhenpuisto, 95 vastausta
4. Kolmen Sukupolven puisto, 52 vastausta
5. Koulukallionpuisto, 47 vastausta
6. Viljapuisto, 41 vastausta
7. Hovinpelto, 33 vastausta
8. Tuuhainmäenkadun puisto, 32 vastausta
9. Lavola, 32 vastausta
10. Raitapuisto, 30 vastausta

Kuva 26. Asukaskyselyn mukaan keskusta-alueen käytetyimmät leikkipaikat ovat Rantapuisto, Liikennekaupunki ja Louhenpuisto.

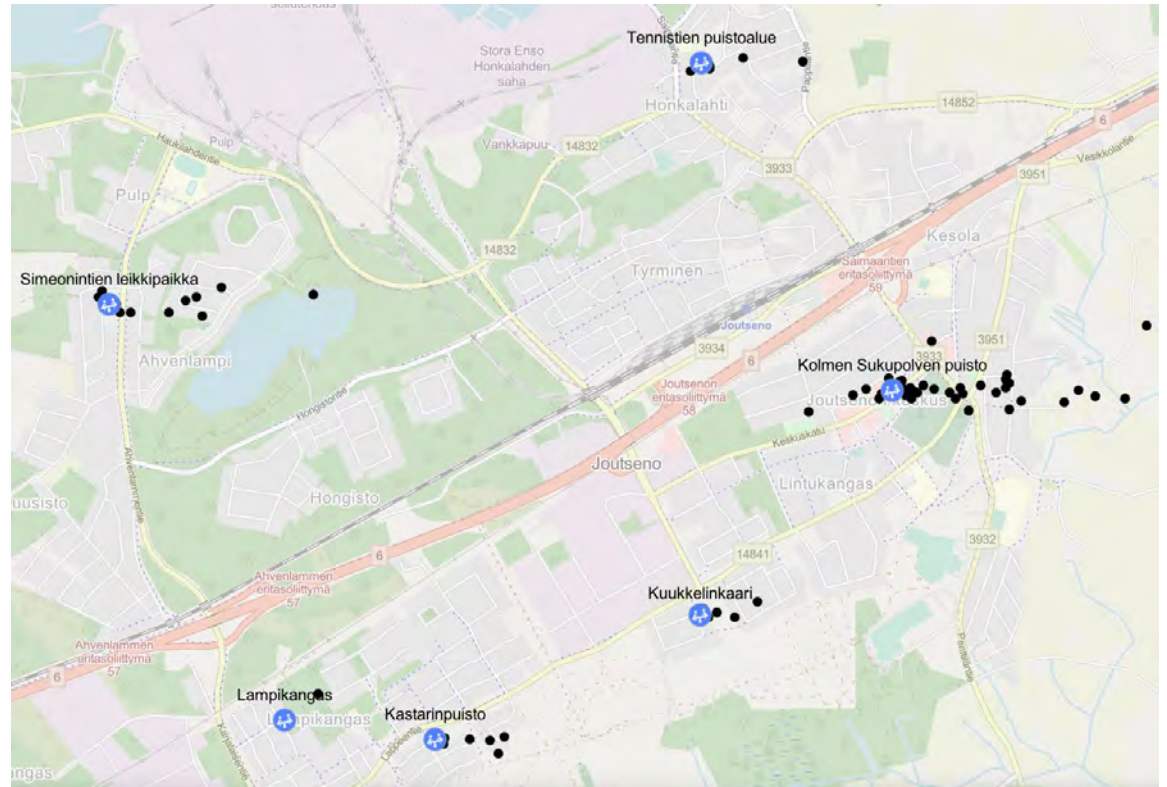

Kuva 27. Asukaskyselyn mukaan Lavola – Skinnarila-alueen käytetyimmät leikkipaikat ovat Lavola (leikkipuisto), Raitapuisto ja Tuuhaimäenpuisto.

Kuva 28. Asukaskyselyn mukaan Ojala-Tuomela – Tirilä alueen käytetyin leikkipaikka on Viljapuisto.

Kuva 29. Asukaskyselyn mukaan Joutsenon alueen käytetyin leikkipaikka on Kolmen sukupolven puisto.

12

VÄESTÖNKEHITYS JA MAANKÄYTTÖ

**Lappeenrannan leikki- ja liikunta-
paikkaverkoston kokonaisuuteen
kuuluu Kadut ja ympäristön leik-
kipaikkojen lisäksi myös useita
Liikuntatoimen ylläpitämiä leik-
ki- ja liikuntapaikkoja sekä kou-
lujen ja päiväkotien piha-alueet.
Lappeenrannan koko leikki- ja
liikuntapaikkaverkosto on kuvat-
tu raportin liitteessä 1
Leikkipaikkaverkosto 2025.**

LEIKKIPAIKKOJEN KÄYTTÖPAINE

Lappeenrannassa asui vuoden 2023 lopussa yhteensä 72 988 asukasta. Heistä 0–6-vuotiaita oli 3 662 asukasta ja 7–12-vuotiaita oli 4 236 asukasta.

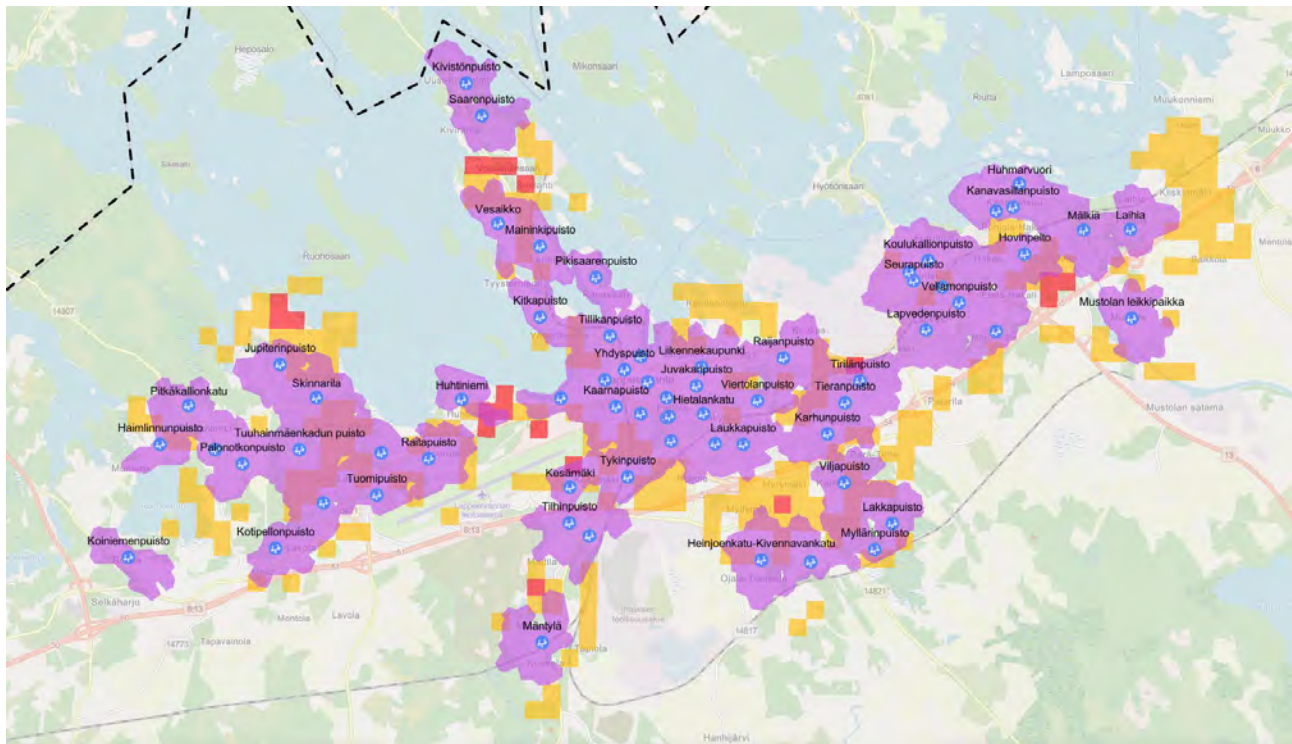
Käyttöpaine kuvaa sitä kuinka suuri tarve tietyllä alueella on uudelle leikkipaikalle, kun tarkastellaan ainoastaan Kadut ja ympäristö vastuualueen leikkipaikkoja. Käyttöpaine on laskettu Tilastokeskuksen Ruututietokannan 250x250 m ruutuihin. Käyttöpaineen laskennassa pisteitä on annettu ruuduille seuraavasti:

- 0–2 pistettä väestöstä 750 m säteellä ruudun keskipisteestä. Rajat ovat 200 ja 50 asukasta. Eli yli 200 asukasta 2 pistettä, 50–200 asukasta 1 piste ja alle 50 asukasta 0 pistettä.
- 0–2 pistettä etäisyydestä ruudun keskipisteen ja lähimmän leikkipaikan välillä. Rajat ovat 500 m ja 1000 m. Eli yli 1000 m 2 pistettä, 500–1000 m 1 piste ja alle 500 m 0 pistettä.
- 0–1 piste koulun/päiväkodin läheisyys. Raja on 750 m. Eli jos ruudun etäisyys lähimpään kouluun tai päiväkotiin on alle 750 m, niin se saa yhden pisteen. Muussa tapauksessa ruutu saa 0 pistettä.

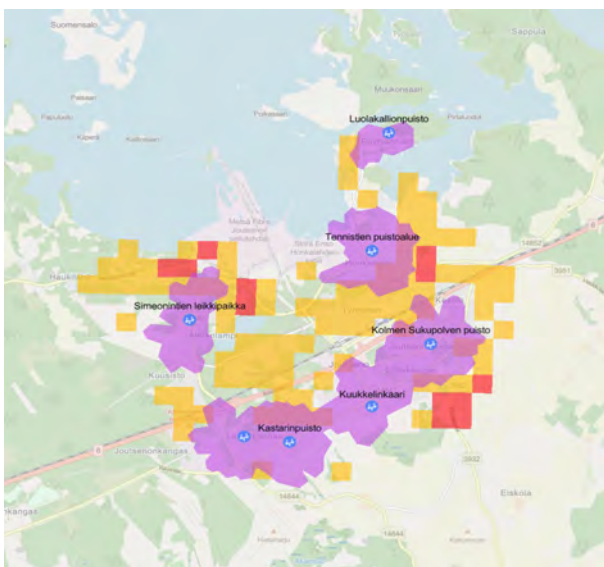
Kullekin ruudulle on laskettu sen saamat pisteet yhteen ja tämän luvun perusteella määriteltä käyttöpaine kyseisessä ruudussa. Ruudulle on osoitettu selkeä palvelukatve, jos se saa yhteensä 5 pistettä ja kohtalainen palvelukatve jos se saa yhteensä 4 pistettä. Alle 4 pistettä saaneilla ruuduilla palvelukatve on vähäinen tai sitä ei ole lainkaan.

Seuraavan sivun kartoilla on esitetty otteita käyttöpaineanalyysin tuloksista. Kohtalainen käyttöpaine esitetään punaisena alueena ja vähäinen käyttöpaine esitetään keltaisena alueena. Violetti alue kuvaa leikkipaikkaverkoston saavutettavuutta eli sitä aluetta, jolta on enintään 750 m kävelymatka leikkipaikalle tie- ja katuverkkoa pitkin.

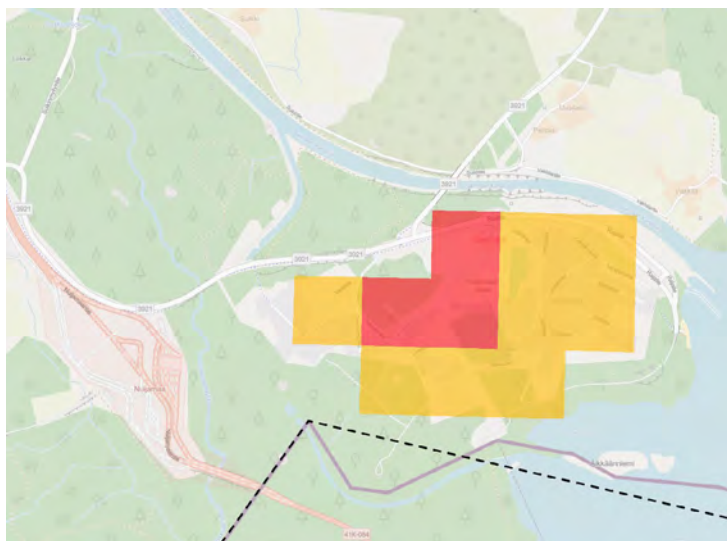
Kuva 30. Lappeenrannan keskusta-alueen käyttöpainne. Uusia leikkipaikkoja tullaan tutkimaan ohjelmakauden aikana ainakin Linnoituksen, Ukkopuiston ja Kaukaan alueille.

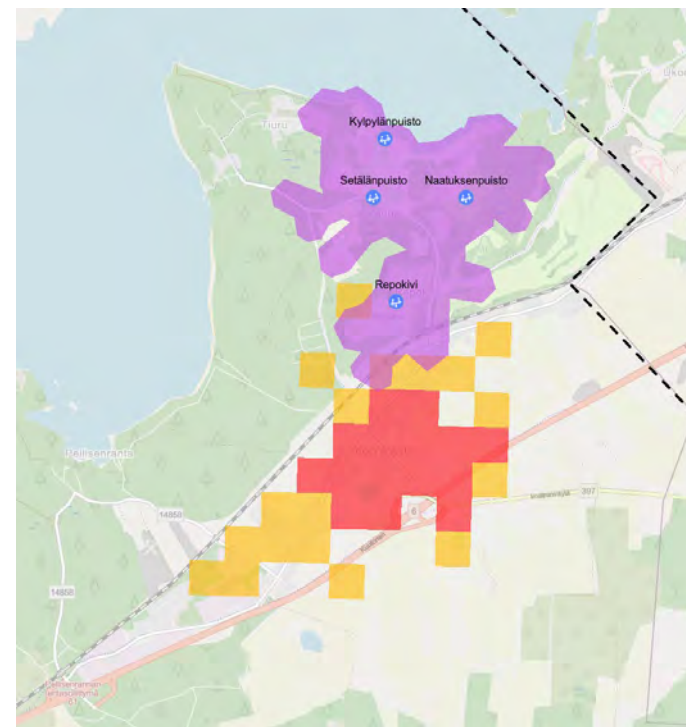
Kuva 31. Joutsenon alueen käyttöpaine.

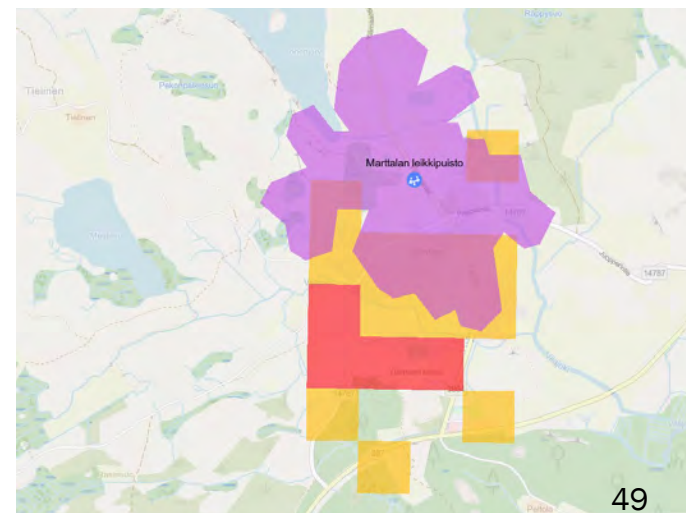
Kuva 32. Nuijamaan alueella ei vuonna 2025 ole Kadut ja ympäristön leikkipaikkaa, mikä näkyy käyttöpaineanalyyssissä. Mahdollista uutta leikkipaikkaa tutkitaan ohjelmakauden aikana.

Kuva 33. Rauhan alueella käyttöpaineanalyysin mukaan leikkipaikalle olisi tarvetta Korvenkylän alueella vuonna 2025. Mahdollista uutta leikkipaikkaa tutkitaan ohjelmakauden aikana.

Kuva 34. Ylämaan keskuksen eteläpuolella olisi käyttöpaineanalyysin mukaan tarvetta leikkipaikalle (2025). Marttalan leikkipuisto palvelee myös katvealueella olevia asukkaita. Katvealueelle sijoittuvat koulu- ja päiväkotiki sekä niiden leikki- ja liikuntapalvelut.

VÄESTÖNKEHITYS

Kaupunginvaltuusto teki 6.5.2024 päätöksen palveluverkosta hyvinvointi- ja sivistyspalvelujen palveluverkkoselvityksen mukaisesti. Palveluverkkoselvityksen 2024–2036 mukaan Lappeenrannassa syntyneiden määrä on laskenut voimakkaasti vuosien 2010–2022 aikana muun maan tavoin. Vuosittain Lappeenrantaan syntyi noin 700 lasta 2010-luvun puoliväliin saakka. Tämän jälkeen syntyneiden määrä Lappeenrannassa on laskenut noin 500 lapseen vuodessa. Erityistä valtakunnallisessa kehityksessä on se, että lasku on merkittävästi suurempaa kuin on ennakoitu. Hyvinvointialueelta saadun ennakkotiedon perusteella syntyvyys vuonna 2024 jää vuoden 2023 tasolle.

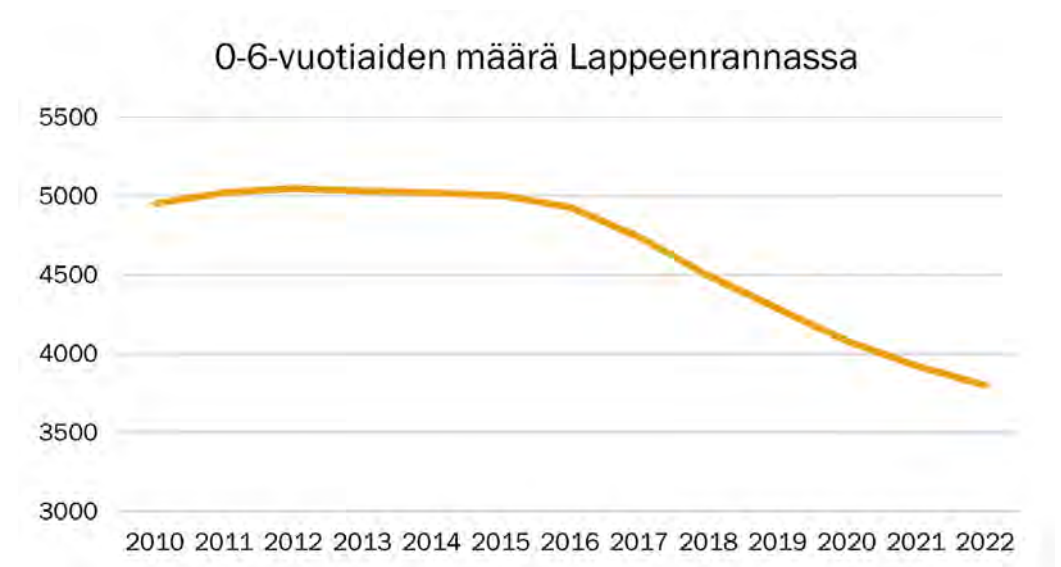
Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan niin Lappeenrannan kokonaisasukasmäärä kuin lasten määrä tulee pysymään melko nykyisen kaltaisena tulevina vuosikymmeninä. Tilastokeskuksen vuoden 2021 väestöennusteen syntyvyydestä on jääty merkittävästi vuosina 2021–2023. Vuoden 2023 syntyvyys tulee jäämään alle 450 lapseen, kun Tilastokeskuksen ennuste oli 547 syntynyttä. Syntyneiden määrä on mittaushistorian matalin.

Tilastokeskus on julkaissut uuden väestöennusteen vuosille 2024–2070. Uusin väestöennuste on selvästi optimistisempi arvio Suomen tulevasta väestömäärästä. Ero aikaisempiin ennusteisiin syntyy erityisesti nettomaahanmuuton merkittävistä muutoksista. Suomen nettomaahanmuutto on kasvanut viime vuosina voimakkaasti. Vuonna 2023 nettomaahanmuutto oli lähes 60 000 ihmistä, kun koko 2010-luvun ajan nettomaahanmuutto oli 10 000 ja 20 000 ihmisen välillä. Nykyisen kaltainen nettomaahanmuutto ylläpitäisi väkiluvun kasvua tulevaisuudessa.

Lasten osuuden koko Suomen väestöstä odotetaan Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan hieman laskevan tulevaisuudessa. Nykyään 0–14-vuotiaita on noin 14,6 prosenttia koko Suomen väestöstä ja vuonna 2045 osuus olisi noin 12,5 prosenttia. Lappeenrannassa kehitys on samansuuntaista. Nykyään 0–14-vuotiaiden osuus on noin 12,6 prosenttia ja vuonna 2045 sen ennustetaan olevan noin 10,5 prosenttia.

Syntyvyyden laskulle ei ole yhtä osoitettavaa syytä, vaan useat tekijät selittävät syntyvyyden laskua. Suomen syntyvyys laski käytännössä kaikissa väestöryhmissä ja lähes kaikkialla maassa. Huomattavaa on, että Lappeenrannassa lasten muuttoliike ei ole juurikaan vaikuttanut vuosina 2006–2022 syntyneiden ikäluokkien kokoon. Lisääntyvä maahanmuutto voi näkyä tulevaisuudessa lasten määrän kasvuna.

Oheiset kuvat 21 ja 22 esittävät 0–6-vuotiaiden ja 7–12-vuotiaiden määrän kehitystä Lappeenrannassa vuosina 2010–2022. Syntyvyys on ollut vuonna 2023 ennätyksellisen alhaalla. 0–6-vuotiaiden määrä on laskenut nopeasti vuodesta 2016 lähtien. 7–12-vuotiaiden määrät ovat pysyneet lähellä samaa tasoa, mutta tulevat laskemaan, kun 0-6-vuotiaat vanhenevat.

Kuva 35. 0–6-vuotiaiden määrän kehitys Lappeenrannassa 2010–2022.

7-12-vuotiaiden määrä Lappeenrannassa

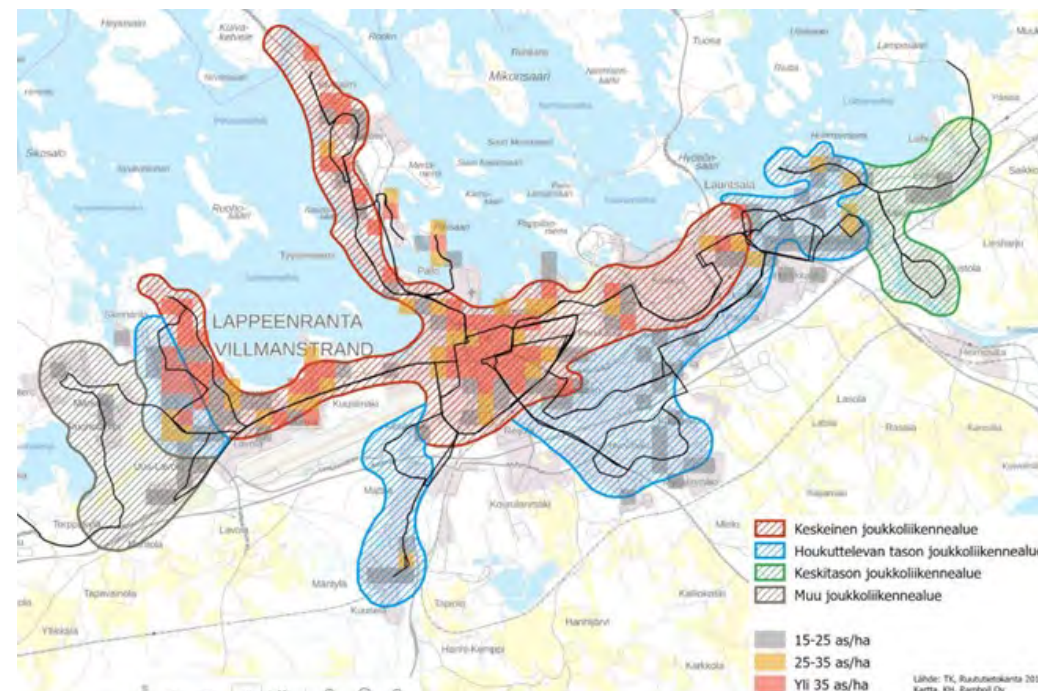
Kuva 36. 7-12-vuotiaiden määrän kehitys Lappeenrannassa 2010–2022.

Lappeenrannan asutus on melko voimakkaasti painottunut Valtatie 6:n lähelle. Lappeenrannan keskusta on merkittävin väestökeskittymä. Muita merkittäviä aluekeskuksia ovat Sammonlahti, Lauritsala ja Joutseno. Näiden lisäksi Lappeenrannassa on useita pienempiä väestökeskittymiä.

Palveluverkkoselvityksessä kerrotaan, mitkä päiväkodit, koulut ja kirjastot eri asuinalueilla Lappeenrannassa tarvitaan ja mitä rakennuksia on perusteltua peruskorjata tai korvata uusilla rakennuksilla. Varhaiskasvatuksessa olevat ikäluokat ovat vakiintumassa kooltaan 450–500 lapsen paikkeille. Lasten määrän väheneminen tarkoittaa tulevana vuosina vähäisempää toimitilojen tarvetta palvelutuotannossa. Lasten määrän muutos ei enää vaikuta merkittävästi palvelujen järjestämiseen, ellei syntyvyys edelleen merkittävästi muutu.

Kaupungin tavoitteena on tiivistää yhdyskuntarakennetta tulevaisuudessa. Kaupunki ei siis merkittävästi suunnittele laajentuvan uusille alueille. Asuntorakentamisen painopisteenä tulee olemaan ensisijaisesti keskusta ja keskustan kehä. Toissijaisesti asuntorakentamisen painopisteenä tulee olemaan keskeisen ja houkuttelevan tason joukkoliikennealueet (kuva 23) sekä elinvoimaiset aluekeskukset (Sammonlahti-Skinnarila-Kourula, Lauritsala, Joutseno, Voisalmi). Yleiskaavoituksen suunnittelun painopisteitä tulevat olemaan mm. kaupunkirakenteen tiivistäminen ja monipuolistaminen, keskustaaajamaa ympäröivät kyläalueet sekä vihreä siirtymä. Kaavoitusohjelma 2024–2026 painopisteitä ovat muun muassa ydinkeskustan ja keskustan kehän hankkeet, täydentävä rakentaminen sekä elinkeinoelämän hankkeet.

Kuva 37. Lappeenrannan joukkoliikennealueet.

13

INVESTOINNIT

Leikkipaikkoihin liittyvät vuosittaiset kustannukset sisältävät uusien ja saneerattavien leikkipaikkojen suunnittelun, rakentamisen sekä kunnossapitämisen. Leikkipaikkojen palveluostoina tehtävä suunnittelu ja rakentaminen rahoitetaan yhdyskuntatekniikan investointien määrärahoista ja kunnossapito rahoitetaan kunnossapidon käyttötalousmäärärahoista. Myös korjausvelan vähentämiseen liittyvät pienemmät korjaustoimenpiteet rahoitetaan käyttötalousmäärärahoista. Leikkipaikkojen elinkaarta pystytään pidentämään kunnossapidolla ja oikea-aikaisella saneerauksella. Pidempi elinkaari vähentää pitkän aikavälin kustannuksia, mikä tukee taloudellista kestävyyttä. Lisäksi hyväkuntoinen leikkipaikka on helppo kunnossapitää.

Vuosien 2021–2023 aikana Kadut ja ympäristön leikkipaikkojen suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon kokonaiskustannus on ollut yhteensä noin 200 000 €/vuosi. Kokonaiskustannus koostui seuraavista:

- Suunnittelukustannukset noin 5000–8000 €/ vuosi
- Investointimäärärahoilla toteutetut leikkipaikkarakentamiset noin 140 000 €/vuosi.
- Pienemmät leikkipaikkojen korjaustoimenpiteet (korjausvelan vähentäminen) noin 20 000 €/vuosi.
- Kunnossapitokustannukset noin 30 000 € / vuosi.

Leikkipaikkaohjelman 2025–2035 toteutuminen edellyttää keskimääriin 5–6 leikkipaikan saneerausta vuosittain seuraavan 10 vuoden ajan. Se tekee noin 250 000–300 000 €/vuosi. Ohjelmakauden aikana osa leikkipaikoista tullaan saneeraamaan kokonaan ja osa saneerataan osittain. Kaikkia leikkipaikkoja ei ole tarve saneerata ohjelmakauden aikana. Kunkin leikkipaikan saneeraustarve ja -laajuus sekä aikataulu on määritetty leikkipaikkaohjelman yhteydessä tehtyjen leikkipaikkakartoitusten tulosten perusteella.

Leikkipaikkojen kehittämissuunnitelmassa määritetyn lähileikkipaikan rakentamisen kustannusarvio on arvioitu olevan noin 70 000 € sisältäen kokonaan uusittavan perustason leikkipaikkavarustelun sekä valaistuksen toteutuksen. Suuremman ja monipuolisemman alueleikkipaikan rakentamisen kustannusarvio on arviolta noin kaksinkertainen lähileikkipaikkaan verrattuna. Hyvin korkeatasoisten leikkipaikkojen, kuten esteettömän leikkipaikan ja teemaleikkipaikan rakentamisen kustannusarviot ovat edellä olevia korkeampia. Esitetyt kustannusarviot perustuvat Kadut ja ympäristö vastualueen leikkipaikkojen suunnittelun yhteydessä laadittuihin leikkipaikan toteutuksen kustannusarvioihin sekä toteutuneisiin rakentamiskustannuksiin.

14

LEIKKIPAIKKAVERKOS- TON KEHITTÄMINEN

LEIKKIPAikkojen TOIMENPITEET

2025–2035

Leikkipaikkaohjelma antaa suuntaa sille, miten leikkipaikkaverkostoa tullaan seuraavan kymmenen vuoden aikana kehittämään.

Kadut ja ympäristö vastuualueen leikkipaikkaverkostoa tarkasteltiin seuraavista näkökulmista, joita on kuvattu lyhyesti aiemmissa luvuissa:

- leikkipaikkojen kuntokartoitukset (2024),
- asukaskyselyn tulokset,
- leikkipaikkaverkoston tavoitetiheys,
- väestötiedot ja lapsimäärät,
- väestönmuutos,
- maankäytön muutokset,
- käytössä olevat resurssit kunnossapitää leikkipaikkoja sekä
- leikkipaikkojen käyttöpaineanalyysi

Tarkastelujen tuloksena leikkipaikkaohjelmaan on määriteltä ohjelmakaudella 0–5 vuoden aikana saneerattavat leikkipaikat, 5–10 vuoden aikana saneerattavat leikkipaikat, poistettavat leikkipaikat, toteutettavat uudet leikkipaikat sekä säilytettävät leikkipaikat. Kaupunki seuraa ohjelman toteutumista ja vie ohjelmaan määritellyt leikkipaikkatoimenpiteet investointi- ja suunnitteluohjelmaan vuosittain.

Kaupunki tiedottaa erikseen jokaisesta uuden ja laajemmin saneerattavan leikkipaikan suunnittelu- ja toteutusprosessin alkamisesta, kun ne tulevat ajankohtaisiksi ja tuolloin käyttäjäryhmät osallistetaan suunnitteluun suunnittelu- ja vuorovaikutusprosessin mukaisesti. Leikkipaikkaa voidaan saneerata myös vain osittain, esimerkiksi vaihtamalla joitakin leikkivälineitä uusiin.

Pienemmistä saneerauksista tiedotetaan asukkaita ennen toimenpiteiden toteutusta.

Kadut ja ympäristö vastuualueen leikkipaikkojen toimenpiteet on esitetty liitteessä 6. Leikkipaikoista 13:sta leikkipaikalle ei esitetä seuraavan 10 vuoden aikana toimenpiteitä.

SANEERATTAVAT LEIKKIPAIKAT

Leikkipaikkoja saneerataan vuosittain arvioidun kiireellisyyden mukaisesti sekä käytettävissä olevin resurssein. Leikkipaikka tulee saneerattavaksi, kun sen yleinen kunto sekä välineiden, turva-alustan ja ympäristön kunto sitä vaatii. Leikkipaikkojen kuntoa seurataan jatkuvasti.

Ohjelmakaudelle 2025–2035 on ohjelmoitu saneerattavaksi 23 leikkipaikkaa arviolta vuosina 2025–2029 ja 31 leikkipaikkaa arviolta vuosina 2030–2035.

Saneerattavat leikkipaikat on esitetty liitteessä 6.

POISTETTAVAT LEIKKIPAIKAT

Leikkipaikkaohjelman laatimistyön yhteydessä tehdyissä tarkasteluissa havaittiin, että leikkipaikkaverkosto on paikoin verkoston tavoitetiheyttä tiiviimpi, eli leikkipaikkoja on muutamilla alueilla hyvin lähekkäin. Asukaskyselyssä selvisi, että Lappeenrannan leikkipaikkoja ei koeta ruuhkaisiksi muutamaa suosituinta leikkipaikkaa lukuun ottamatta. Joillakin leikkipaikoilla käyttäjiä on vähän. Luvussa 12.2. kerrotaan väestönkehityksestä, jossa lasten osuuden koko Suomen väestöstä odotetaan Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan hieman laskevan tulevaisuudessa. Lappeenrannassa kehitys on samansuuntaista.

Ohjelmakauden 2025–2035 aikana poistetaan 11 leikkipaikkaa, jotka ovat Kanavanrannanpuisto, Kõlhinpuisto, Multamäenpuistikko, Palonotkonpuisto, Tuomipuisto, Luukkaanrinteen puisto, Vellamonpuisto, Tillikanpuisto, Kangastuvanpuisto, Partekinpuisto ja Kastarinpuisto.

Kaikissa poistettavissa leikkipaikoissa on kuntokartoituksien mukaan todettu olevan saneeraustarpeita ja ne ovat heikko- tai välttäväkuntoisia. Poistettavat leikkipaikat sijoittuvat alueille, joilla leikkipaikkaverkosto on tiivis ja käyttäjämäärät kyseisillä leikkipaikoilla ovat vähäisiä. Leikkipaikkojen poistojen jälkeenkin leikkipaikkaverkosto on edelleen kattava ja hyvin saavutettavissa.

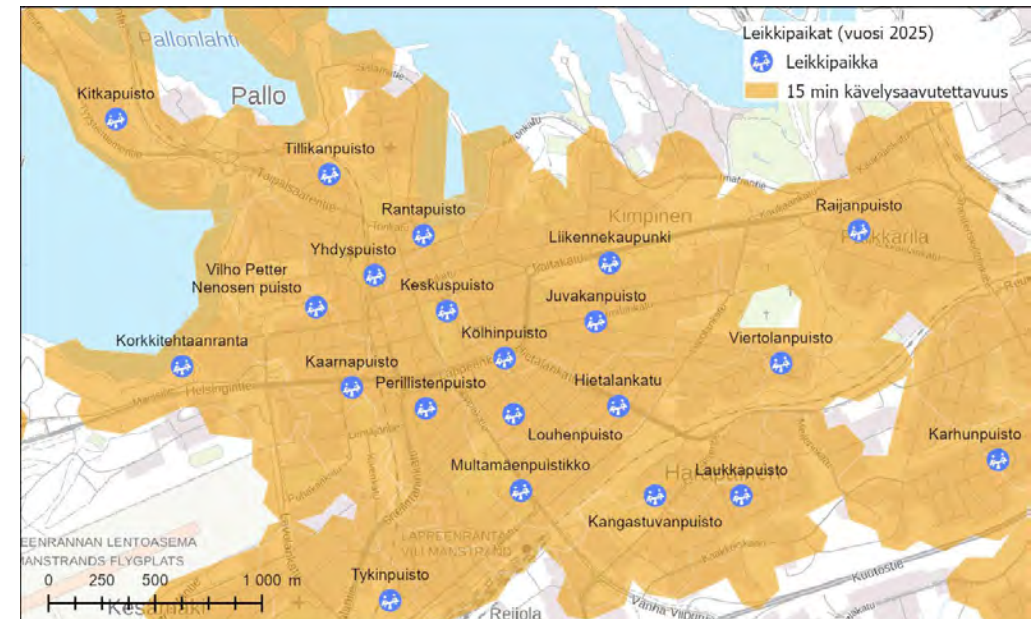
Poistettavien leikkipaikkojen lähelle sijoittuvia säilyviä leikkipaikkoja kunnostetaan ja tehdään monipuolisemmiksi, jotta ne palvelevat entistä paremmin alueen asukkaita. Poistettavat leikkipaikat ovat tyypiltään pieniä lähileikkipaikkoja.

Poistettavan leikkipaikan alue maisemoidaan puistoalueeksi siten, että se sopeutuu lähiympäristöön ja sen kasvillisuuteen. Maisemointi suunnitellaan kohdekohtaisesti, kun leikkipaikan poistaminen on ajankohtaista.

Lappeenrannan keskustan ympäristössä Multamäenpuistikko poistetaan, koska alueella on vähän käyttäjiä ja lähelle sijoittuu useita muita leikkipaikkoja, kuten Louhenpuiston monipuolinen leikkipaikka. Multamäenpuistikossa voidaan odottaa myös maankäytön muutoksia asemaseudun kehittyessä. Tillikanpuisto niminen leikkipaikka poistetaan vähäisen käyttäjämäärän vuoksi. Käyttäjiä palvelee jatkossa esimerkiksi lähelle sijoittuva Yhdyspuisto.

Kangastuvanpuisto poistetaan myös vähäisen käyttäjämäärän vuoksi. Asukkaita palvelee lähelle sijoittuva Laukkaupisto. Kõlhinpuisto on palvelut pääasiallisesti ikäihmisiä, mutta lähellä on myös Louhenpuisto, josta löytyvät ikäihmisille suunnatut kuntovälineet. Kõlhinpuiston leikki- ja kuntovälineet poistetaan, mutta alueesta kehitetään ikäihmisten levähdyspaikka.

Kuva 38. Lappeenrannan keskustan leikkipaikkaverkosto on tiivis ja kattava kun tilannetta arvioidaan keltaisella esitetyn 750 m saavutettavuusvyöhykkeen avulla. Tilanne vuonna 2025.

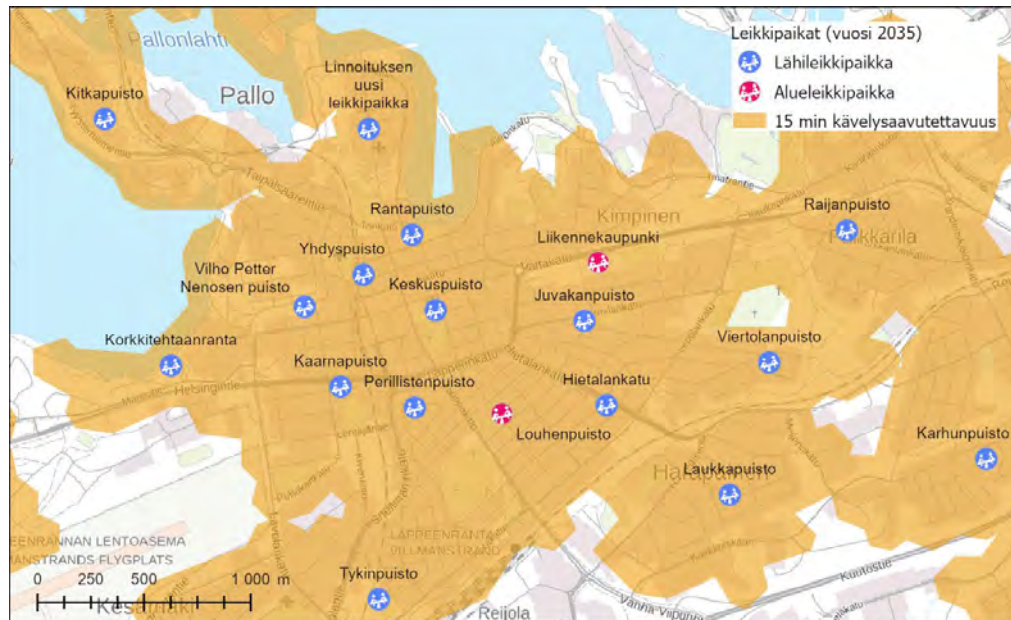

Lappeenrannan itäosan leikkipaikoista Vellamonpuisto poistetaan leikkipai-
kan tiiviin leikkipaikkaverkoston vuoksi. Lähellä säilytettävät Lapvedenpuisto
ja Tunnelipuisto palvelevat asukkaita jatkossa.

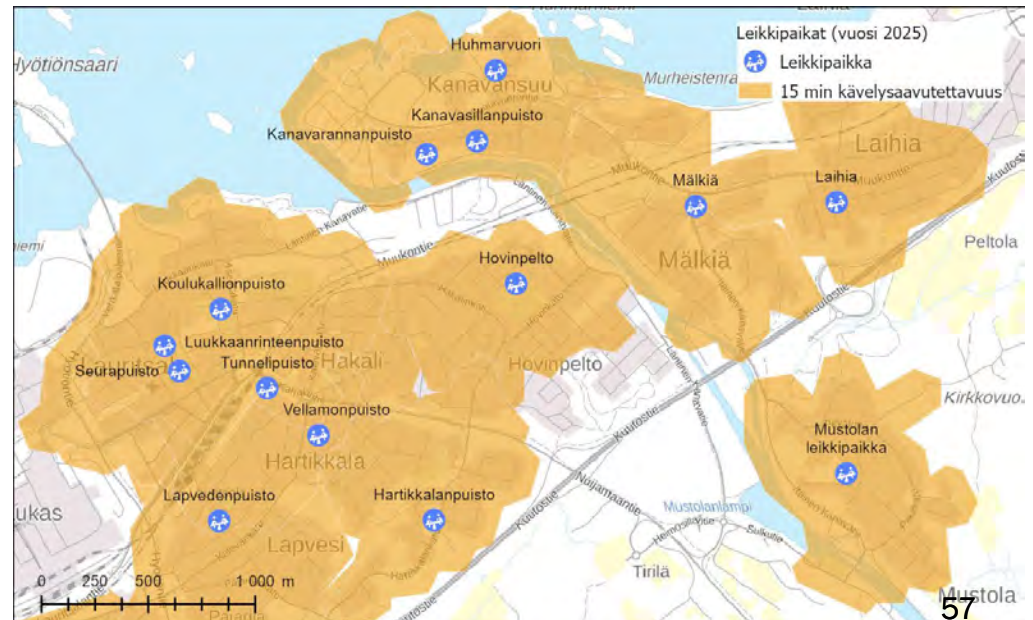
Luukkaanrinne poistetaan tiiviin leikkipaikkaverkoston ja liikenteellisesti
haastavan sijainnin vuoksi. Lähellä säilytettävät Seurapuisto ja Koulukallion-
puisto palvelevat asukkaita jatkossa.

Kanavanrannanpuisto poistetaan vähäisen käyttäjämäärän vuoksi. Lähellä
oleva säilytettävä Kanavansillanpuisto palvelee asukkaita jatkossa.

Kuva 39. Vuonna 2035 Lappeenrannan keskusta-alueella leikkipaikkaverkosto on yhä tiivis ja kattava, vaikka
Kölhinpuisto, Tillikanpuisto ja Multamäenpuistikko on poistettu.

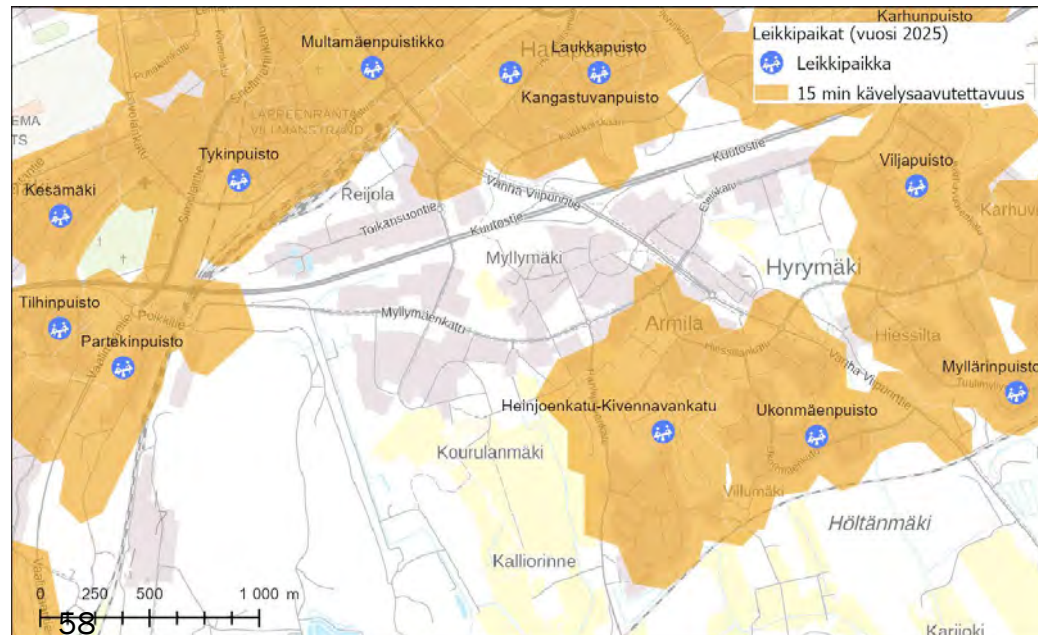
Kuva 40. Lauritsalan ja Hartikkalan alueilla leikkipaikkaverkosto on paikoin tiivis ja kattava vuonna 2025.

Partekipuisto poistetaan vähäisen käyttäjämäärän vuoksi. Lisäksi yleiseltä kadulta ei ole kulkuyhteyttä leikkipaikalle. Lähin säilytettävä leikkipaikka, Tilhinpuisto, sijaitsee Mattilassa.

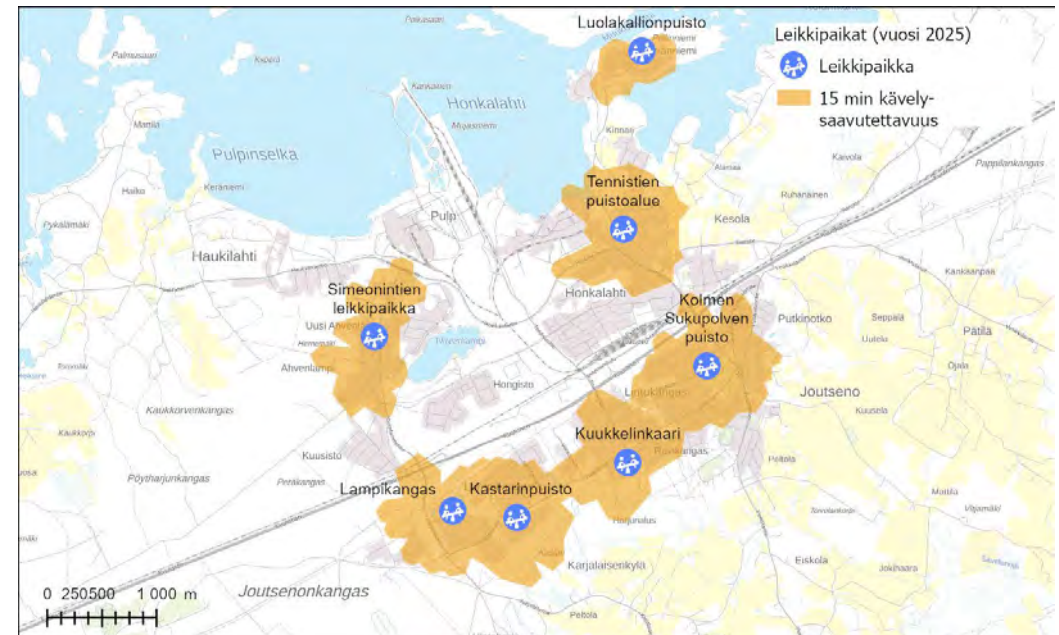
Lappeenrannan länsiosassa Lavolan alueelta Tuomipuisto poistetaan hyvin tiiviin leikkipaikkaverkoston ja vähäisen käyttäjämäärän vuoksi. Lähellä säilytettävä Kettukivenpuisto palvelee asukkaita jatkossa. Palonotkonpuisto poistetaan vähäisen käyttäjämäärän vuoksi. Leikkipaikka sijoittuu päättävän kadun päähän ja palvelee vain pientä osaa asukkaista. Lähelle sijoittuva säilytettävä Ruoholammen leikkipaikka palvelee jatkossa asukkaita.

Kuva 41. Keskustan eteläpuolen leikkipaikkaverkosto vuonna 2025.

Joutsenon alueella Kastarinpuisto poistetaan tiiviin leikkipaikkaverkoston vuoksi. Lähelle sijoittuvat säilytettävät Lampikankaan ja Kuukkelinkaaren leikkipaikat palvelevat jatkossa asukkaita.

Kuva 42. Joutsenon leikkipaikkaverkosto vuonna 2025.

UUDET LEIKKIPAIKAT

Leikkipaikkaverkoston tarkasteluissa on tunnistettu joitakin kaupuginosia, joissa olisi mahdollista tarvetta uudelle leikkipaikalle. Tällä ohjelmakaudella on päätetty tarkastella viittä uutta leikkipaikkaa, joiden suuntaa antavat sijainnit ovat Linnoituksen alue, Ukkopuisto, Kaukas, Korvenkylä, Nuijamaa. Leikkipaikkojen tarkemmat sijainnit varmistuvat tarveselvitysten ja mahdollisten jatkotarkastelujen ja tarkemman suunnittelun myötä.

Tarkasteltaessa leikkipaikkaverkoston vuoden 2025 nykytilaa suhteessa asukas- ja lapsimäärien sijoittumiseen Lappeenrannan alueella, on havaittu leikkipaikkaverkoston katvealueita Kaukaan, Korvenkylän ja Nuijamaan alueilla. Lähivuosina Kourulan alueelle kehittyneen Ukkopuiston asuinalueen asemakaavassa on esitetty uudelle leikkipaikalle aluevaraus. Samalta alueelta asuinalueen rakentamisen myötä poistettiin 2020-luvun alussa vanha Kuusimäki niminen leikkipaikka, joka asukkaiden suussa tuttavallisemmin kantoi nimeä Ukkopuiston leikkipaikka.

Leikkipaikkaverkoston kehittämistä monipuolisemmaksi tavoitellaan tutkimalla uuden leikkipaikan sijoittamista myös Linnoituksen alueelle. Historialliseen ympäristöön sijoittuvan leikkipaikan on suunniteltu olevan teemaleikkipaikka, jonka toivotaan toimivan vetovoimatekijänä ja houkuttelevan myös matkailijoita.

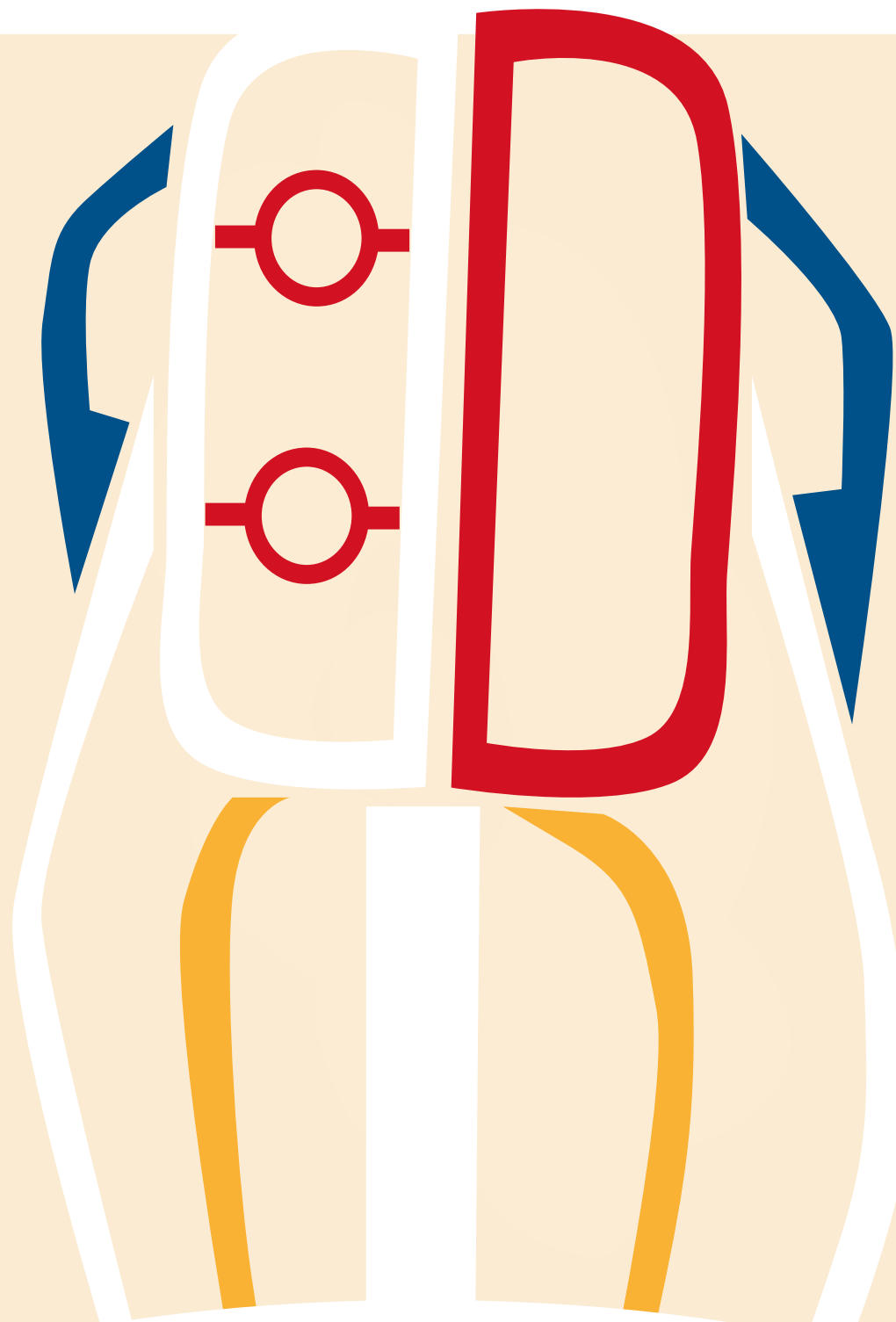
Uusien leikkipaikkojen perustamisen lisäksi ohjelmakauden aikana suunnitellaan joidenkin leikkipaikkojen laajentamista ja merkittävää uudistamista. Tällaisia ovat esimerkiksi satamaan sijoittuvan Rantapuiston leikkipaikan laajennus ja Liikennekaupungin yhteyteen suunniteltava esteetön leikkipaikka.

Kuva 43. Louhenpuisto (LPR)

15

SUUNNITTELU

Leikkipaikkojen suunnittelua ohjaavat lait, standardit ja viranomaisten laatimat ohjeet on esitetty raportin kohdassa 4. Leikkipaikkojen lait ja standardit. Leikkipaikka suunnitellaan turvalliseksi, viihtyisäksi, helposti saavutettavaksi ja kunnossapidettäväksi. Lisäksi huomioidaan leikkipaikkatyyppin mukaiset määräykset, suunnittelualueen ominaispiirteet, kasvillisuus ja puusto, maastonmuodot ja hulevedet, uusiokäytettävät materiaalit, maamassojen kierrätys sekä ympäröivä ympäristö.

Leikkipaikan suunnittelun yhteydessä asukkaita otetaan mukaan suunnitelman laatimiseen. Osallistamisen keinoja on esitelty kohdassa 9. Vuorovaikutus ja viestintä. Suunnitelmassa pyritään aina huomioimaan asukkaiden toiveita ja mm. esitetään toimintoja eri-ikäisille käyttäjille. Pienten ja isompien lasten leikkivälineet sijoitetaan omille alueilleen leikkipaikan sisällä. Leikkivälineet ja toiminnot suunnitellaan niin, että ne mahdollistavat pitkäkestoisen, lasten välistä vuorovaikutusta sekä yhteisöllisyyttä lisäävän leikkimisen. Leikkialueelle voidaan sijoittaa myös nuorille ja aikuisille suunnattuja toimintoja, liikuntavälineitä ja oleskelupaikkoja.

Leikkipaikan välineet ja kalusteet valitaan asukastoiveiden ja kyseessä olevan leikkipaikkatyyppin varustelutason mukaan. Leikkivälineet ovat kestäviä, standardien mukaisia, turvallisia sekä ympäristöön sopivia ja ne voivat olla jonkin teeman mukaisia. Leikkipaikalle suunnitellaan valaistus ja tarvittaessa aita sekä huolto- ja käyntiportit. Aidan tarve ja tyyppi määritetään leikkipaikkakohtaisesti. Leikkipaikka merkitään lähiympäristöön opasteen avulla.

Leikkipaikkojen turva-alustoissa suositetaan ekologisia vaihtoehtoja, kuten puumateriaalista valmistettua turvahaketta. Myös turvasora sopii turvalustaksi. Keinujen alla voidaan käyttää kulutusta kestäviä turvalaattoja. Valettavaa turva-alustaa tai tekonurmea käytetään harkiten, mutta esimerkiksi esteettömien leikkipaikkojen yhteydessä nämä ovat ensisijaisia vaihtoehtoja. Muut leikkialueen pintamateriaalit ovat mahdollisuuksien mukaan vettäläpäiseviä, ympäristöön sopivia ja helposti kunnossapidettäviä. Kiveyksiä käytetään harkiten ja asfalttia vain, jos jokin toiminto sitä vaatii. Esteettömän leikkipaikan kulkureiteillä tulee käyttää hyvin tiivistettyä kivituhkaa tai asfalttia.

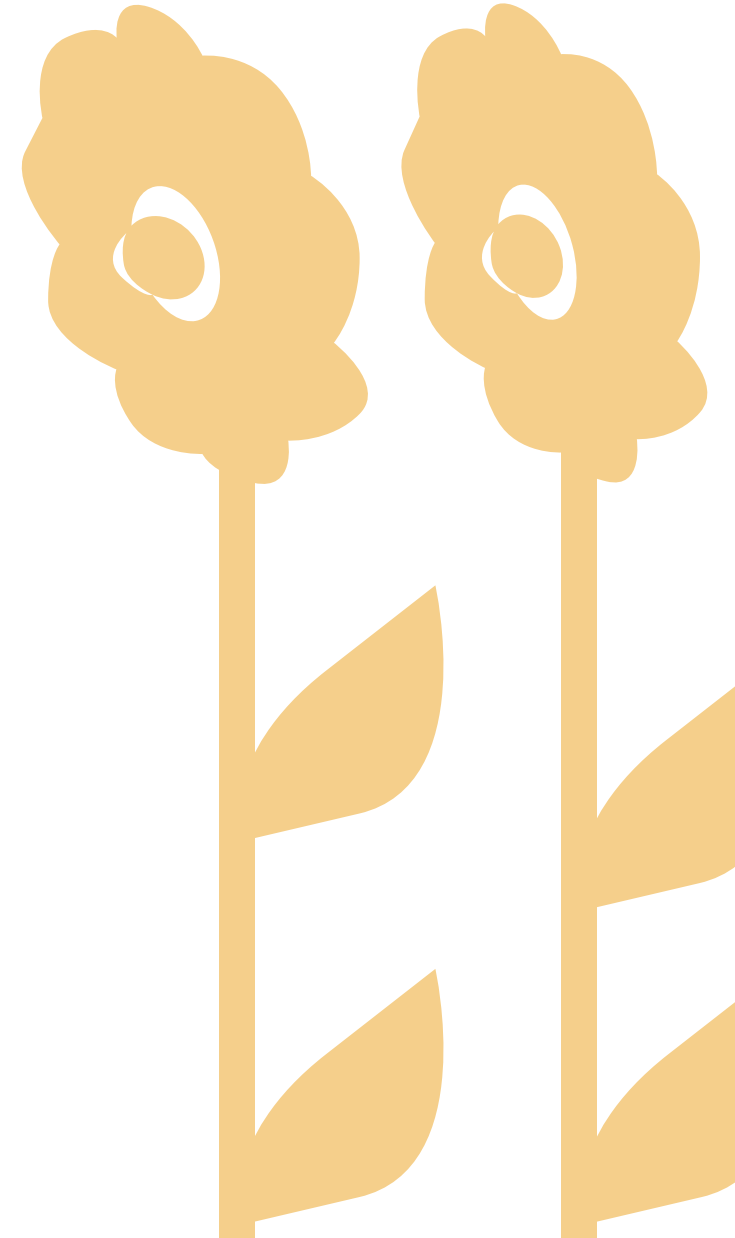
Leikkipaikat ovat osa Lappeenrannan kaupungin viherverkostoa. Muina leikkipaikkojen suunnittelua ohjaavina linjauksina toimivat Kadut ja ympäristö vastuualueen laatimat Lappeenrannan niittyverkoston yleissuunnitelma (2019) ja Kaupunkipuulinjaus (2023). Lappeenrannassa moni leikkipaikka sijoittuu metsän tai luonnontilaisen alueen lähelle. Luonnonläheisyys, metsä ja puusto edistävät leikkipaikan käyttäjien luontosuhdetta ja yleistä hyvinvointia. Olemassa olevaa kasvillisuutta ja puustoa säilytetään mahdollisimman paljon, koska se on eduksi ilmastonmuutokseen sopeutumisessa. Puusto tarjoaa varjoa paahteiseen aikaan ja on hyödyksi myös hulevesien hallinnassa. Rakennetummilla alueilla leikkipaikkojen yhteyteen voidaan suunnitella luontoelementtejä (lahopuut, kivet, kävyt ym.) sekä monilajista, leikkipaikan ympäristöön soveltuvaa kasvillisuutta. Suunnitellussa huomioidaan, ettei kasvillisuus ole myrkyllistä tai kasveissa ei ole piikkejä. Leikkipaikkojen uuden kasvillisuuden suunnittelussa otetaan huomioon viheralueiden kunnossapidon näkökulmat ja kasvillisuuden helppohoitoisuus.

Leikkipaikan suunnitelmaan sijoitetaan infotaulu. Infotaulu sisältää vähintään leikkipaikan nimen ja sijaintitiedot (osoite, koordinaatit), hätänumeron, tiedon leikkipaikan omistajasta ja huollon yhteystiedot. Kyltissä on ei talvikunnossapitoa-teksti.

ESTEETTÖMÄN LEIKKIPAIKAN SUUNNITTELU

Leikkipaikkatyyppien esteettömyystavoitteet on esitetty sivulla 27. Leikkipaikoille valitaan perusvälineiden lisäksi myös inklusiivisia leikkivälineitä, jotka soveltuvat mahdollisimman monille käyttäjäryhmille. Leikkipaikkojen saneeraussuunnittelun yhteydessä suunnitteluratkaisulla pyritään parantamaan leikkipaikkojen esteettömyyttä ja saavutettavuutta. Leikkipaikalle valitaan esteettömiä kalusteita ja kulkuväylät suunnitellaan helppokulkuisiksi. Esteettömän leikkipaikan suunnittelun alussa tehdään kohteeseen esteettömyyskartoitus. Esteetön leikkipaikka ja sen lähiympäristö, leikkivälineet, kalusteet, varusteet, pintamateriaalit, pinnantasaukset, valaistus ja opasteet suunnitellaan esteettömyyden erikoistason vaatimusten mukaisesti. Esteettömän leikkipaikan suunnittelussa voi olla mukana esteettömyysasiantuntija.

Esteettömän leikkipaikan suunnittelussa huomioitavia asioita on listattu esimerkiksi Invalidiliiton verkkosivuille. Esimerkkeinä esteettömän leikkipaikan vaatimuksista ovat riittävästi levähdys- ja pysähtymispaikkoja, riittävät tilat pyörätuolilla kääntymiseen, leikkivälineille johtavien luiskien enimmäiskaltevuudet enintään 8 % ja pintamateriaalien selkeä kontrastiväritys. Leikkivälineiden mitoitus tulee toteuttaa siten, että käyttö onnistuu myös pyörätuolilla ja leikkivälineet ovat saavutettavia myös lastenvaunuilla sekä se, että myös aikuinen avustaja mahtuu käyttämään niitä. Lisäksi esteettömän leikkipaikan välinevalikoima ja niiden käyttömahdollisuudet tulee olla monipuolisia. (Invalidiliitto)

16

RAKENTAMINEN

Leikkipaikan perusparannuksella tarkoitetaan, että leikkipaikan suurin osa leikkivälineistä, kalusteista, varusteista sekä pinta- ja turva-alustoista uusitaan saneerauksen yhteydessä, koska ne ovat elinkaarensa päässä. Leikkipaikasta voidaan myös saneerata vain osa, jolloin leikkipaikalle saadaan myös lisää käyttöaikaa. Leikkivälineen käyttöikä on noin 15–20 vuotta. Leikkipaikkarakentaminen pyritään toteuttamaan kestävän ympäristörakentamisen toimintamallin mukaan. Saneerattavassa kohteessa säilytettävän kasvillisuuden, puuston ja alueiden suojaus, kierrätysmateriaalien käyttö, mahdollisesti vanhojen välineiden kunnostaminen ja uudelleenkäyttö sekä rakentamisesta syntyvien, puhtaiden kaivumaiden hyötykäyttö huomioidaan jo alueen suunnitelmassa. Vanhat turvahiekat voidaan hyödyntää esimerkiksi koirapuistojen aitauksien pintamateriaaleina. Puhtaat kaivumaat sijoitetaan mahdollisimman lähelle rakentamispaikkaa ja vältetään maiden viemistä maakaatopaikalle. Lappeenrannan alueella rakentamisesta syntyvät kaivumaat soveltuvat alueen maaperän ansiosta muun muassa kaupunkiniittyjen kasvualustoiksi käytettäväksi sellaisenaan. Lappeenrannan kaupunki varastoi työmailta purettavia, uusiokäyttöön sopivia luonnonkivimateriaaleja, joita hyödynnetään muun muassa puistojen ja leikkipaikkojen rakentamisessa.

Leikkipaikan rakentamisesta tiedotetaan asukkaita ennen rakentamisen aloittamista. Tilaajan, eli Lappeenrannan kaupungin valvoja valvoo rakentamista. Urakoitsija suorittaa omavalvontaa rakentamisen ajan ja raportoi rakentamisen edistymisestä ja muista tarvittavista asioista. Rakentamisen ajaksi leikkipaikka suljetaan käyttäjiltä ja alueen ympäristöön järjestetään tarvittavat tilapäiset liikennejärjestelyt ja opasteet sekä työmaataulut. Tilapäiset liikennejärjestelyt hyväksyy Lappeenrannan kaupungin liikennesuunnittelija. Uudet leikkivälineet saattavat houkutella leikkimään jo ennen kuin rakentaminen on päättynyt, joten työmaa-alueen suojaaminen ja suojauksen riittävyyden seuraaminen on leikkipaikkojen kohdalla erityisen tärkeää.

Leikkialueen rakentajalla tulee olla siihen vaadittava leikkipaikkojen turvallisuuskoulutus. Leikkivälineiden asennuksen tarkastuksia työmaa-aikana voi tehdä henkilö, joka on käynyt leikkipaikkojen peruskoulutuksen lisäksi tarkastajakoulutuksen.

Rakennettu leikkipaikka voidaan avata asukkaiden käyttöön vasta sen jälkeen, kun leikkipaikalla on tehty käyttöönottotarkastus leikkipaikkatarkastajan toimesta. Käyttöönottotarkastus pyritään tekemään viipymättä rakennustöiden valmistuttua. Käyttöönottotarkastuksessa mm. tarkastetaan, että leikkivälineet, kalusteet ja turva-alustat on asennettu oikein ja leikkipaikkojen turvallisuusmääräykset täyttäen.

Leikkipaikan valmistuttua alue vastaanotetaan, jonka jälkeen alkaa rakentamisurakan takuu aika. Sen aikana sovitaan mahdollisista takuuajan töistä erikseen urakoitsijan kanssa. Leikkipaikan kunnossapidosta vastaa alueen valmistumisen jälkeen kaupunki.

Kuva 44. Mäntylän leikkipaikan rakentamisen vaihe. (LR)

Kuva 45. Mäntylän leikkipaikan rakentaminen. (LR)

LÄHTEET

Lait, asetukset ja standardit:

Kuluttajaturvallisuuslaki 920/2011. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110920>

Kuntalaki 410/2015. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150410#02L5P22>

Liikuntalaki 390/2015. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150390>

Alueiden käyttölaki 5.2.1999/132. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990132#L1>

Rakentamislaki 751/2023. <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2023/20230751>

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/15/EU. Yleisestä tuote-turvallisuudesta. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=ce-lex%3A32001L0095>

Suomen Standardisoimisliitto SFS:n julkaisemat standardit. <https://sales.sfs.fi/fi/index.html.stx>

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes). Ohjeistukset ja työvälineet leikkikentän vaarojen tunnistamiseksi. Haettu osoitteesta: <https://tukes.fi/tuotteet-ja-palvelut/kuluttajille-tarjottavat-palvelut/palveluntarjoajan-velvollisuudet#vaarojen-tunnistaminen>

Ympäristöministeriön asetus rakennuksen käyttöturvallisuudesta (1007/2017). <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20171007>

Muut lähteet:

Invalidiliitto. Leikkipaikka. Haettu osoitteesta: <https://www.invalidiliitto.fi/esteettomyys/ulkoalue/leikkipaikka> (25.10.2024).

Lappeenrannan kaupunki, Strategia LPR2037, Luettu 17.10.2024. <https://lappeenranta.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/strategia>

Lappeenrannan kaupunki, Lapsiystävällinen kunta, Luettu 21.10.2024. <https://lappeenranta.fi/lapsiystavallinen>

Lappeenrannan kaupunki, Kestävä kaupunki, Luettu 2.1.2025. <https://www.lappeenranta.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/strategia/strategiset-karjet/kestava-kaupunki>

Lappeenrannan kaupunkipuulinjaus, 12/2022. https://www.lappeenranta.fi/media/LappeenrantaFI/Liikenne%20ja%20kaupunkiymp%C3%A4rist%C3%B6/LPR%20kaupunkipuulinjaus_%20Raportti.pdf

Niittyverkoston yleissuunnitelma, 25.5.2023. Niityt, Lappeenrannan kaupungin verkkosivut. <https://lappeenranta.fi/fi/liikenne-ja-kaupunkiymparisto/katujen-ja-kaupunkiympariston-suunnittelu-ja-rakennuttaminen/niityt>

Visit Lappeenranta, Rakuunamäki – punatiilikasarmien alue, Luettu 11.1.2025. <https://www.visitlappeenranta.fi/fi/Nae-ja-koe/Nahtavyidet-ja-historia/Rakuunamaki>

Luontokosketuksen terveysvaikutukset:

Nurminen N., Lin, J., Grönroos, M., Puhakka, R., Kramna, L., Vari, H., Viskari, H., Oikarinen, S., Roslund, M., Parajuli, A., Tyni, I., Cinek, O., Laitinen, O., Hyöty, H. & Sinkkonen, A. (2018): Nature-Derived Microbiota Exposure as a Novel Immunomodulatory Approach. Viitattu 20.2.2025 Nature-Derived Microbiota Exposure as a Novel Immunomodulatory Approach: Future Microbiology: Vol 13, No 7

Roslund M, Puhakka R, Grönroos M, Nurminen N, Oikarinen S, Gazali AM, Cinek O, Kramná L, Siter N, Vari HJ, Soininen L, Parajuli A, Rajaniemi J, Kinnunen T, Laitinen OH, Hyöty H, Sinkkonen A. 2020. Biodiversity intervention enhances immune regulation and health-associated commensal microbiota among daycare children. Science Advances 6: eaba2578.

Leikin merkitys lasten hyvinvoinnille:

Oppi & ilo. Lapsi oppii leikkien. Viitattu 20.2.2025.
<https://www.oppijailo.fi/lapsi-oppii-leikkien#:~:text=Leikki%20ja%20kehitys%20kulkevat%20k%C3%A4si,harjoitella%20taitojaan%20ilman%20ep%C3%A4onnistumisen%20pelkoa>

Lapsiystävällinen kaupunki:

Gardner, J., Colomina, A., Begault, L. (2018): Inclusive healthy places. A guide to inclusion & health in public space. Learning globally to transform locally. Gehl Institute.

Kuvat:

LR = Laura Ratilainen

MB = Mauri Backman

LPR = Lappeenrannan kaupunki

LPR Kuvapankki = Lappeenrannan kuvapankki, <https://lappeenranta.kuvat.fi/kuvat/>

Lapsiystävällinen kunta, UNICEF

<https://lappeenranta.fi/lapsiystavallinen>

LPR2037 Kestäviä menestystarinoita

<https://www.lappeenranta.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/strategia>

Lappeenrannan liikennepuisto, kuvaaja Reino Kaatonen, Finna.

lappeenranta liikennepuisto | Hakutulokset | <https://finna.fi/>

Kuva 43. <https://www.lappeenranta.fi/fi/liikenne-ja-kaupunkiymparisto/puistojen-leikkipuistojen-ja-viheralueiden-kunnossapito>

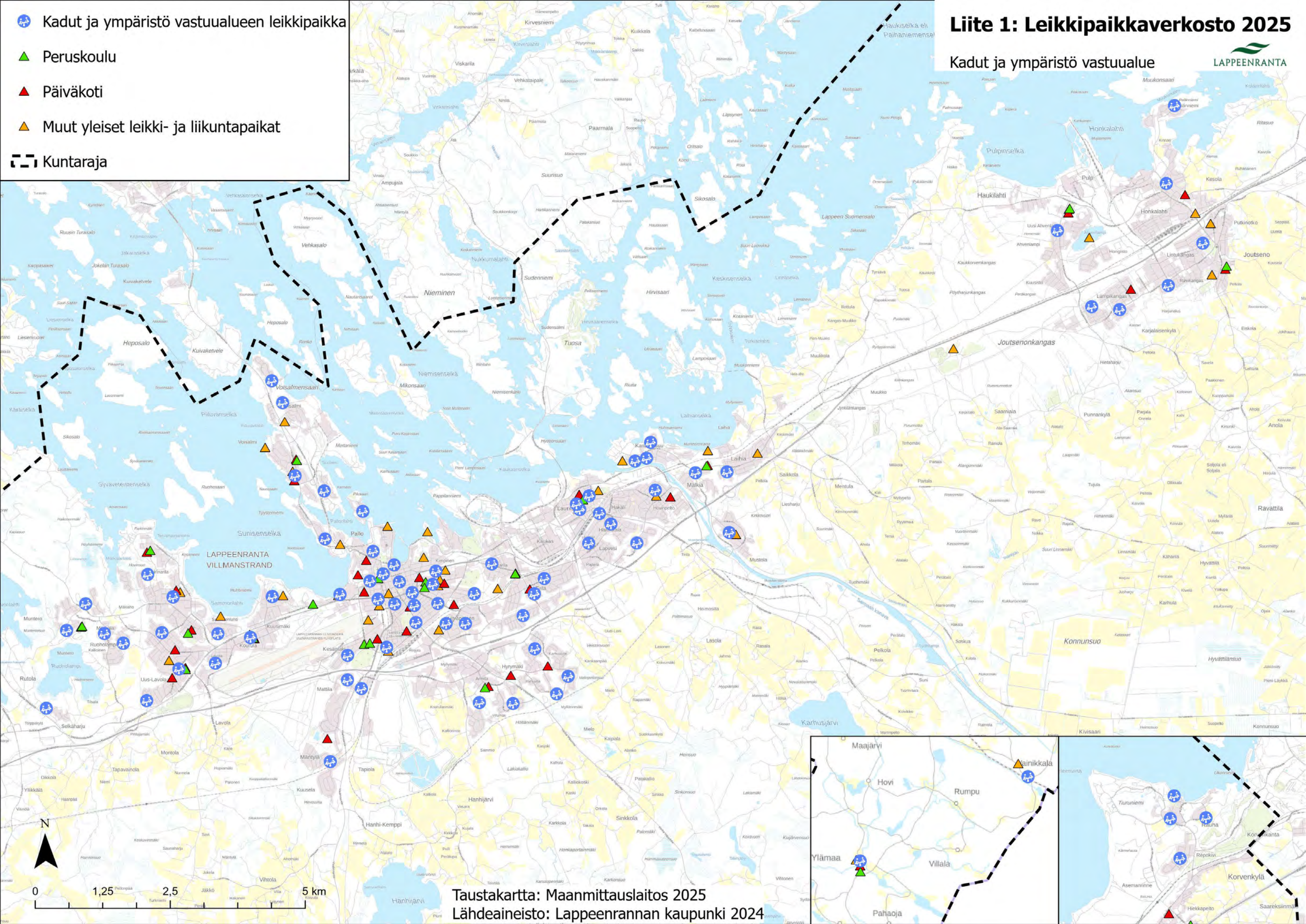
Muut kuvat, Ramboll Finland Oy

Liite 1: Leikkipaikkaverkosto 2025

Kadut ja ympäristö vastuualue

- Kadut ja ympäristö vastuualueen leikkipaikka
- Peruskoulu
- Päiväkoti
- Muut yleiset leikki- ja liikuntapaikat
- Kuntaraja

Taustakartta: Maanmittauslaitos 2025
Lähdeaineisto: Lappeenrannan kaupunki 2024

Lähileikkipaikka

Alueleikkipaikka

Teemaleikkipaikka

Esteetön leikkipaikka

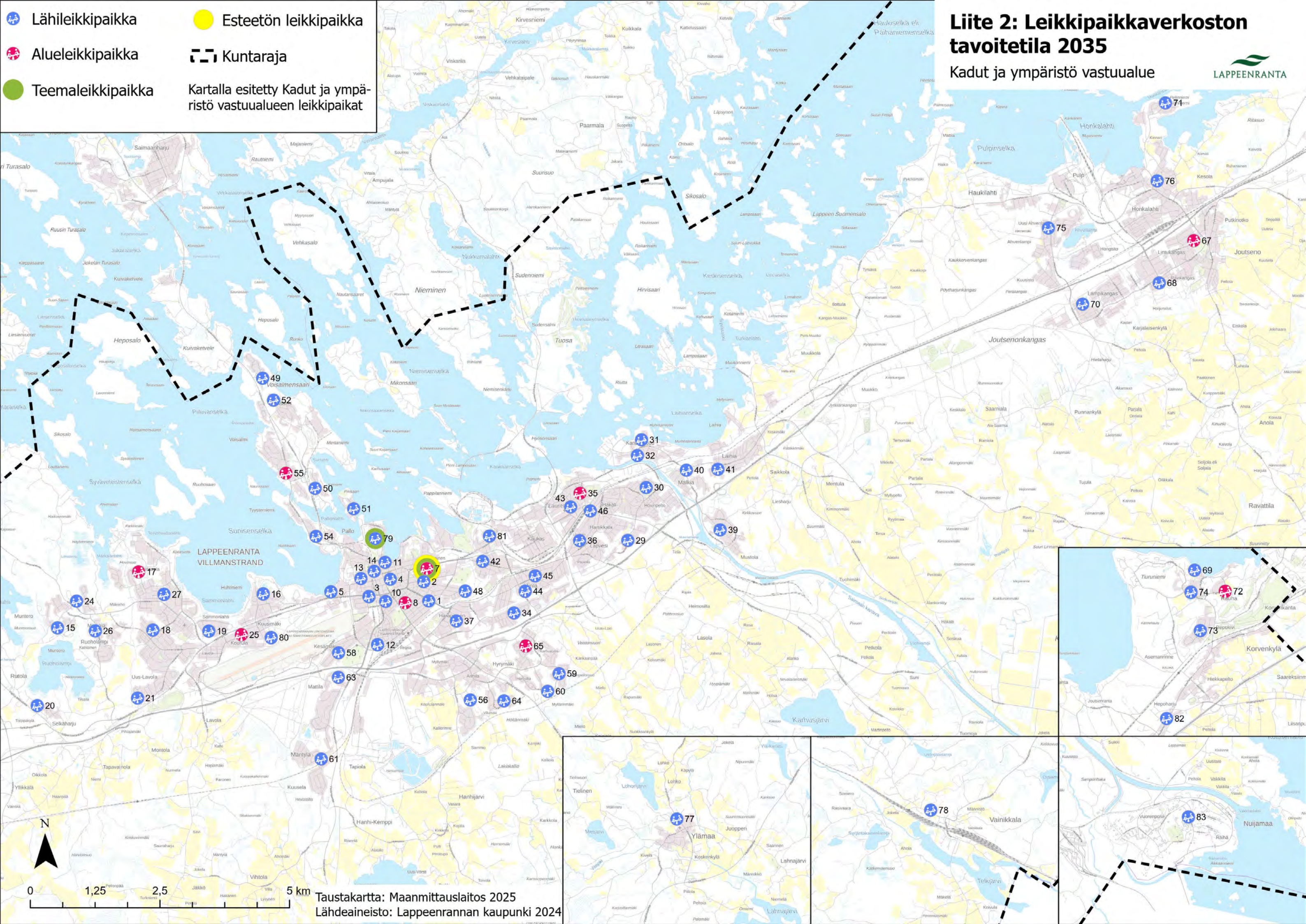
Kuntaraja

Kartalla esitetty Kadut ja ympäristö vastuualueen leikkipaikat

Liite 2: Leikkipaikkaverkoston tavoitetila 2035

Kadut ja ympäristö vastuualue

LAPPEENRANTA

Taustakartta: Maanmittauslaitos 2025

Lähdeaineisto: Lappeenrannan kaupunki 2024

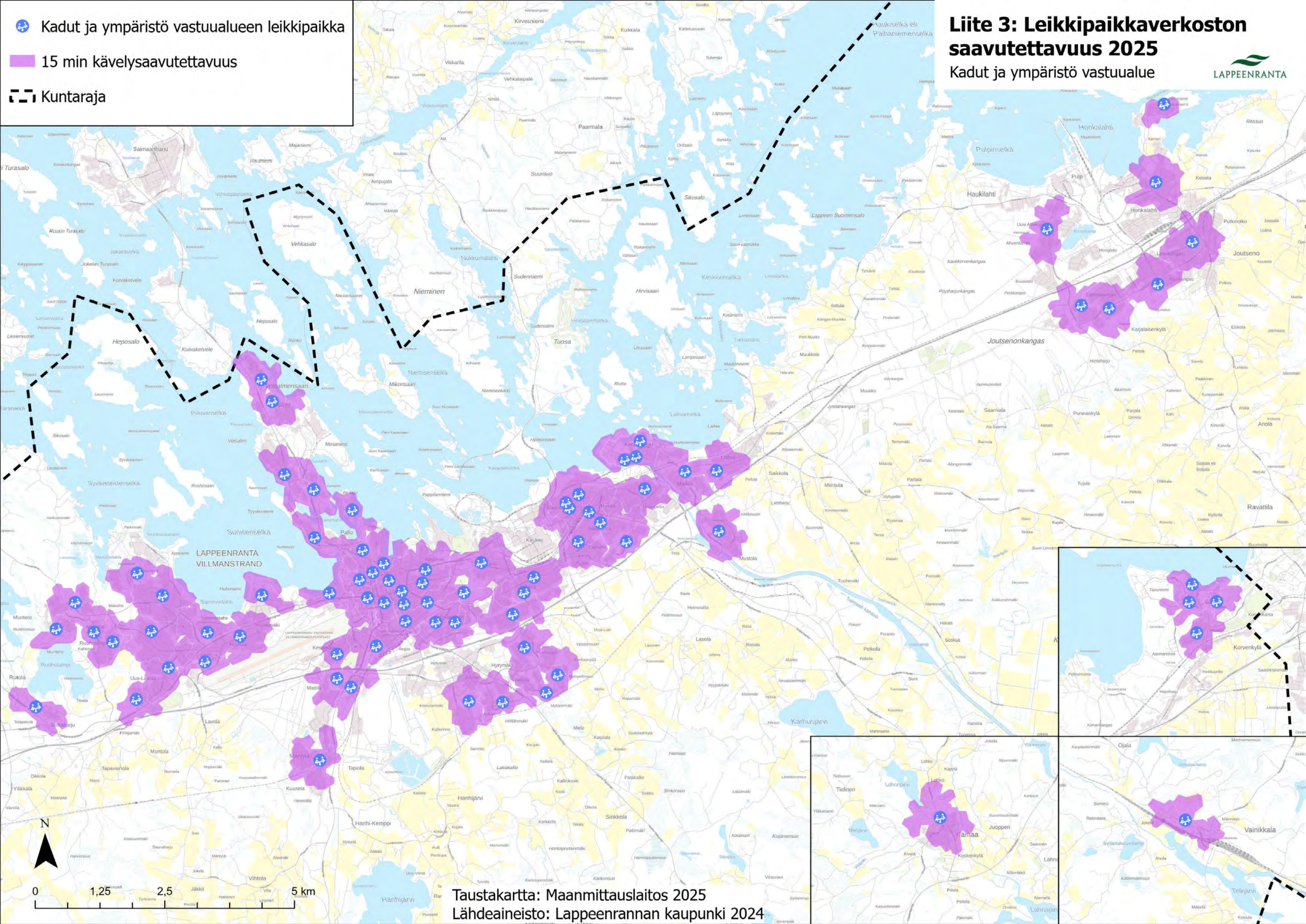
Kadut ja ympäristö vastualueen leikkipaikka

15 min kävelysaavutettavuus

Kuntaraja

Liite 3: Leikkipaikkaverkoston saavutettavuus 2025

Kadut ja ympäristö vastualue

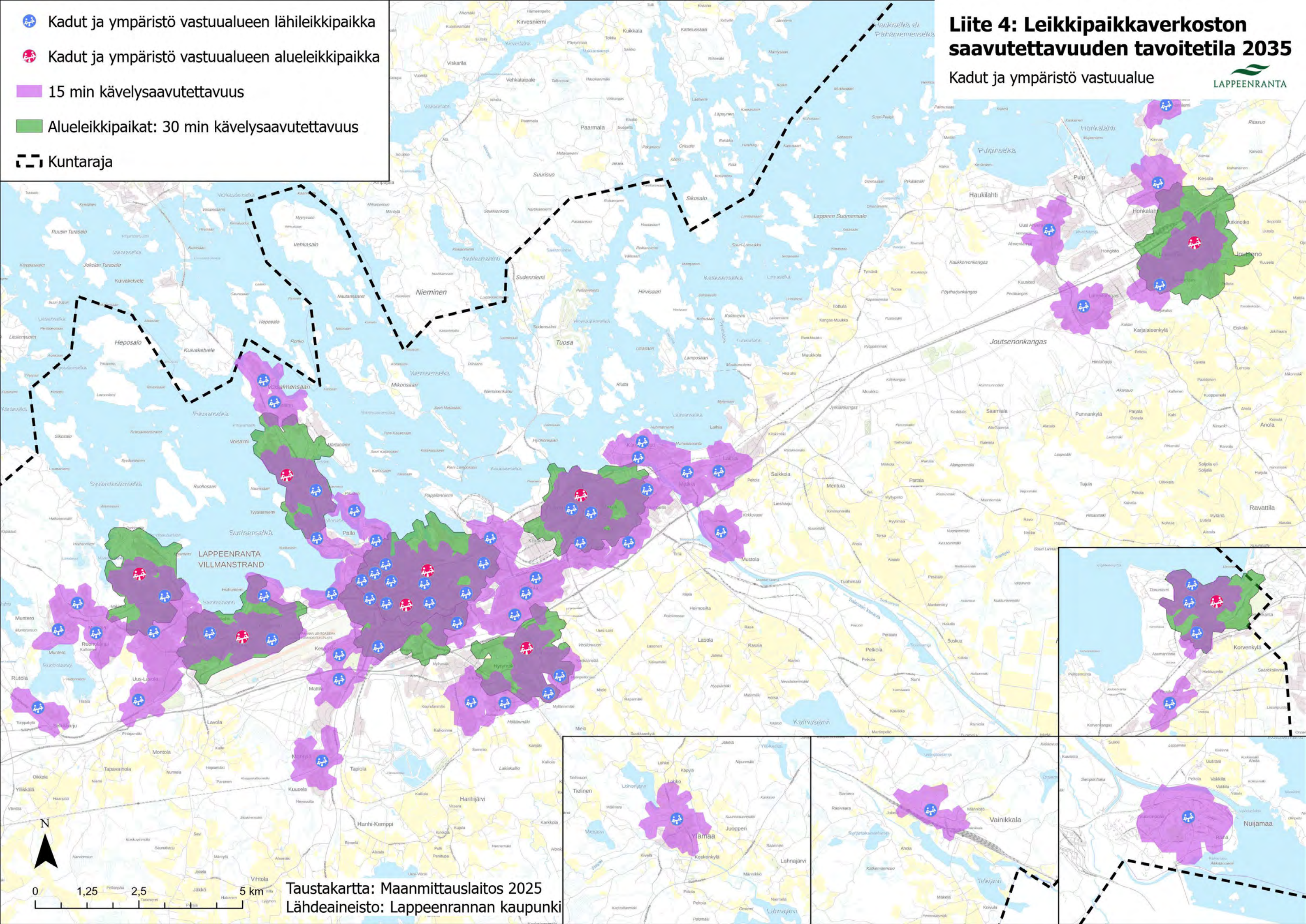
Taustakartta: Maanmittauslaitos 2025

Lähdeaineisto: Lappeenrannan kaupunki 2024

- Kadut ja ympäristö vastuualueen lähileikkipaikka
- Kadut ja ympäristö vastuualueen alueleikkipaikka
- 15 min kävelysaavutettavuus
- Alueleikkipaikat: 30 min kävelysaavutettavuus
- Kuntaraja

Liite 4: Leikkipaikkaverkoston saavutettavuuden tavoitetilä 2035

Kadut ja ympäristö vastuualue

Taustakartta: Maanmittauslaitos 2025
Lähdeaineisto: Lappeenrannan kaupunki

● Ei toimenpiteitä

● Saneeraus 0-5 vuoden sisällä

● Saneeraus 5-10 vuoden sisällä

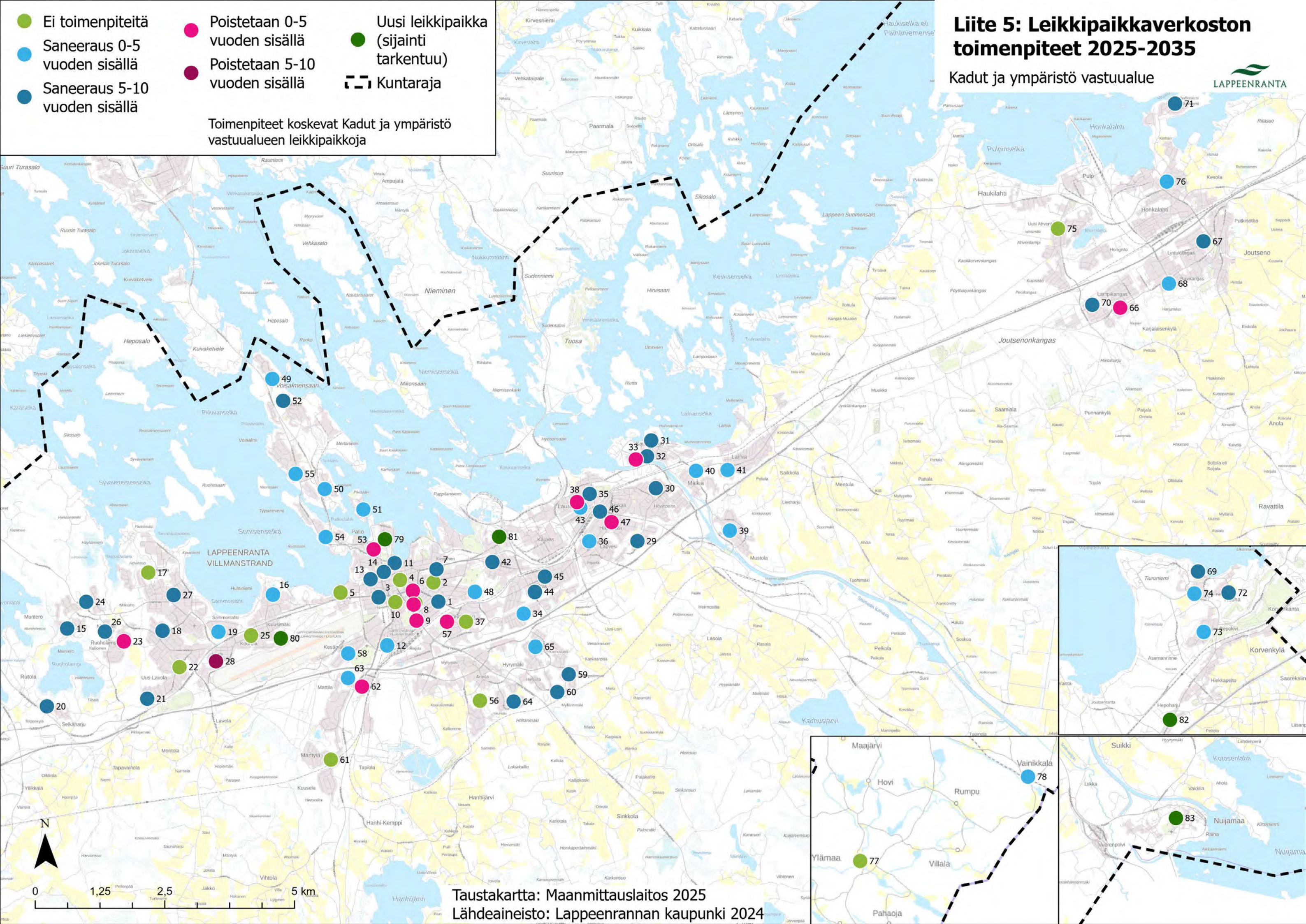
● Poistetaan 0-5 vuoden sisällä

● Poistetaan 5-10 vuoden sisällä

● Uusi leikkipaikka (sijainti tarkentuu)

▬ Kuntaraja

Toimenpiteet koskevat Kadut ja ympäristö vastuualueen leikkipaikkoja

Taustakartta: Maanmittauslaitos 2025

Lähdeaineisto: Lappeenrannan kaupunki 2024

Lappeenrannan leikkipaikkaohjelma 2025-2035

Kadut ja ympäristön leikkipaikkavekoston kehittämis- ja kunnossapitosuunnitelma

14.4.2025

Taulukossa esitetyt leikkipaikkakohtaiset saneerausaikataulut voivat muuttua. Toimenpiteiden toteutuksiin ja aikatauluihin vaikuttavat leikkipaikkojen saneeraamiseen käytettävissä olevat määrärahat ja mahdolliset lisärahoitukset.

virallinen nimi	osoite	saneeraustarve	Kehittämissuunnitelman mukainen leikkipaikkatyyppi	Teemaleikkipaikka (2035)	Esteetön leikkipaikka (2035)
1. Hietalankatu	Hietalankatu, Alakylä	5-10 vuotta	Lähileikkipaikka		
2. Juvakanpuisto	Juvakankatu, Peltola	Ei toimenpiteitä	Lähileikkipaikka		
3. Kaarnapuisto	Leirikatu, Leiri	5-10 vuotta	Lähileikkipaikka		
4. Keskupuisto	Valtakatu, Keskus	Ei toimenpiteitä	Lähileikkipaikka		
5. Korkkitehtaanranta	Marssitie, Leiri	Ei toimenpiteitä	Lähileikkipaikka		
6. Köhlinpuisto	Kymenraitti 12, Peltola	Poistetaan			
7. Liikennekaupunki	Tietäjänkatu 2, 53100 Lappeenranta	5-10 vuotta	Alueleikkipaikka	X	X
8. Louhenpuisto	Louhenkatu, Peltola	Ei toimenpiteitä	Alueleikkipaikka		
9. Multamäenpuistikko	Puutarhurinkatu/Matkamiehenkatu/ Kauppakatu, Tykki-Kiviharju	poistetaan			
10. Perillistenpuisto	Perillistenkatu, Tykki-Kiviharju	Ei toimenpiteitä	Lähileikkipaikka		
11. Rantapuisto	Kipparinkatu, Keskus	5-10 vuotta	Lähileikkipaikka		
12. Tykinpuisto	Laihiankatu, Tykki-Kiviharju	0-5 vuotta	Lähileikkipaikka		
13. Vilho Petter Nenosen puisto	Väinö Valveen katu, Suonionkatu, Tykkitie, Rakuunanpolku Leiri / Rakuunamäki	5-10 vuotta	Lähileikkipaikka		
14. Yhdyspuisto	Yhdyskatu, Keskus	5-10 vuotta	Lähileikkipaikka		
15. Haimlinnunpuisto	Haimlinnunlenkki, Ruoholampi, Märkälä	5-10 vuotta	Lähileikkipaikka		
16. Huhtiniemi	Wäinöncatu 5a, Kuusimäki	0-5 vuotta	Lähileikkipaikka		
17. Jupiterinpuisto	Häränkatu 28, Skinnarila	Ei toimenpiteitä	Alueleikkipaikka		
18. Tuuhainmäenkadun puisto	Tuuhainmäenkadun-Honkaharjunkadun välinen puisto, Uus-Lavola	5-10 vuotta	Lähileikkipaikka		
19. Kettukivenpuisto	Myllypellonkatu, Sammonlahti	0-5 vuotta	Lähileikkipaikka		
20. Koiniemenpuisto	Koiniemenkatu, Rutola	5-10 vuotta	Lähileikkipaikka		
21. Kotipellonpuisto	Kotipellonkatu, Uus-Lavola	5-10 vuotta	Lähileikkipaikka		
22. Lavolan leikkikenttä	Lavolantie 16, Uus-Lavola	Ei toimenpiteitä	Lähileikkipaikka		
23. Palonotkonpuisto	Palonotkonkatu, Ruoholampi	poistetaan			
24. Pitkäkallionkatu	Pitkäkallionkatu 1, Ruoholampi	5-10 vuotta	Lähileikkipaikka		
25. Raitapuisto	Raitakatu, Kourula	Ei toimenpiteitä	Alueleikkipaikka		
26. Ruoholampi	Tilalankatu, Ruoholampi	5-10 vuotta	Lähileikkipaikka		
27. Skinnarila	Kaartinkatu-Ravunkatu, Skinnarila	5-10 vuotta	Lähileikkipaikka		
28. Tuomipuisto	Siltakatu, Lavola	poistetaan			
29. Hartikkalanpuisto	Hartikkalankatu 28, Hartikkala	5-10 vuotta	Lähileikkipaikka		
30. Hovinpelto	Torpparantie 13a, Hakali	5-10 vuotta	Lähileikkipaikka		
31. Huhmarvuori	Kersantinkujan päätteessä, Huhtiniemi/Kuusimäki	5-10 vuotta	Lähileikkipaikka		
32. Kanavasillanpuisto	Kanttarinkatu, Kanavansuu	5-10 vuotta	Lähileikkipaikka		
33. Kanavarannanpuisto		Poistetaan			
34. Karhunpuisto	Onnelantie 21a, Tirilä	0-5 vuotta	Lähileikkipaikka		
35. Koulukallionpuisto	Hallituskadun-Asemakadun-Osulankadun välinen puisto, Lauritsala	5-10 vuotta	Alueleikkipaikka		
36. Lapvedenpuisto	Pohjankatu 1b, Lapvesi	0-5 vuotta	Lähileikkipaikka		
37. Laukkaupisto	Kimonkatu, Harapainen	Ei toimenpiteitä	Lähileikkipaikka		
38. Luukkaanrinteen puisto	Hallituskatu, Lauritsala	poistetaan			
39. Mustola leikkipaikka	Mustolankadun ja Jahmank. välisessä puistossa	0-5 vuotta	Lähileikkipaikka		
40. Mätkiä	Mätkiäntie, Mätkiä	0-5 vuotta	Lähileikkipaikka		
41. Laihia	Laihila, Kenttäkatu ja Pullojantie	0-5 vuotta	Lähileikkipaikka		
42. Rajanpuisto	Parkkarilankadun ja Henrikintien kulmaukseen sij. puisto	5-10 vuotta	Lähileikkipaikka		
43. Seurapuisto	Itsenäisyydenkatu, Lauritsalan kirkon vieressä	0-5 vuotta	Lähileikkipaikka		
44. Tieranpuisto	Onninkatu, Tirilä	5-10 vuotta	Lähileikkipaikka		
45. Tirilänpuisto	Joukahaisenkatu, Tirilä	5-10 vuotta	Lähileikkipaikka		
46. Tunnelipuisto	Lauritsala, karjalantie ja harjukatu 28	5-10 vuotta	Lähileikkipaikka		
47. Vellamonpuisto	Ilvespolku 9, Hartikkala	poistetaan			
48. Viertolanpuisto	Viertolankatu, Alakylä	0-5 vuotta	Lähileikkipaikka		
Pohjois-Lappeenrannan leikkikentät (pohjoisosassa kaupunkia olevat leikkikentät)					
49. Kivistönpuisto	Honkasaarenkatu, Kivisalmi	0-5 vuotta	Lähileikkipaikka		
50. Maininkipuisto	Maininkikatu, Kariniemi	0-5 vuotta	Lähileikkipaikka		
51. Pikisaarenpuisto	Pikisaarenkatu, Linnoitus	0-5 vuotta	Lähileikkipaikka		
52. Saaren puisto	Piiluvankatu/Saarenkatu, Kivisalmi	5-10 vuotta	Lähileikkipaikka		
53. Tillikanpuisto	Huopatehtaankatu, Pallo-Tyysterniemi	poistetaan			
54. Kitkapuisto	Happotie, Pallo-Tyysterniemi	0-5 vuotta	Lähileikkipaikka		
55. Vesaikko	Niittyvillantie, Voisalmi	0-5 vuotta	Alueleikkipaikka		

Lappeenrannan leikkipaikkaohjelma 2025-2035

Kadut ja ympäristön leikkipaikkavekoston kehittämis- ja kunnossapitosuunnitelma

14.4.2025

Taulukossa esitetyt leikkipaikkakohtaiset saneerauakataulut voivat muuttua. Toimenpiteiden toteutuksiin ja aikatauluihin vaikuttavat leikkipaikkojen saneeraamiseen käytettävissä olevat määrärahat ja mahdolliset lisärahoitukset.

virallinen nimi	osoite	saneeraustarve	Kehittämissuunnitelman mukainen leikkipaikkatyyppi	Teemaleikkipaikka (2035)	Esteetön leikkipaikka (2035)
56. Heinjoenkatu - Kivennavankatu	Kivennavankatu raitti, Myllymäki	Ei toimenpiteitä	Lähileikkipaikka		
57. Kangastuvanpuisto	Kangastuvankatu, Harapainen	poistetaan			
58. Kesämäki	Loitsukatu - Ristikankaankadun välinen puisto	0-5 vuotta	Lähileikkipaikka		
59. Lakkapuisto	Variksenmarjankatu 6a, Karhuvuori	5-10 vuotta	Lähileikkipaikka		
60. Myllärinpuisto	Tuulimyllynkatu 30a, Karhuvuori	5-10 vuotta	Lähileikkipaikka		
61. Mäntylä	Mäntyläntie 10a, Mäntylä	Ei toimenpiteitä	Lähileikkipaikka		
62. Partekinpuisto	Paraistentie 3a, Ihalainen	Poistetaan			
63. Tilhinpuisto	Tiklintie 4, Mattila	0-5 vuotta	Lähileikkipaikka		
64. Ukonmäenpuisto	ukonmäenkatu ja haaparoiskunkatu, Hiessilta	5-10 vuotta	Lähileikkipaikka		
65. Viljapuisto	Karhuvuorenkatu, Karhuvuori	0-5 vuotta	Alueleikkipaikka		
Joutsenon leikkikentät (Joutsenossa olevat leikkikentät)					
66. Kastarinpuisto	Kastarintie, Lampikangas	poistetaan			
67. Kolmen sukupolven puisto	Keskuskatu	5-10 vuotta	Alueleikkipaikka		
68. Kuukkelinkaari	Kuukkelinkaari 9, Ravikangas	0-5 vuotta	Lähileikkipaikka		
69. Kylpylänpuisto	Alminraitti, Rauha	5-10 vuotta	Lähileikkipaikka		
70. Lampikangas	Vantaankuja- Porinkuja	5-10 vuotta	Lähileikkipaikka		
71. Luolakallionpuisto	Pellinniementie, Pöyhänniemi	5-10 vuotta	Lähileikkipaikka		
72. Naatuksenpuisto	Rauha	5-10 vuotta	Alueleikkipaikka		
73. Repokivi	Kunniaportintie	0-5 vuotta	Lähileikkipaikka		
74. Setälänpuisto	Rauhanrinne Rauha	0-5 vuotta	Lähileikkipaikka		
75. Simeonintien leikkipaikka	Simeonintie 15, Katajisto	Ei toimenpiteitä	Lähileikkipaikka		
76. Tennistien puistoalue	Tennistien ja Ollintien kulmauksessa oleva puisto (P), Honkalahti	0-5 vuotta	Lähileikkipaikka		
Ylämaan leikkipuisto					
77. Marttalan leikkipuisto	Ylämaantie 3003	Ei toimenpiteitä	Lähileikkipaikka		
Vainikkala					
78. Vainikkalan leikkipuisto	Rikkiläntie 39 (vastapäätä seurakuntataloa), Vainikkala	0-5 vuotta	Lähileikkipaikka		
Uudet ohjelmakaudella tarkasteltavat leikkipaikat					
79. Linnoitus		Uusi	Lähileikkipaikka	X	
80. Ukkopuisto		Uusi	Lähileikkipaikka		
81. Kaukas		Uusi	Lähileikkipaikka		
82. Korvenkylä		Uusi	Lähileikkipaikka		
83. Nuijamaa		Uusi	Lähileikkipaikka		

A photograph of two children swinging on a large, black, circular swing set. The child on the left is wearing a pink shirt and brown pants, with their feet bare. The child on the right is wearing a colorful floral shirt and red sneakers. The background is a blurred green landscape with trees and a body of water.

Lappeenrannan leikkipaikkaohjelma 2025 - 2035 Asukaskyselyn tiivistelmä

Johdanto

Leikkipaikkakysely laadittiin Maptionnaire kyselyalustalla. Kyselyyn oli mahdollista vastata myös paperisella kyselylomakkeella Kaupungintalon palvelupiste Winkissä. Kyselyn laati Ramboll Finland oy Lappeenrannan kaupungin kanssa yhteistyössä. Kysely oli auki 20.5.-16.6.2024 välisen ajan.

Asukaskyselyssä selvitettiin asukkaiden mielipiteitä Lappeenrannan julkisille alueille (pääosin puistoihin) sijoittuvista leikkipaikkoista, joita suunnittelee, rakennuttaa ja ylläpitää Lappeenrannan kaupungin Kaupunkikehityksen toimialaan kuuluva Kadut ja ympäristö vastuualue. Leikkipaikkakyselyn piiriin kuului yhteensä 78 leikkipaikkaa eri puolilla kaupunkia. Kyselyssä pystyi osoittamaan vastauksensa myös muille Lappeenrannassa oleville leikki- ja liikuntapaikoille (mm. koulujen pihat ja Liikuntatoimen hallinnoimat alueet).

Kyselyn tulokset toimivat Lappeenrannan leikkipaikkaohjelman 2025 – 2035 laatimisen lähtötietoina. Leikkipaikkaohjelman tavoitteena on muodostaa riittävän laaja leikkipaikkaverkosto käytettävissä olevin resurssein, huomioiden leikkipaikkojen turvallisuus, viihtyisyys, helppo saavutettavuus ja monipuolisuus.

Lappeenrannan kaupunki, Kaupunkikehityksen toimiala, Kadut ja ympäristö

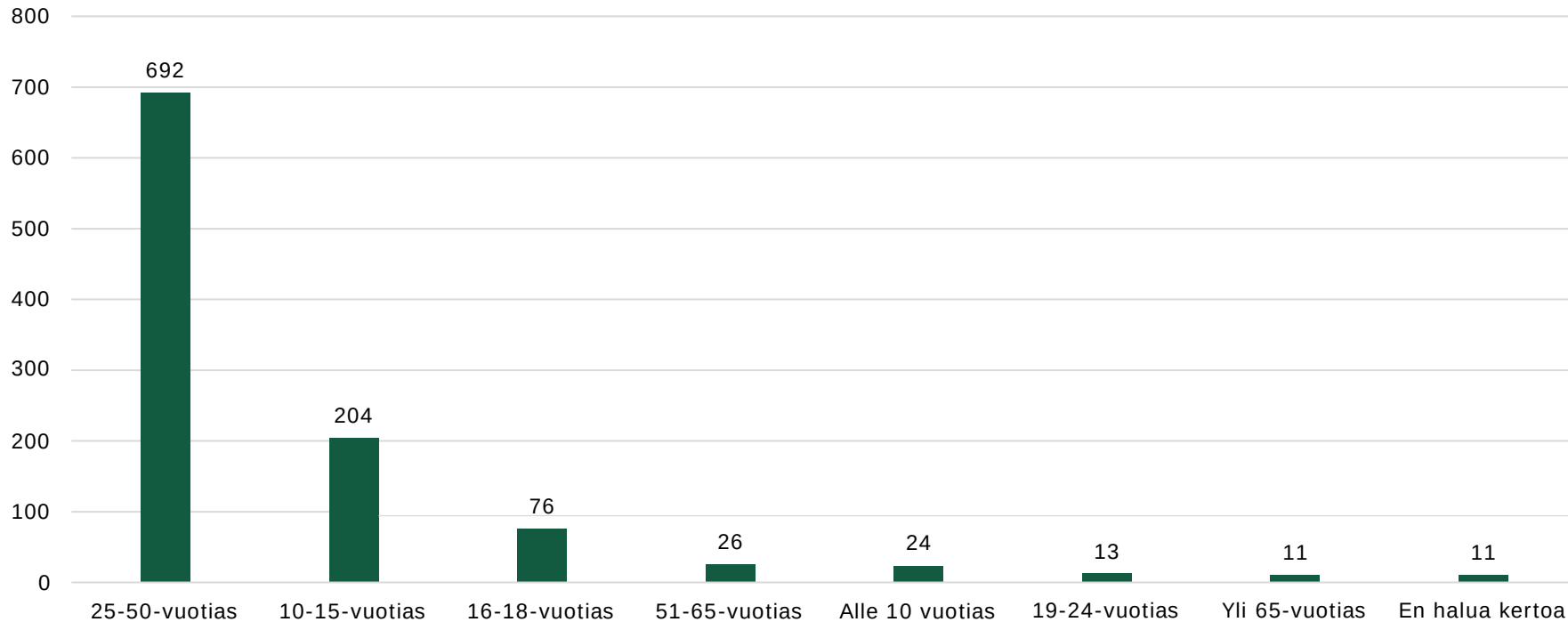
Taustatiedot

Taustatiedot

Kyselyyn vastasi yhteensä 1057 vastaajaa.

- Vastaajista reilusti suurin osa oli 25-50-vuotiaita. Oli ilo nähdä, että vastauksia oli saatu yli 200 nuorelta.

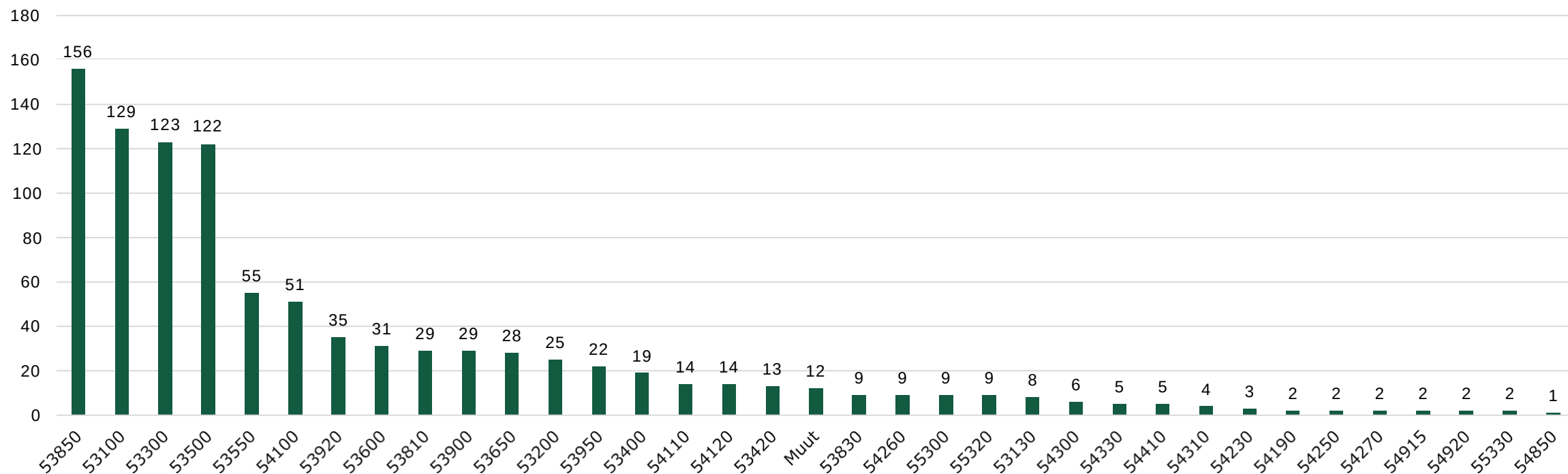
Vastaajan ikä:
(N. 1057)

Taustatiedot

- Suurin osa vastaajista asuu postinumero 53850 (mm. Sammonlahti, Skinnarila) alueella. Myös 53100 (keskusta mm. Tykki, Kimpinen), 53300 (mm. Lauritsala) ja 53500 (mm. Harapainen, Karhuvuori) alueet saivat yli 100 vastausta.
- Kysymykseen vastattiin myös mm. *en tiedä* tai *Lappeenranta*.
- Osa vastaajista ei kertonut postinumeroa.

Millä postinumeroalueella asutte?
(N. 988)

Karttamerkinnot

Käytetyt leikkipaikat

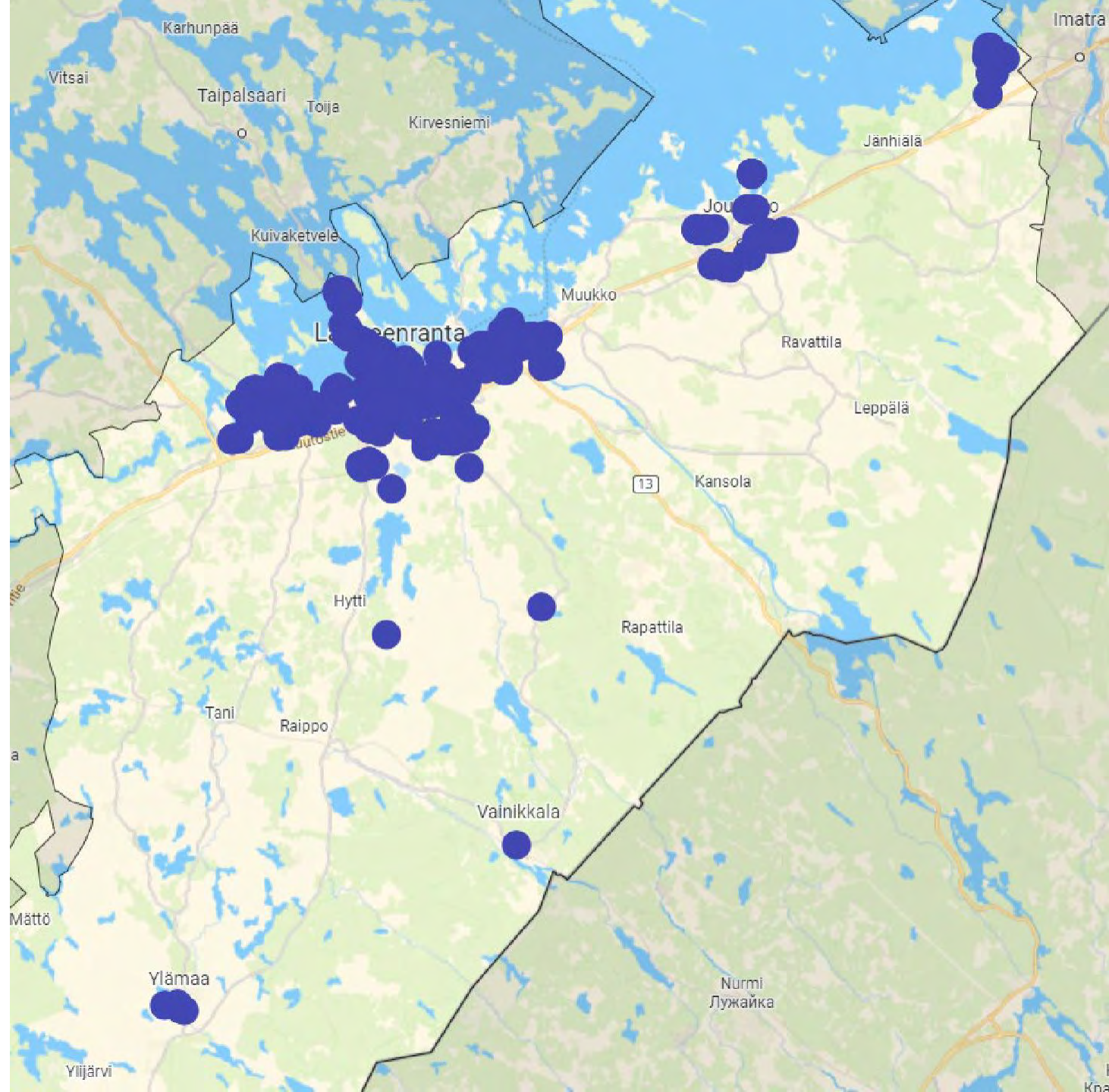
Ensimmäisessä karttatehtävässä kysyttiin,

”Mitä leikkipaikkoja käytätte? Valitse kartalta 1 - 5 leikkipaikkaa, joita käytätte eniten”.

Merkinnän asetettua kartalle, vastaajalle avautui lisäkysymyksiä kohteesta.

Kuvassa näkyy yleinen kuvaus mihin merkinnät sijoittuivat.

Merkintöjä (n) tuli yhteensä 1 582.

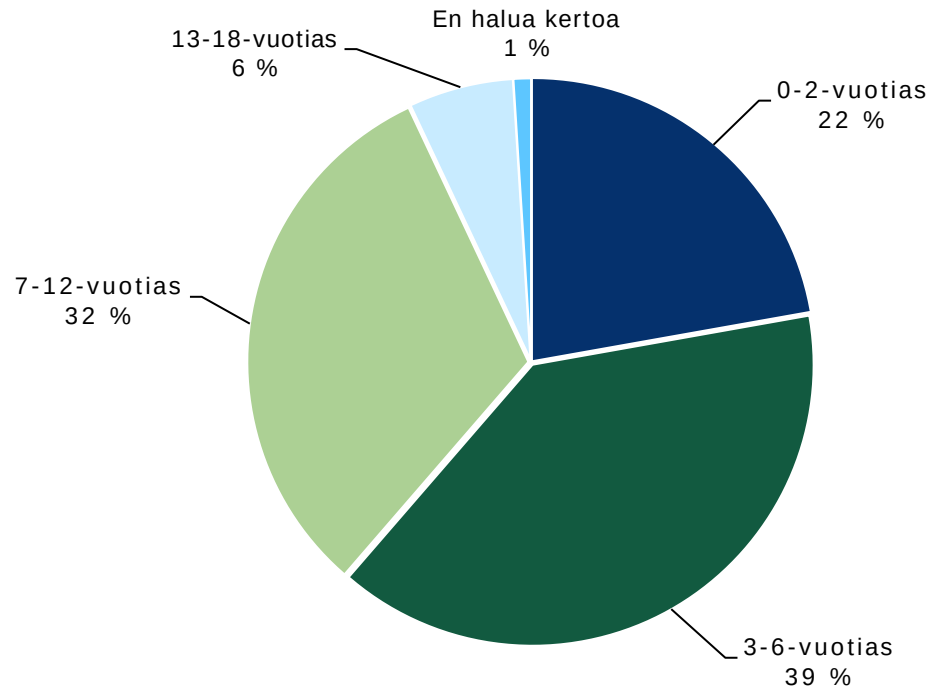

Käytetyt leikkipaikat

Lisäkysymysten tulokset yleisesti

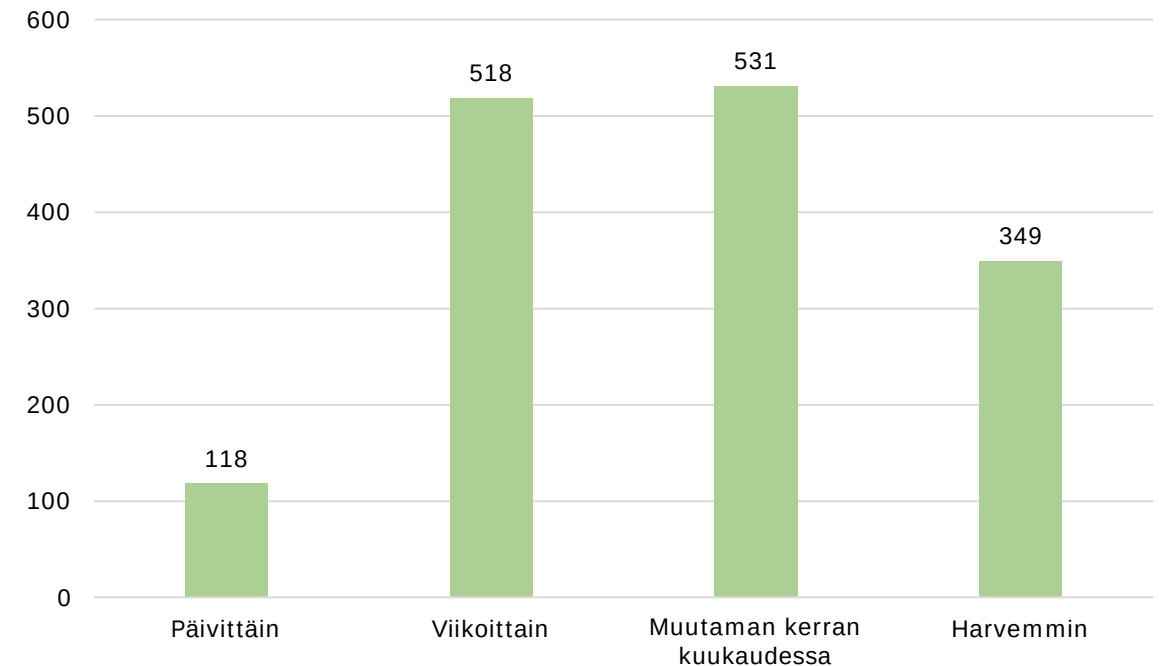
- Leikkipaikkojen käyttäjäikä on selkeästi monipuolinen, mutta eniten (39%) aluetta käyttävät 2-6-vuotiaat. Kuitenkin 7-12 (32%)- ja 0-2-vuotiaiden (22%) ikäryhmät saivat myös paljon vastauksia.
- Vastausten määrä oli 2 396 (n)

Minkä ikäiset lapset käyttävät leikkipaikkaa? Vastaa esim. lastesi ikä tai oma ikäsi

- Leikkipaikkoja käytetään aktiivisesti viikoittain tai muutaman kerran kuukaudessa. Osa vastaajista käy jopa päivittäin ja muut harvemmin.

Kuinka usein käytät leikkipaikkaa?
(N. 1 516)

Käytetyt leikkipaikat

Lisäkysymysten tulokset yleisesti

- Kysymyksessä pystyi valitsemaan useamman vaihtoehdon. Kysymykseen saatiin yhteensä 2 998 (n) valintaa.
- Ylivoimaisesti eniten n. 900 vastausta sai *"leikkipaikka on lähellä"*
- Seuraavaksi 600 – 500 vastausta sai *"alueen ympäristö on miellyttävä"* ja *"leikkipaikalla on kiva tai kivoja leikkivälineitä"*
- Alle 400 vastausta saivat *"leikkivälineet ovat monipuolisia"* (388) ja *"leikkipaikka ei ole ruuhkainen"* (353)
- Jopa vain alle 300 vastausta sai *"leikkipaikan lähellä olevat palvelut"*
- Vastaaajilla oli myös mahdollisuus vastata avoimesti kohtaan *"muu houkutteleva tekijä"*.

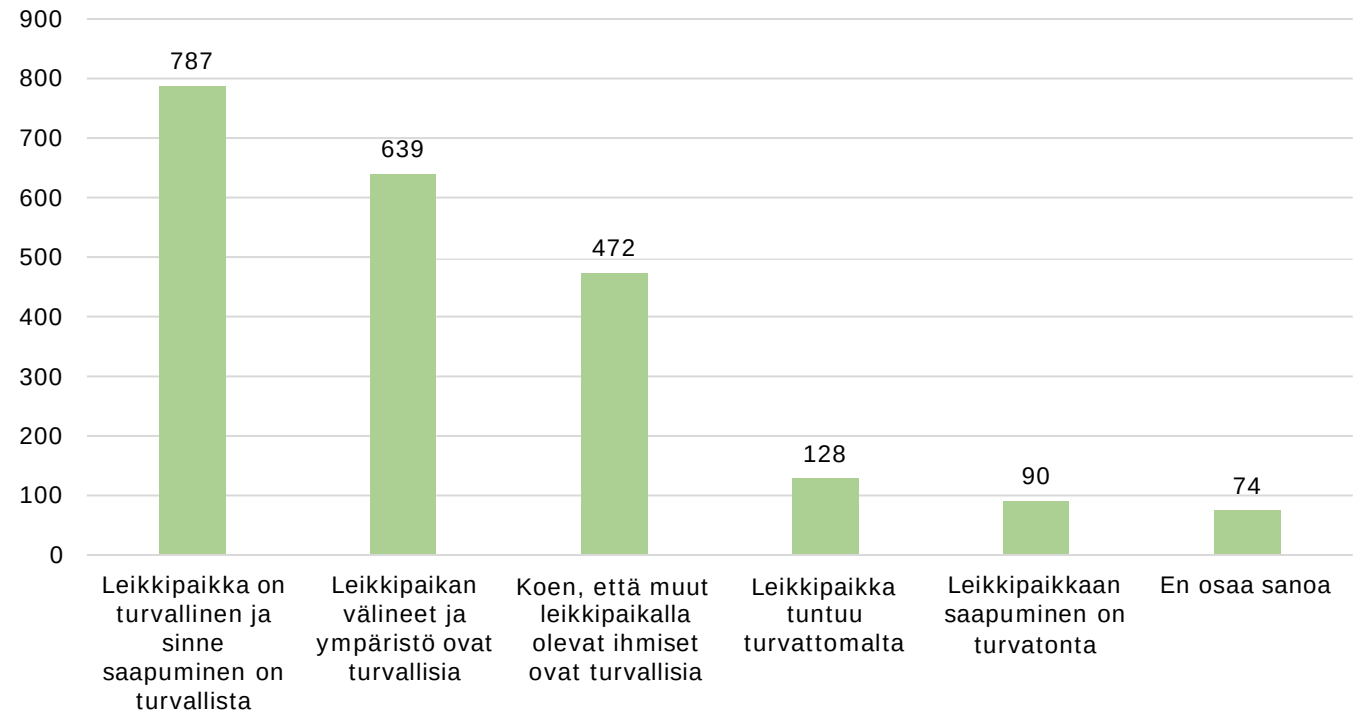

Käytetyt leikkipaikat

Lisäkysymysten tulokset yleisesti

- Suurin osa kokee leikkipaikoille saapumisen, sen ympäristön ja muut ihmiset turvalliseksi.
- Vastauksia tuli myös turvattomuudesta. Noin 200 vastannutta kokee leikkipaikan jollain tavalla turvattomaksi.

Arvioi leikkipaikan turvallisuutta, monivalinta
(N. 2190)

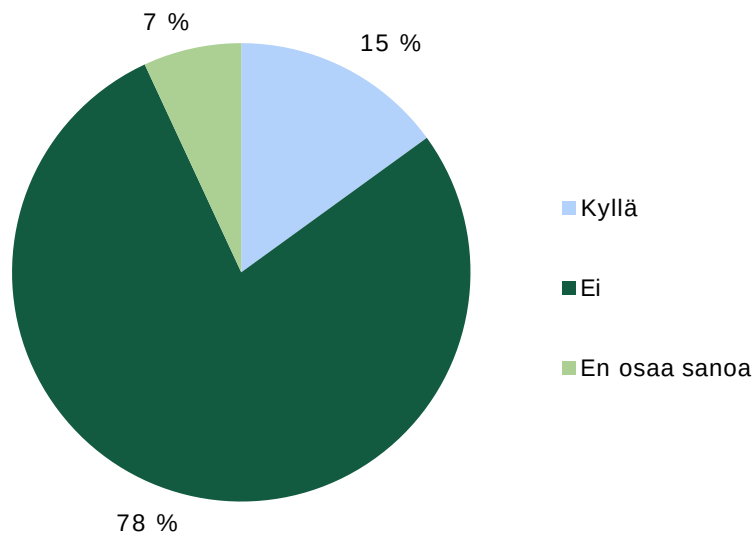

Käytetyt leikkipaikat

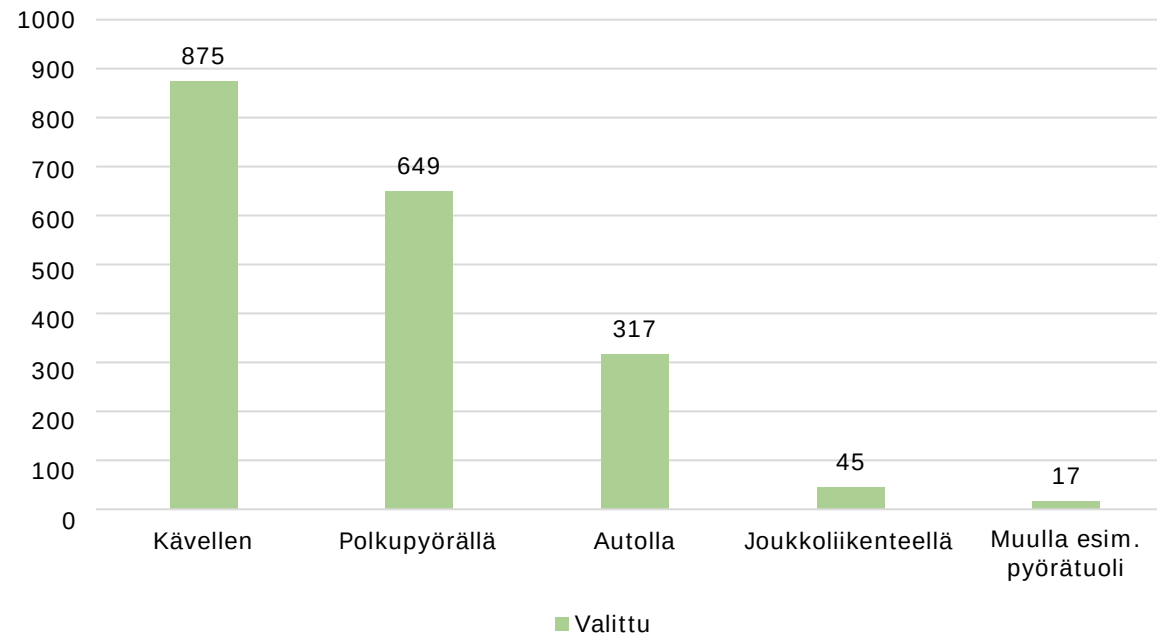
Lisäkysymysten tulokset yleisesti

- Yleisesti leikkipaikkoja ei koeta ruuhkaiseksi. Vastaajista 178 koki leikkipaikan ruuhkaiseksi mm. Rantapuisto, Liikennekaupunki sekä Louhenpuisto.
- Pääsääntöisesti leikkipaikat ovat saavutettavia, kun käyttäjistä 80% tulee kävellen ja / tai polkupyörällä.
- Yleisesti Lappeenrannan leikkipaikoilla on riittävä perusvarustus. Silti kolmas osa vastaajista kokee, että perusvarusteissa on puutteita.

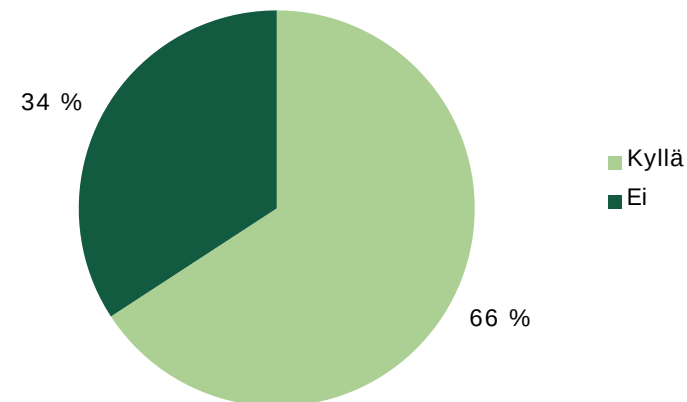
Koetko leikkipaikan ruuhkaiseksi?
(N. 1 185)

Miten saavutte leikkipaikalle? (N. 1903)

Onko leikkipaikassa riittävä perusvarustus? (mm. valaistus, penkit ja roskikset)
(N. 1 085)

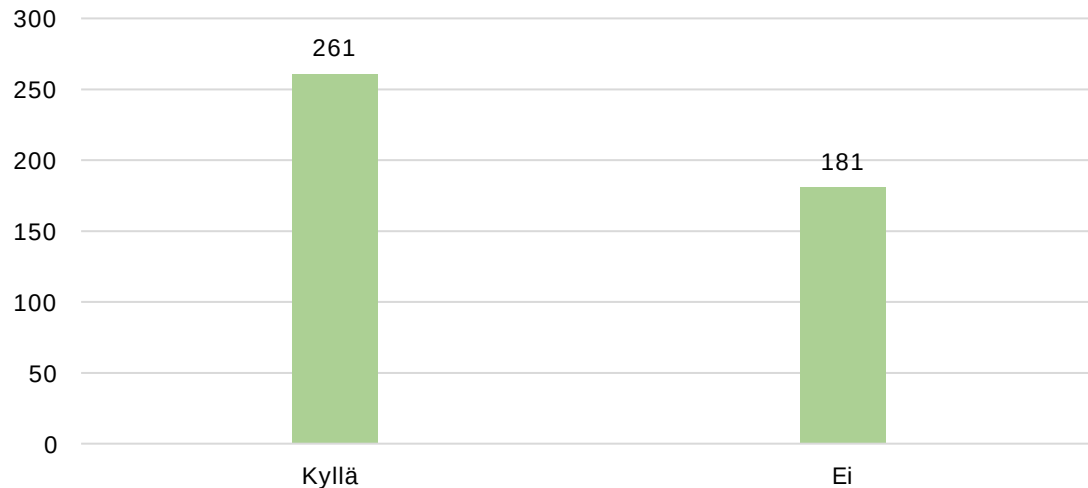

Käytetyt leikkipaikat

Lisäkysymysten tulokset yleisesti

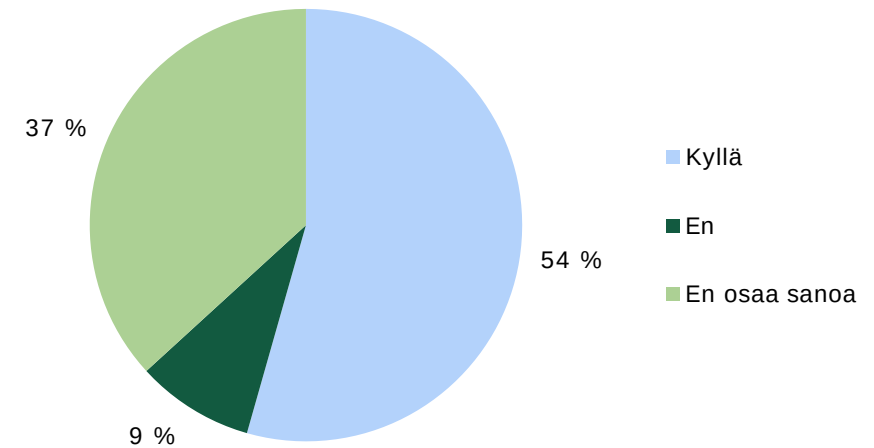
- Yleisesti leikkipaikkojen yhteydessä on mm. pelikenttä / hiekkakenttä, niittyä ja muita palveluita.
- Moni koki, että muuta toimintaa ei ole. Avoimissa vastauksissa oli leikkipaikkoihin kohdistuvia toiveita.
- 18 vastaajaa kertoi lähinnä toiveita omalle alueella.

Sijoittuuko leikkipaikan yhteyteen muita toimintoja, joita käytät alueella käydessäsi? (esim. kuntoilulaite, kenttä tai pelialue)
(N. 442)

- Suurin osa kokee leikkipaikat esteettömiksi. Noin kolmas osa ei osaa sanoa.
- 91 vastannutta ei koe leikkipaikkoja esteettömiksi. He antoivat myös avoimen vastauksen leikkipaikkakohtaisesti.

Koetko, että leikkipaikalla esteettömyys on huomioitu riittävästi?
(N. 1 033)

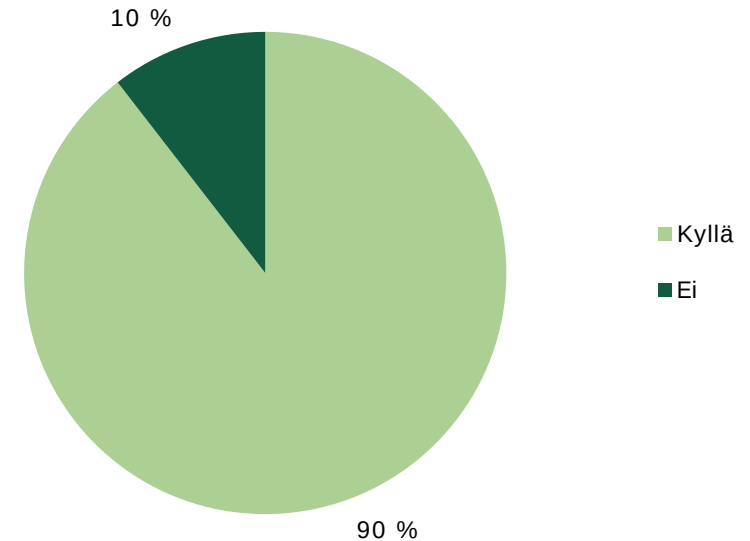
Käytetyt leikkipaikat

Lisäkysymysten tulokset yleisesti

- Lähes kaikki kokee, että Lappeenrannan leikkipaikoilla on tarpeeksi luontoa.
- Loput vastaajista taas kokee, että luontoa ei ole tarpeeksi. Kaikki jättivät avoimen vastauksen leikkipaikkakohtaisesti.
 - o Avoimissa vastauksissa mainittiin muun muassa, että luontoa kaivataan varjopaikkojen luomiseen.

Onko leikkipaikalla tai sen ympäristössä mielestäsi tarpeeksi luontoa? (mm. metsää, puistopuita ja muuta kasvillisuutta, luonnon kiviä ja puunrunkoja)

(N. 1 049)

Top 10 leikkipaikkaa

1. Rantapuisto, 152 vastausta
2. Liikennepuisto, 105 vastausta
3. Louhenpuisto, 95 vastausta
4. Kolmen Sukupolven puisto, 52 vastausta
5. Koulukallionpuisto, 47 vastausta
6. Viljapuisto, 41 vastausta
7. Hovinpelto, 33 vastausta
8. Kaivokorvenpuisto (vir. Tuuhainmäenkadun puisto), 32 vastausta
9. Lavolan leikkikenttä, 32 vastausta
10. Raitapuisto, 30 vastausta

Myös etäisemmät leikkipaikat Ylämaalla, Vainikkalassa, Joutsenossa ja Rauhassa saivat vastauksia

Karttamerkinnot –
Muu paikka

Muut paikat

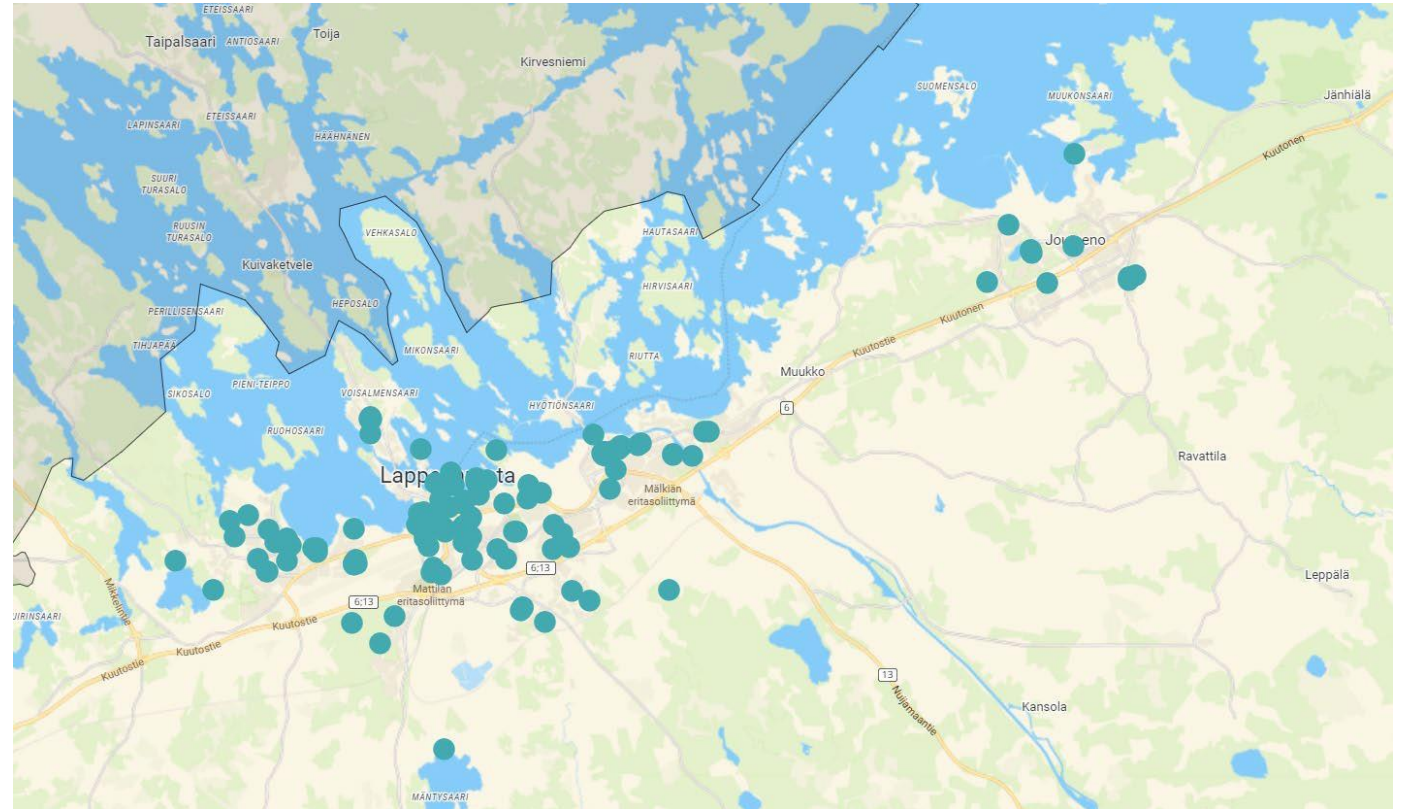
Toisessa karttatehtävässä kysyttiin,

”Jos käyttämäsi leikkipaikka ei ole merkattu kartalle. Kohdenna merkki mahdollisimman tarkkaan käyttämäsi 1 - 5 leikkipaikkaa”.

Merkinnän laitettua kartalle vastaajalle avautui lisäkysymyksiä kohteesta.

Kuvassa näkyy yleinen kuvaus siitä, mihin merkinnät sijoittuivat.

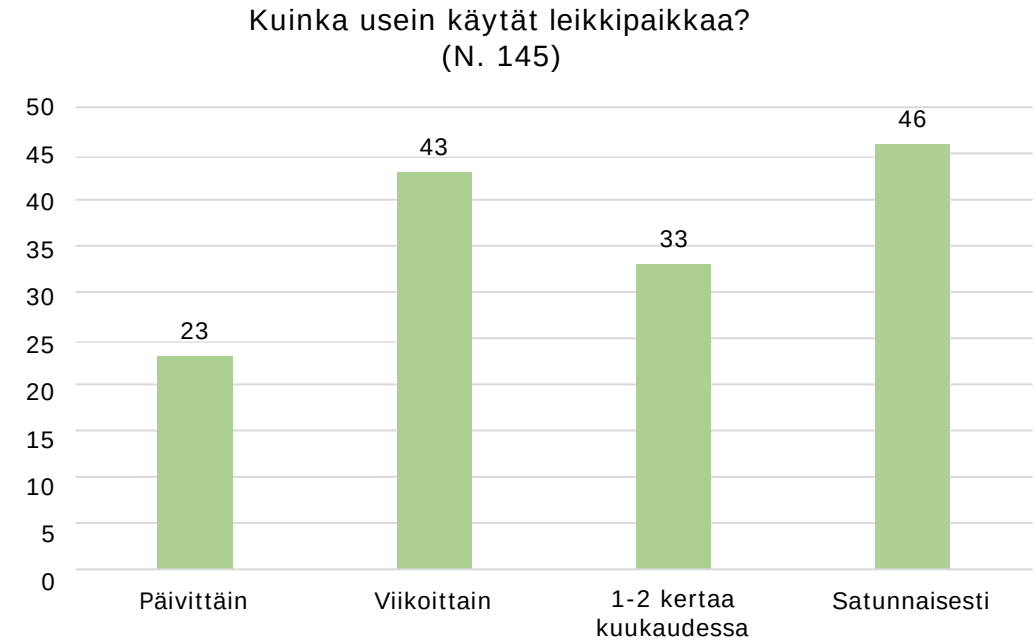
Merkintöjä tuli yhteensä 151.

Muut paikat

Lisäkysymys - Kuinka usein käytät leikkipaikkaa?

- Yleisesti Lappeenrannassa käytetään eniten viikoittain sekä satunnaisesti muitakin kuin leikkipaikkoja.
- Jopa 23 asukasta käyttää muita paikkoja päivittäin.
- Osa käy muissa paikoissa myös 1-2 kertaa kuukaudessa.

Muut paikat

Lisäkysymys - Miksi valitsit tämän leikkipaikan? (N. 138)

Muiden paikkojen vetovoimatekijät:

- Hyväkuntoiset leikkivälineet
- Ainoa läheisyydessä oleva leikkipaikka
- Aidattu
- Satama ja leikkikaverit
- Uimaranta
- Kuntoilupaiikka
- Kulkumatkan varrella
- Alue on varjoisa ja turvallinen
- Kesäiltoisin kokonaan varjossa
- Hyvä alue harjoitella pyöräilyä ja liikuntaa koko perheelle
- Piknikpöydät
- Kiva alusta juoksemiselle
- Ainut alueen leikkipuisto
- Metsä
- Hyvä sijainti ja turvallinen pääsy
- Leikkipaikka on lähellä
- Kesällä polkuautot
- Suojaisuus
- Hieno pelto

Käyttö, viihtyvyys ja
vetovoimatekijät

Kuvaparit

Kuvapari 1

Kuva 2

Kuva 3

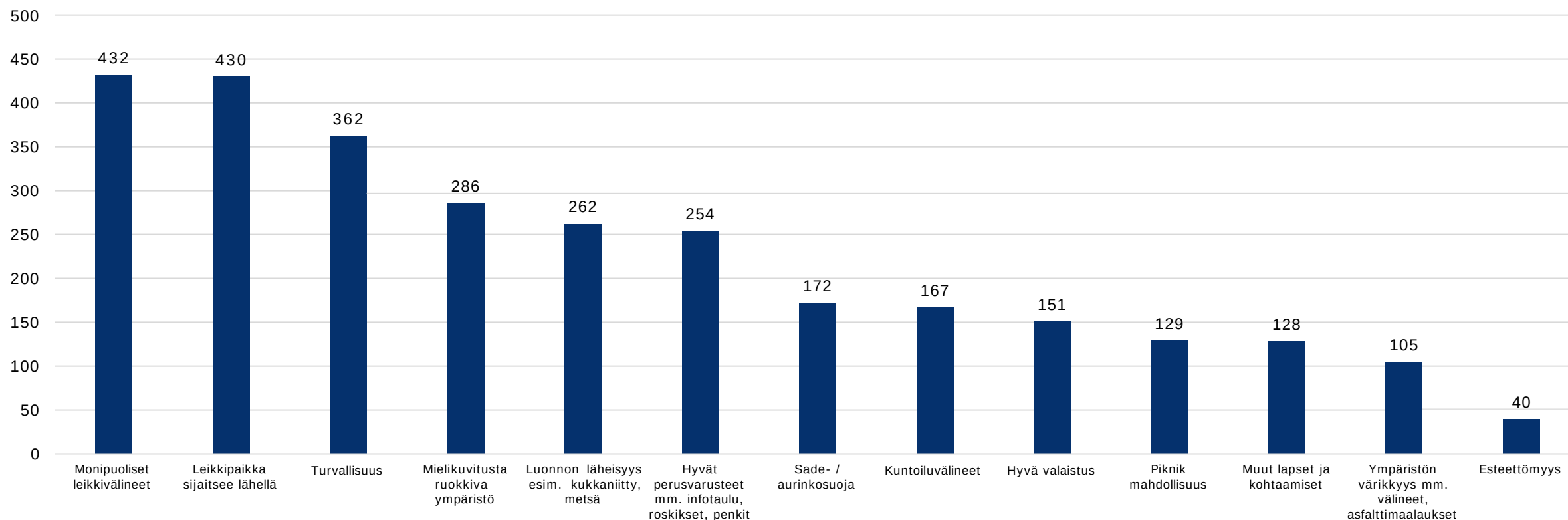
- Kyselyssä kysyttiin asukkaiden mieltymyksiä kuvien kautta.
- Kuvapari 1. Voitaneen tulkita, että Lappeenrannan asukkaat pitävät värikkäistä / aktiivisista ja luonnollisista puistoista. Kuitenkin värikkyys / aktiivisuus menee edelle.
- Kuva 2. Voitaneen tulkita, että asukkaat pitäisivät enemmän toiminnallisesta ja seikkailullisesta leikkipaikasta.
- Kuva 3. Voitaneen tulkita, että asukkaat pitäisivät enemmän luonnon osana olevasta leikkipaikasta.

Tärkeät asiat leikkipaikassa

Tulokset

- Tärkeimmiksi asioiksi leikkipaikoilla nousivat monipuoliset leikkivälineet sekä se, että leikkipaikka sijaitsee asukaan asuinpaikan läheisyydessä. Turvallisuus myös koettiin tärkeänä. Vähiten tärkeänä nousi esteettömyys.

Valitse seuraavista aiheista 3-5 asiaa, jotka ovat teille tärkeitä leikkipaikassa
(N. 1057)

Tärkeät asiat leikkipaikassa

Avoimet vastaukset

Turvallisuuteen liittyvät:

- Aidat ja portti
- Välineet / muu toiminta:
 - Ehjät ja monipuoliset välineet sekä laadukkaat välineet
 - Välineet, joihin aikuinen pääsee lapsen perässä
 - Futiskenttä, koriskenttä/koripallokori, pelikenttä, frisbeegolf
 - Parkour
 - Riittävästi keinoja
 - Käytännölliset välineet.
 - Eri ikäisille sopivat välineet. Mm. puomi & rekki vanhemmille sekä *"Koordinaatiokyvyn harjoitukseen ja tasapainoon kiipeilypuut/eritasonousuja"*
 - *"Yhteiset hiekkalelut ja hyvät kiipeilymahdollisuudet"*
- Kunnon ulkotreenivälineet

Häiriötekijät:

- *"Ettei leikkipaikka ole täynnä roskaa, huutavia ja kiroilevia teinejä tai narkkareita"*

Ympäristö:

- *"Isot mielikuvitusta ruokkivat kokonaisuudet yksittäisten laitteiden sijaan"*
- Penkkejä
- *"Katos jonka alla voi nauttia vaikkapa välipalaa lasten kanssa."*
- WC
- *"Lähellä palveluita" esim. uimaranta, kahvila, kiosk*
- *"Varjoa luova puusto on tärkein kriteeri"*
- Sijainti; ei ruuhkaisen tien vieressä tai keskelle melua
- Hyvät, turvalliset pyöräilyreitit leikkipaikkaan
- Siisteys: ei roskaa ja ei vaarallisia lasinsiruja, neuloja tms.

Tärkeät asiat leikkipaikassa

Avoimet vastaukset

Kunnossapito:

- *"Kunnossapito myös talvella".*
- Välineiden huolto
- *"Kunnossapitoon pitää panostaa"*
- *"Välineiden siisteys ja hyvä kunto"*

Muut:

- *"Leikkipaikan pitää mahdollistaa lapsen riehuminen ja tarve purkaa energiaa"*
- *"Siivouskaappi"*
- *"**Tarpeeksi** tilaa leikkiä ja **liikkua**"*
- Leikkipaikka kannustaisi myös isompia lapsia leikkimään ja haastamaan itseään fyysisesti.

Mikä sana sinulle tulee mieleen, kun ajattelet Lappeenrannan leikkipaikkoja? (N. 250)

Leikkipaikkojen monipuolisuuden puute

Toivotaan monipuolisempia leikkipaikkoja, jotka tarjoaisivat erilaisia aktiviteetteja eri ikäryhmille

Turvallisuus

Tärkeä huolenaihe (saapuminen, aidat)

Huoltamattomuus

Vastaajien mielestä leikkipaikkojen ylläpito ja uudistus oli huonolla tolalla

Vanhoja ja kuluneita

Leikkivälineet on aikansa eläneitä ja kaipasivat uudistusta

Yksipuolisuus

Toivotaan monipuolisempia leikkivälineitä

Valaistuksen puute

Huonosti valaistut leikkipaikat

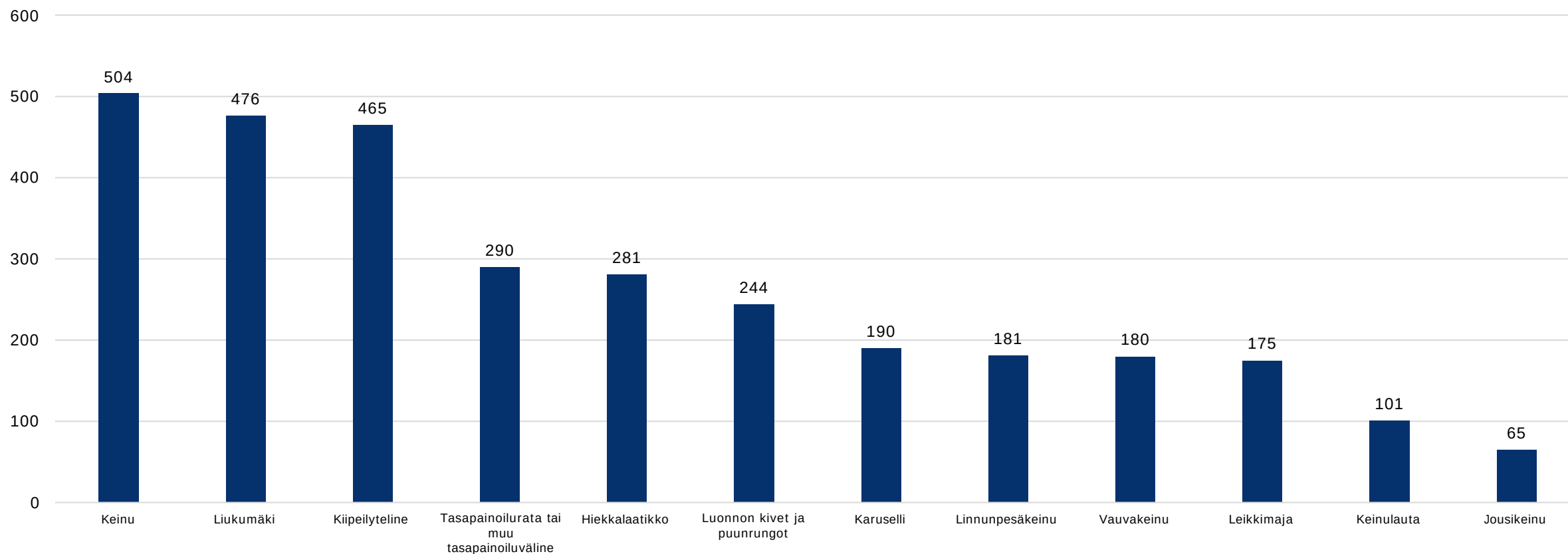
Asukkaiden tarpeet

Mieluisin leikkiväline

Tulokset

- Kysymykseen sai antaa monta vastausta. Saimme yhteensä 2 918 (n) valintaa.
- Valinnat hajautuivat hyvin kaikille leikkivälineille. Selkeänä kärkikolmikko toimi liukumäki, keinu ja kiipeilyteline. Lähellä 300 valintaa on hiekkalaatikko, tasapainorata ja luonto.

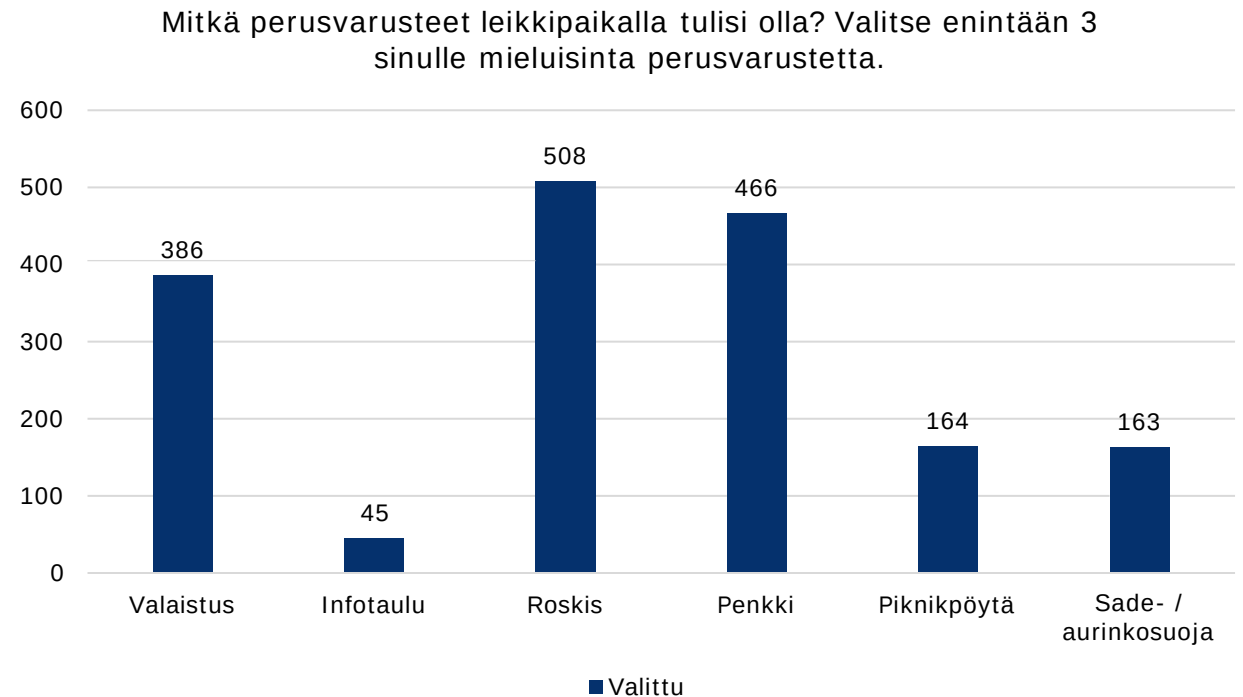
Mitä leikkivälineitä leikkipaikalla tulisi ainakin olla? Valitse listalta 3-5 sinulle mieluisinta leikkivälinettä.

Mieluisimmat perusvarusteet

Mitkä perusvarusteet leikkipaikalla tulisi olla? - Tulokset

- Kysymykseen sai antaa monta vastausta. Vastauksia tuli 1 732 (n).
- Vastauksissa korostuu selkeästi kaksi tärkeintä asiaa: Roskikset ja penkit. Niiden lisäksi valaistus sai paljon vastauksia.
- Infotaulua pidetään vähiten tärkeänä.
- Kysymykseen sai myös jättää avoimia vastauksia. Niistä on kooste seuraavalla sivulla.

Mieluisimmat perusvarusteet

Mitkä perusvarusteet leikkipaikalla tulisi olla? - Avoimet vastaukset (N. 24)

Aidat ja portti:

- Aidatut alueet koetaan tärkeänä turvallisuuden kannalta.

Varjopaikkoja:

- Lisää varjopaikkoja, jotta aurinkoisina päivinä voi suojautua auringolta.
- Mm. luontoa lisäämällä esim. puut.

Ulkotreenipaikka:

- Leikkipaikan läheisyyteen kunnollinen ulkotreenipaikka.

Kommunikaatiotaulu:

- Kommunikaatiokuvat auttaisivat lapsia, jotka eivät osaa puhua, aloittamaan yhteisen leikin muiden kanssa.

Turvalliset leikkivälineet:

- Tärkeää on, että leikkivälineet ovat turvallisia.

Selkeät opastaulut ja sanktiot:

- Lisättäisiin leikkipaikan "säännöt". Tämä lisäisi turvallisuuden tunnetta.

Ajettu ruohikko:

- "Hyvin hoidettu ruohikko vähentää punkkien esiintymistä".

Valvontakamerat:

- Lisäisi turvallisuutta.

Yhteiset lelut:

- Esim. penkillä istuen voi leikkiä yhteisillä leluilla.

Vessa / WC:

- Tämä nousi isona tarpeena.

- Penkit
- Koripallokori
- Vaijerikeinu
- Polkupyörätelineet
- Piknik-katos

Esteettömyys

Miten Lappeenrannan leikkipaikoista voitaisiin tehdä esteettömämpiä? - Avoimet vastaukset (N. 65)

Pohjamateriaali:

- Pelkkä hiekka pohjamateriaalina voi olla upottavaa, mikä vaikeuttaa esimerkiksi pyörätuolilla liikkumista. Pohjamateriaalia tulisi harkita tarkasti.
- Kourulan päiväkodin pihan pohja ja Louhenpuiston tekonurmialusta koetaan hyviksi.
- Vastauksissa nousi, että kannattaa välttää sorapohjaa tai metsittyneitä alueita.
- Turva-alustat.

Valaistus ja istumapaikat:

- Hyvä valaistus ja penkit koetaan tärkeiksi.

Pysäköinti:

- Mahdollisuus pysäköidä auto lähelle koetaan tärkeäksi.

Esteettömät kulkureitit:

- Vastaajan kommentti, *"Kulkureitit leikkivälineiden luo tulisi suunnitella esteettömiksi"*.

Viestintä:

- Vastaaja kertoo, miten kaupungin sivuilla olisi hyvä olla kattavat perustiedot puistoista, jotta asukkaat voivat saada tarvittavaa tietoa.
- Koetaan, että on tärkeä tiedottaa kaupunkilaisille, mikä leikkipuisto on suunniteltu erityisesti liikuntarajoitteisia silmällä pitäen.

Erilaiset esteettömät leikkivälineet:

- Leikkipuistot voivat olla seikkailullisempia ja tarjota erilaisia leikkivälineitä erilaisille leikkijöille.
- *Esim. matalampi kiipeilymahdollisuus, erikoisvalmisteisia keinoja (keinu pyörätuolissa oleville), leikkitauluja, hiekkalaatikon yhdellä sivulla "aukko" ja pöytä / allas, karuselliin saisi pyörätuolin.*
- *"Ei niin korkeita telineitä, vaan mieluummin maanpinnan yläpuolella olevia kiipeilymahdollisuuksia"*.

Kunnossapito talvisin (lumen aeraus) ja kesällä (nurmikon ajo)

Kynnykset ja mäet:

- Isot kynnykset ja jyrkät mäet on hyvä ottaa huomioon.

Erityisryhmät:

- Esteettömyys on tärkeää pyörätuolia käyttäville lapsille.

Muut:

- *"Esteettömyys on hoidettu muuten, mutta kaikkien asukkaiden lähellä ei ole puistoa"*.
- Opastekyltit perille.
- *"Myllysaaren leikkipuistossa oleva vesileikkipiste on hyvä ja tällaiset jutut innostavat lapsia"*.
- *"Leikkimajoihin voisi olla ramppi"*.
- *"Katettu vaunuparkki"*.

Nuorten (12-18v)
toiveet ja
oleskelualueiden
tulevaisuus

Oleskelupaikat ja toiminnot

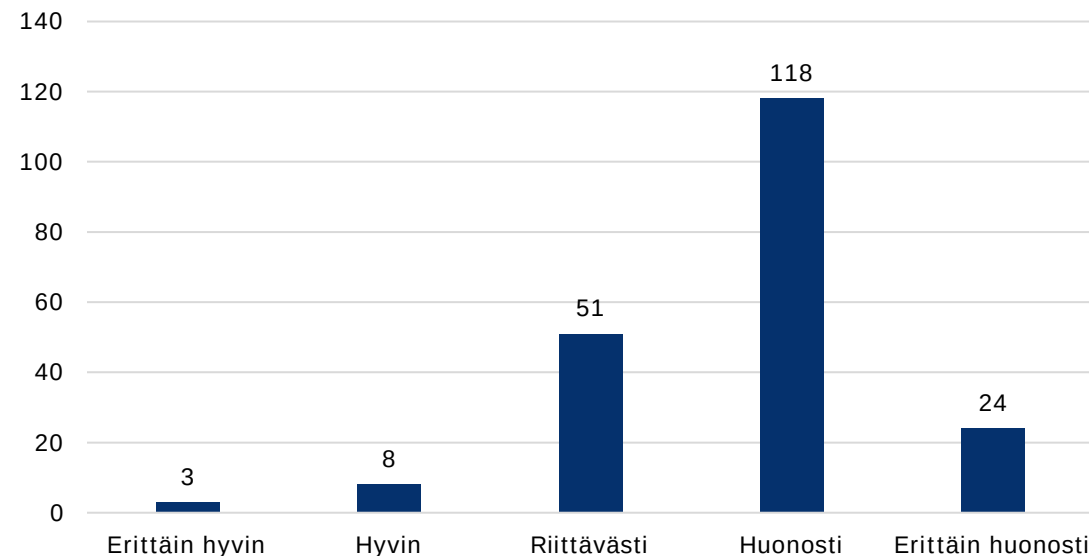
Kuinka hyvin nuorille (12-18v) on varattu oleskelupaikkoja tai toimintoja Lappeenrannan puistoalueilla? - Tulokset

- Eniten kysymykseen vastattiin *"huonosti"*. Jopa 51 vastasi *"riittävästi"*, mikä yllättää avoimien vastausten perusteella.

Avoimet vastaukset:

- Lapset hengailee lastenleikkipaikoilla tai koulujen / päiväkotien pihalla, josta kerääntyy roskaa, häiriö tekijöitä lapsille ja heidän vanhemmille. Toisaalta nuorilla ei ole paikkoja minne mennä, joten hengaa siellä missä penkkejä ja mahdollisuus viettää aktiivisesti aikaa kavereiden kanssa.
 - o Selkeästi iso tarve toiminnallisille paikoille / oleskelualueille, jossa nuoret voivat olla keskenään. Kommenteissa nousi tarpeita mm. hyvin valaistut ja avarat paikat, pieni pelikenttä ja pöytätennis, mahdollisuus korjata mopoja tai pyöriä, istumapaikkoja, aktivoivaa tekemistä, skeittaamista ja haastavampaa kiipeilyä sekä kuntolaitteita.
 - o Tarve on monelle alueelle. Kommenteissa nousee myös muut alueet kuin Lappeenrannan keskusta mm. Sammonlahti, Ylämaa ja Joutseno.
 - o Yhdessä kommentissa nousi ikähaarukka. *"Sellaisille 12-14 vuotiaille pitäisi ehdottomasti olla omansa ja 15-18 vuotiaille taas enemmän hengaamiseen soveltuvia paikkoja"*. *"Mieluummin karsisin pienempien lasten leikkipaikkojen määrästä ja muovaisin osan niiden tilalle Junnu puistot (12-14v) ja teinipuistot (15-18v)"*

Kuinka hyvin nuorille (12-18v) on varattu oleskelupaikkoja tai toimintoja Lappeenrannan puistoalueilla?
(N. 204)

Oleskelupaikat ja toiminnot

Kuinka hyvin nuorille (12-18v) on varattu oleskelupaikkoja tai toimintoja Lappeenrannan puistoalueilla? - Avoimet vastaukset (N. 121)

- Hyviäkin paikkoja nousi kommentteissa:
 - o Peltolan lukiolla hämähäkkiline
 - o Myllysaari
 - o Louhenpuisto

Nostot:

- *"Nuorille voisi suunnitella "hengailualueita" Lappeenrannan puistoihin. Näihin paikkoihin pöytäryhmiä, roskiksia ja keinuja (peruskeinuja sekä sellaisia missä istutaan vastakkain)"*
- *"Vain pienille kohdennettuja puistoja"*
- Nuoret kaipaavat lisää skeittipaikkoja ja pumptrack-ratoja.
- Toiminnan suunnittelu yhdessä alueen asukkaiden kanssa esim. yhteistyössä nuoristyon kanssa.
- Monipuolista ja haasteellista toimintaa.
- Puutetta nuorille suunnatuista alueista.
- Tarve omille tiloille / alueille laajemmin Lappeenrannassa.

Mikä on nuorten (12-18v) keskuudessa suosituin oleskelupaikka ja miksi? (N. 81)

Avoimet vastaukset

10 – 24 vuotiaiden keskuudessa vastattiin seuraavat:

- o Myllysaari, monipuolista tekemistä ja mukavaa hengailua
- o Keskusta, kauppojen takia suosittu alue
- o Isokristiina, nuoret viihtyvät siellä, koska siellä on kauppoja
- o Linnoituksen vallit
- o Louhenpuisto, suosittu paikka
- o Lauritsalan koulun piha-alue
- o Huhtiniemen skeittiparkki, uudistettuna siellä on paljon tekemistä ja tilaa
- Muuten nuoret liikkuvat kauppojen läheisyydessä sekä tykkäävät puistoista ja koulujen pihoista.
- Muissa vastauksissa nousi esille: Vapaudenaukio, Armada, Kaupungintalon edusta, Kimpisen lukion piha, Joutsenossa torin lava ja kirjaston lastauslaituri, Voisalmen koulu,

Miten toivot, että nuoret (12 – 18v) voisivat vaikuttaa puistojen suunnitteluun paremmin? (N. 81)

Avoimet vastaukset

10 – 24 vuotiaiden keskuudessa vastattiin seuraavat:

- o *"Kotkan puistot on täydellisiä. LISÄÄ SELLAISIA ni kyllä rupeen viihtymään ulkona. Esim. yrttipuutarha ja Sapokan vesipuisto"*
- o Luovuus ja koristelu, toiveena olisi päästä käyttämään omaa luovuutta ja ideoita
- o Toivotaan, että luontoa säilytetään leikkipaikoilla
- o Kyselyt mm. nuorilta ehdotuksia minne oleskelupaikkoja voitaisiin rakentaa ja suosituimmat ehdotukset toteutetaan sekä koulussa tehtävillä kyselyillä
- o Nuorisovaltuustolta lausunnot
- o *"Tää kysely on tosi hyvä"*
- o Toivotaan lisää penkkejä, pöytiä ja roskiksia sekä kauppa lähellä
- Muut kommentit:
 - o *"Otetaan nuoret mukaan suunnitteluun"*
 - o Suunnattu kysely nuorille
 - o *"Otettaisiin harrastukset huomioon"*
 - o *"Nuorisoraati"*
 - o *"Koulut mukaan yhteistyöhön"*
- o *"Kouvola teki kivasti kun oli suunniteltu valmiiksi erilaisia ehdotuksia millainen leikkipuisto olisi paras ja sai äänestää. Eniten ääniä saanut ratkaisu rakennettiin keskustaan ja siellä oli aina eri ikäisiä kun siellä kävi"*
- o *"Ottamalla nuoret vahvasti mukaan suunnitteluun ja toteutukseen. Ehkä nuorten tekemää taidetta, osallisuuden vahvistamista"*
- o *"Asiasta päättävien olisi hyvä jalkaantua kouluille tai suunnitelmallisesti opetuksen järjestäjän kanssa sopien jalkaantua konkreettisiin puistoihin nuorten kanssa ideoimaan, erilaisia luovia pedagogeja voisi hyödyntää tässä improvisaatiossa"*
- o *"Nuorille kehityspajoja puistosuunnittelussa, esim. sellaisessa tilassa, jossa he kokoontuvat (Iso-Kristiina!)"*

Mitä nuorille (12 – 18v) suunnattuja toimintoja voisi olla puistoissa? (N. 136)

Avoimet vastaukset

10 – 24 vuotiaiden keskuudessa vastattiin seuraavat:

- o Isommille lapsille tarkoitetut leikkivälineet
- o Lisää penkkejä ja roskiksia
- o Toivotaan mielenkiintoisia kohteita: puska-labyrinttejä, yrttipuutarha kaupunkilaisille sekä piknikpaikkoja
- o Aktiviteettia: erilaisia pelikenttiä, hämähäkkikeinu, soittimia, leuanvetotankoja, skeittausaluetta, trampoliini ja graffitiseiniä, ilmakiekkopöytä
- o Luontoelementit
- o Kuntoilulaitteet, istumapaikat ja aurinkosuojapaikkoja

Muut kommentit:

- o *"Kasinonpuistossa" voisi olla vesilabyrintti jonka läpi yritetään juosta/kävellä kastumatta (Linnanmäellä on sellainen ja sika suosittu). Isonappulainen shakkipeli maahan tehtynä"*
- o *"frisbeegolfrata, ulkouimala olis paras sammonlahden käyttämättömänä oleva nurmikkoalue tulisi käyttöön"*
- o *"Amfiteatteri tms oleskelualue jossa vois järjestää tapahtumiakin"*

- o *"boulder"*
- o *"Haastavampia kiipeilytelineitä, graffititaitelle varattu alue"*
- o *"joku tarkkuus peli mihin voisi esim heitellä käpyjä"*
- o *"nuorille / aikuisille 1 jokin hyvä kuntoiluväline ettei menisi pelkäksi istuskeluksi"*
- o *"Kiipeilyseinä, hyppypaikkoja"*
- o *"Koripallokoreja, joita voisi laskea/nostaa. Ehdottomasti taiteelle varattu alue ja parkour"*
- o *"Laajennetaan tai tehdään pari isoa/samanlaista pumptrack aluetta lisää, kuin Huhtiniemessä on. Siellä kyllä viihtyvät kaikki 2-45v"*
- o *"ratoja pallopeleille"*
- o *"Parkkipaikka mopoille, kuntoiluvälineitä ja riittävästi vahvoja roskiksia. Sadesuoja/katos ja piknik pöytä minkä ääressä istua iltaa riittävän kaukana ettei melu kuulu asuntoihin mutta niin lähellä että nuoriso löytää sinne. Ja kameravalvonta jotta ilkivallantekijät saa kiinni ja maksamaan vahingot"*

Terveisiä
suunnittelijoille

Nostot avoimista vastauksista

72 terveiset suunnittelijoille. Tässä tärkeimmät nostot kommentteista. Kyselystä saatiin myös paljon kiitosta.

Nostot:

- *Mie luotan, että osaatte tehdä hienoja ja kivoja puistoja meille kaikille!*
- *Olkaa kilttejä ja huomioikaa leikkipuistojen / alueiden luontoalueet. Jättäkää luontoa enemmän niiden läheisyyteen.*
- *Haluaisin Mustolaan hämähäkkikeinin ja ison liukumäen ja että koko puistoa uudistettiin. (10-15v)*
- *Haluaisin että olisi enemmän tankoja/rekkeitä sekä trampoliineja joissa ei osuisi jalat maahan puistoissa. (10-15v)*
- *Asun täällä maalla mutta silti lappeenrannassa ja täältä pitää aina ajaa aika pitkä matka leikkipuistoon. Olisi kiva jos lähemmäskin tulisi jotain puistonkaltaista. (10-15v)*
- *Ei muovialueita!*
- *Rutola kannattaa ottaa huomioon suunnittelussa ja leikkikentän kehittämisessä. Alueelle asuttuu koko ajan lapsiperheitä ja nuorille ulkokuntoilulaitteet olisi mahtava juttu.*
- *Joutsenon luolakallion Leikkipaikka hyvin heinittynyt. Leikkimökin voisi hävittää, nuoriso tehnyt pahojaan. Uusia leikkikaluja tai jumppa laitteita. Tälle seudulle myös roskiksia, johon voisi koiran jätökset jättää!*
- *Lapset ja nuoret tarvitsevat enemmän luontoa ympärilleen. Lisäksi tarvitaan vessoja, vesipisteitä ja aurinkosuojia.*
- *Tsemppiä projektiin!*
- *Vaijeriliuku esim. satamaan tai Pikisaareen olisi mahtava!! Olisi myös ihanaa jos Lappeenrannassakin olisi edes yksi leikkipuisto jossa olisi*

uimamahdollisuus. Helsingissä näitä on vaikka kuinka monta. Satama on aika keskeisellä paikalla ja suosittu, sitä lähtisin edottomasti laajentamaan ja parantamaan. Pikisaaren liukumäki vetelee viimeisiään ja olisi syytä uusia pikimmiten.

- *Minulla itselläni on 3 pientä lasta, haluaisin vaikuttaa asioihin ja ideoihin jos olisi mahdollisuus.*
- *"Saisko leikkipaikat samalla tavalla kartalle kuin kyselyssä ja vielä niin että linkin takaa avautuisi valokuvana yleisilme puistosta. Listana ja pelkillä osoitetiedoilla ei herätä kovastikkaan mielenkiintoa lähteä etsimään ja tutustumaan uusiin puistoihin."*
- *Ei muoviruohomattoja tms. leikkikentille kiitos!*
- *Toivoisin äärimmäisen paljon Ruoholammen alueen leikkipuistojen kehittämistä, tai liikuntapaikan lisäämistä. Myös Tykin alueelle toivoisin kehitystyötä (matkakeskuksen läheisyyteen).*
- *Leikkipaikat ovat 12 kk vuodessa tarpeen.*
- *Olkaa rohkeita! Mitä vetävämpiä puistoja keskustasta löytyy, sitä enemmän saadaan sinne myös elämää.*
- *Toivon Maininkikadun puiston monipuolista päivittämistä.*
- *Turusta Kupittaa seikkailupuistosta voisi ottaa mallia. Toki Lappeenrannan mittakaavassa. Alue oli todella viihtyisä ja monipuolinen ja vaikutti että siellä oli sovussa yhtälailla lapset, nuoret ja aikuiset sekä vanhukset.*
- *Mallia Tampereelta ja Helsingistä: Maksuton puistoruokailu kesäisin alle 16 vuotiaille*

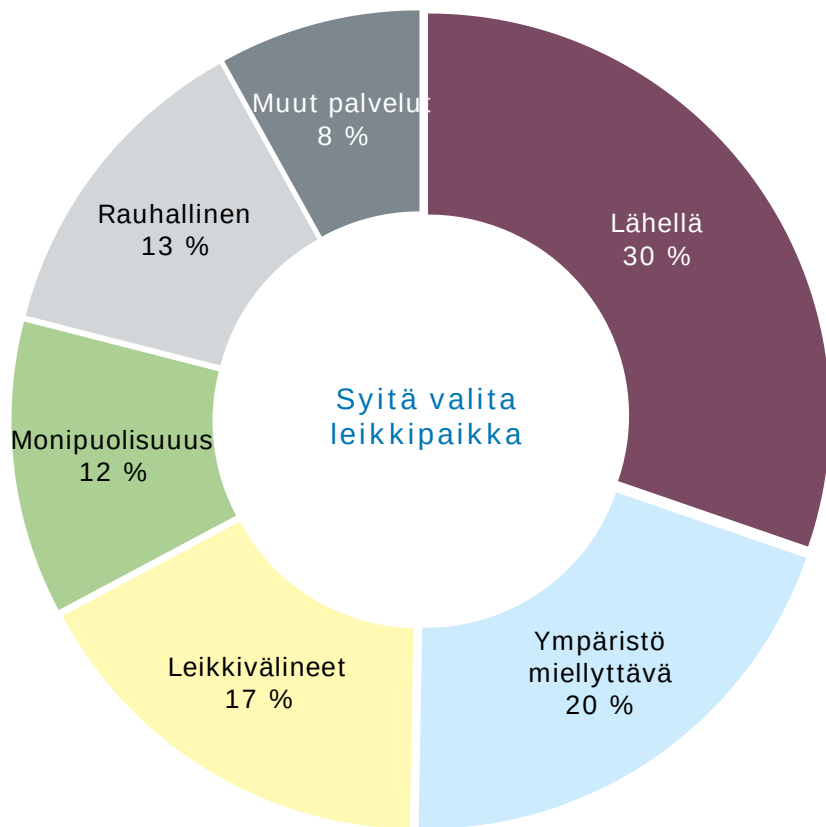
Nostot avoimista vastauksista

- *Toivottavasti paikallisia yrityksiä hyödynnetään kehityksessä, eikä ulkoisteta!*
- *Aidatut leikkipuistot ovat parhautta ja helpottavat puistoilua todella paljon!*
- *Toivoisin että huomioitaisiin asutusalueiden lähileikkipuistot ja pelikentät jonne lapset voivat itsenäisesti kävellä leikkimään lähialueilla.*
- *Myllymäen koulun läheisyyteen ulkokuntosali! Alueella paljon nuorta väkeä / aikuisia ketkä tätä voisivat käyttää ja myös koululaiset voisivat tätä hyödyntää Esim. liikuntatunneilla.*
- *Miettikää isompia leikkialueita eri ikäisten näkökulmasta, jotta saman seurueen eri ikäisille löytyisi tekemistä.*
- *Sataman leikkipuistojen uudistusohjelma jo vuodelle 2025.*
- *"Tämä kaupunki tarvitsee ehdottomasti nykyaikaisen, ison ja mielenkiintoisen leikkipuiston (esim. Pikku kakkosen leikkipuistot muissa kaupungeissa)". Kommentissa sijaintina ehdotettiin satamaan.*
- *Meillä on fiksuja nuoria kaupunki täynnä - kannattaa ehdottomasti osallistaa heitä. Esim. Sammonlahden yläkoulussa on liikunta- ja taidepainotteiset luokat - löytyisikö sieltä innokkaita suunnittelijoita. Nuorten parlamenttia unohtamatta.*
- *Kauppatoria pitäisi kehittää muutenkin ja kiva, iso leikkipuisto torin yhteydessä olisi vetovoimatekijä (myös turisteille), etenkin jos lähelle olisi helppo ja turvallinen (vrt. siirtyminen lasten kanssa autosta puistoon) ja edullinen myös parkkeerata.*
- *Marian aukiollekin tai kaupungintalon edustalle voisi lohkaista tilaa nuorille suunnatuille tekemisille, koska etenkin kaupungintalon edustan aukiolla nuoret viihtyvät.*
- *Olisi todella kiva, jos Lappeenrannassa olisi jokin paikka, missä lapset voisivat leikkiä turvallisesti ja tämän paikan välittömässä läheisyydessä olisi tarjolla ravintolapalveluita. Nyt ainut tällainen paikka on Satama ja Sataman leikkipuisto onkin usein todella ruuhkainen. Lisää vastaavia paikkoja tai isompi leikkipaikka satamaan.*

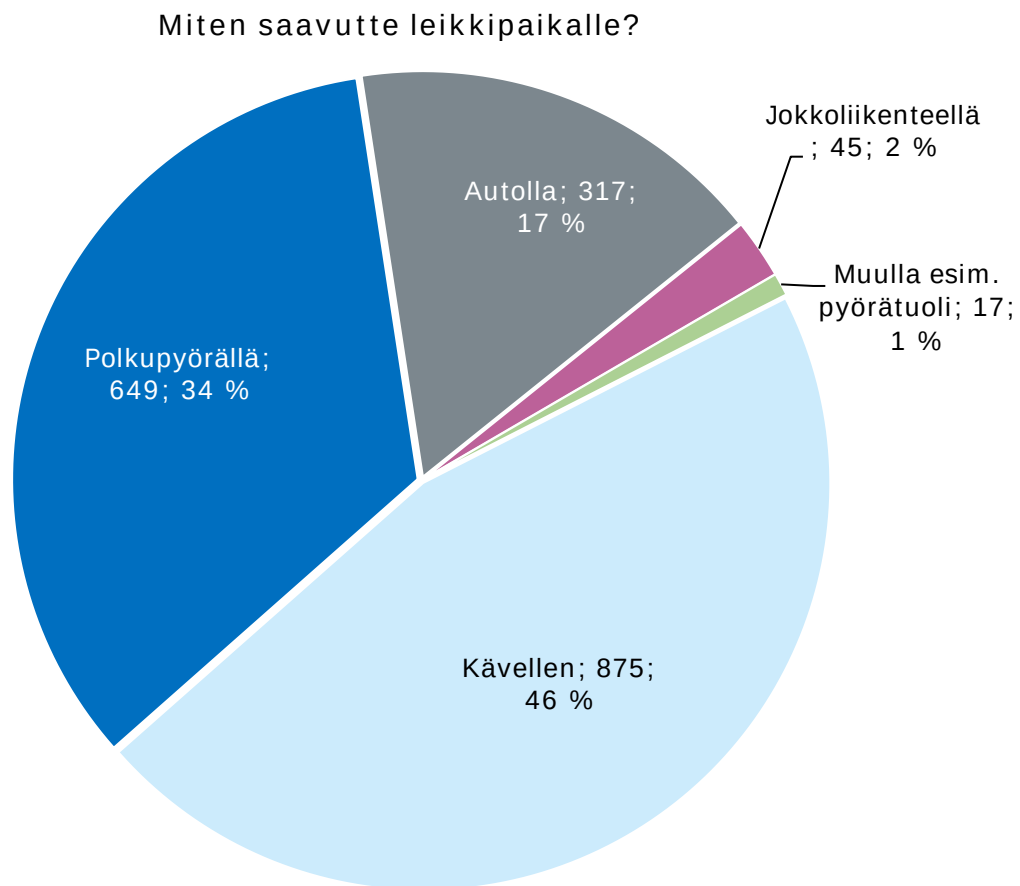
Yhteenveto & pohdintaa

Yhteenveto ja päätelmät

- Yleisesti ottaen Lappeenrannan leikkipaikat koetaan vanhoiksi ja aikansa eläneiksi.
- Vastausten perusteella voidaan päätellä että pääsääntöisesti leikkipaikat ovat tarpeeksi lähellä ja ne ovat saavutettavissa jalkaisin ja pyörällä.
- Syyt valita mennä leikkipuistoon ovat läheisyys ja miellyttävyys (50%). Tämä korreloi liikuntatavan mukaisesti -> jalkaisin ja pyörällä on mukava mennä lähelle.
- Leikkipuistoissa korostuu lapset (alle 13v, 93%) nuoriso on käyttäjistä selkeä vähemmistö.
- Vastaajista suurin osa oli aikuisia ja lasten vanhempia.
- Puutteissa korostuu vanhempien / valvojien turvallisuus toiveet: aitaukset, valaistus, suojat ja penkit ja pöydät.
- Paikoitellen oleva tiivis palveluverkko mahdollistaa ettei puistot ole ruuhkaisia: muiden lasten kohtaamisia vastaajat eivät kovin nostaneet tärkeäksi (4%) ja rauhallisuus valintakriteerinä oli alhainen (13%) eikä kovin tärkeä vastaajien mukaan. -> puistot ovat rauhallisia eikä muita leikkijöitä ole välttämättä samaan aikaan
- Monet kokevat leikkipaikan ympäröivän aidan ja portin erittäin tärkeäksi turvallisuuden kannalta. Lisäksi nurmi toivotaan pidettävän lyhyenä mm. punkkien ja nokkosten takia.
- Leikkipaikkoja on tarve perusparantaa ja mahdollisesti rakentaa uusia. Erityisesti monitoimialueet ja kaikenikäisille kohdentuvat välineet ovat isossa suosiossa.
- Nuoret ovat motivoituneita osallistumaan suunnitteluun ja haluavat antaa omia ehdotuksia tulevaisuuden leikkipaikoista. He myös haluavat viettää aikaa ulkona, joten "hengailevat" leikkipaikoissa. Vastaajat toisaalta kokivat, että leikkipaikoilla aikaa viettävistä nuorista aiheutuu lapsille ja aikuisille haittaa / häiriötä. Nuoret viettävät aikaa myös kauppakeskuksessa, koska siellä palvelut ovat lähellä.
- Toivottiin eri-ikäisille suunnattuja puistoja ja jopa vielä toiminnallisempia alueita, joissa kaikki 0–80-vuotiaaseen viihtyisivät.
- Suuri tarve saada nuorille "hengailuun" / toiminnallisuuteen tähtääviä alueita eri puolille Lappeenranta.
- Avoimissa kommentteissa nousi tarve myös leikkipaikoille "syrjäseuduilla".

Valinnat ovat yhdistelmä eri tekijöitä mennä tiettyyn leikkipuistoon

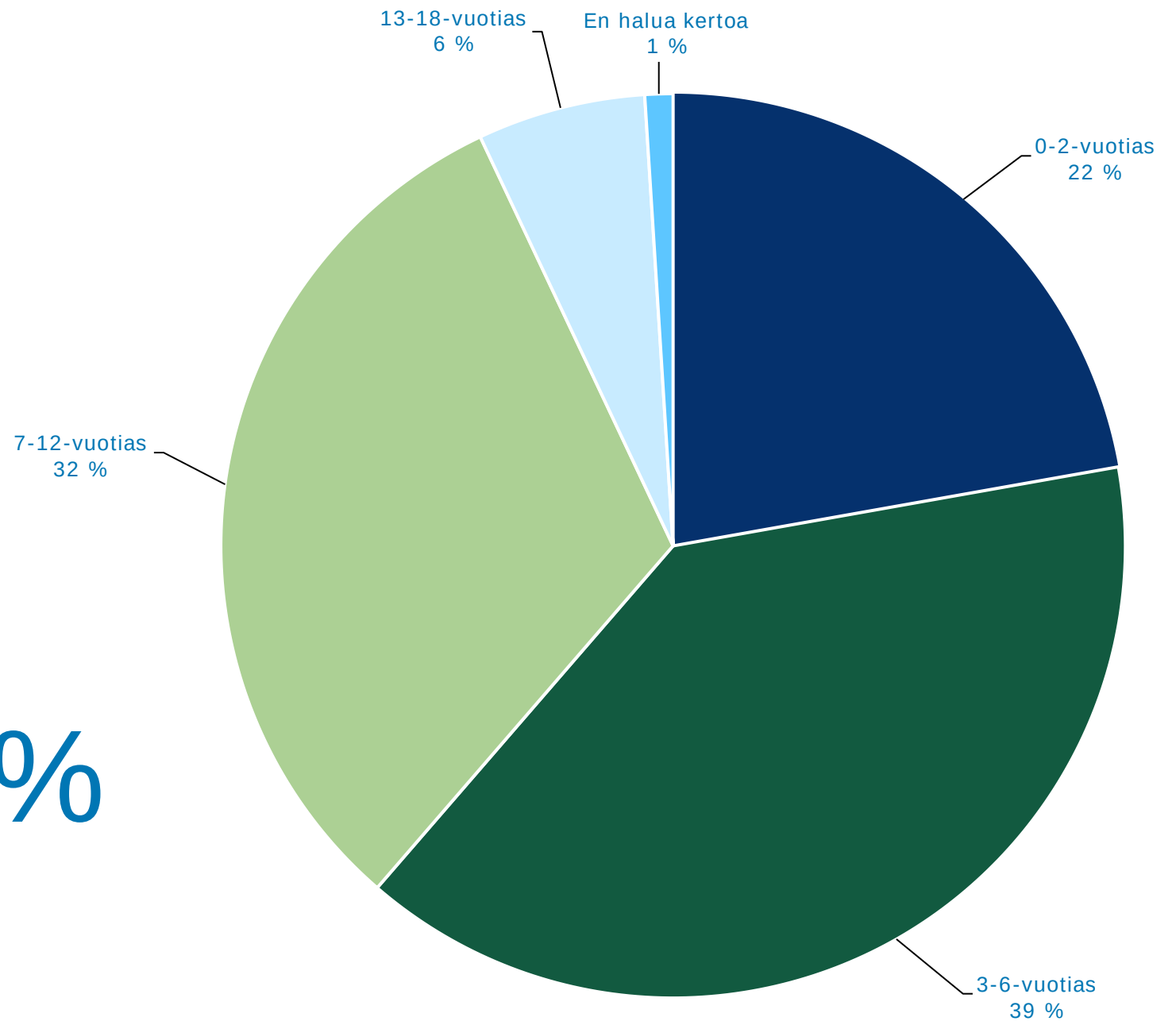

Kävelen ja polkupyörällä **80 %**

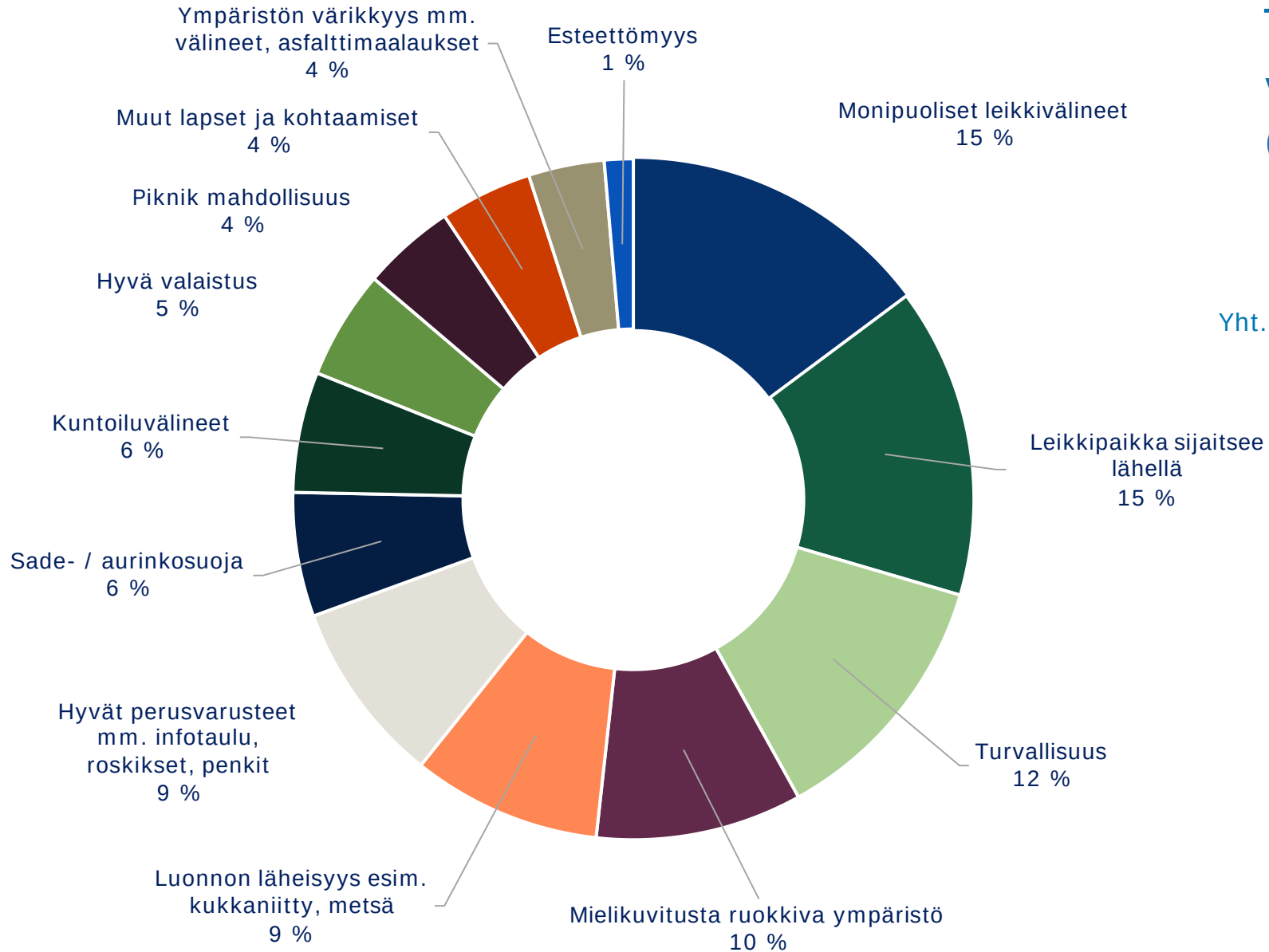
Suosituimmat
leikkipaikat
vastausmäärän
mukaan olivat

Rantapuisto	N. 152
Liikennekaupunki	N. 105
Louhenpuisto	N. 95
Kolmen Sukupolven puisto	N. 52
Koulukallionpuisto	N. 47

Käyttäjistä alle
13-vuotiaita **93 %**

Tärkeitä leikkipaikoissa vastaajien mukaan ovat (top 5 asiaa)

Yht. **30 %**

Monipuolinen
leikkivälineitään
Lähellä

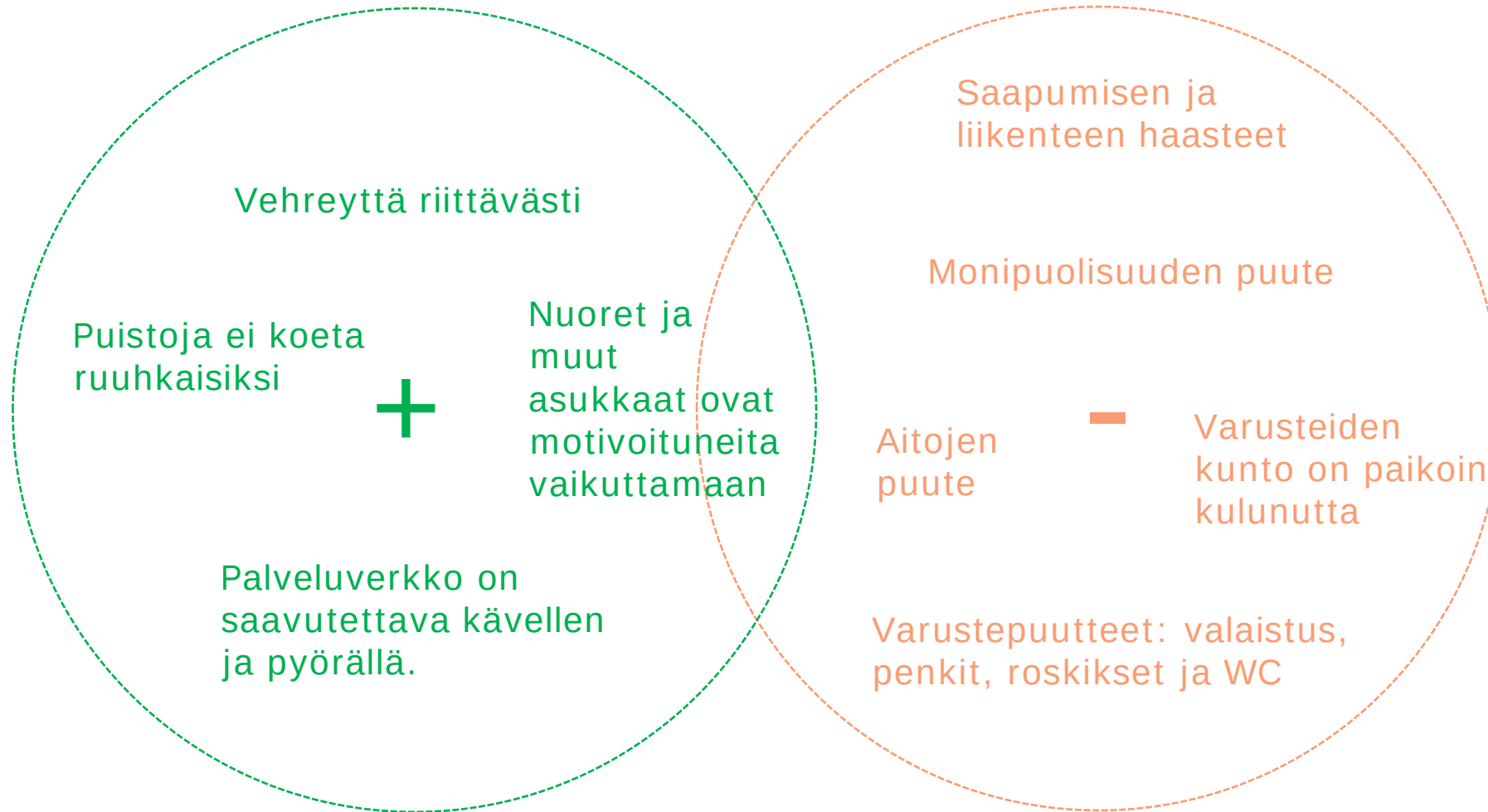
12 %

Turvallinen
käyttää ja
saapua

Yht. **19 %**

Mielikuvituksellinen
ympäristö
Lähellä luontoa

Kokonaisuudessa korostuivat

Lappeenrannan leikkipaikka- ohjelma 2025-2035

Kadut ja ympäristön leikkipaikkaverkoston
kehittämis- ja kunnossapitosuunnitelma

LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Lapsikädenjälki
Ramboll Finland Oy

RAMBOLL

Bright ideas.
Sustainable change.

14.4.2025

LAPPEENRANTA

TYÖN TAUSTAA

Lappeenranta haluaa katsoa rohkeasti eteenpäin ja rakentaa asukkaiden näköistä kaupunkia, joka tuottaa hyvinvointia ja tarjoaa kestävän menestymisen edellytyksiä.

Lappeenrannan kaupungin Kaupunkikehitys toimialaan kuuluva Kadut ja ympäristö vastuualue on laatinut leikkipaikkaohjelman, joka linjaa Kadut ja ympäristö vastuualueen leikkipaikkojen kehittämistä, suunnittelua, rakentamista ja kunnossapitoa vuosien 2025-2035 aikana. Leikkipaikkaohjelman tavoitteena on tasapuolisesti palveleva ja laadukas leikkipaikkaverkosto, joka palvelee erilaisia käyttäjiä.

Leikkipaikkaohjelman osana toteutettiin syksyllä 2024 lapsivaikutusten arviointi, jonka tavoitteena oli nostaa esiin leikkipaikkojen nykytilaa ja potentiaalia lasten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemisen näkökulmasta. Leikkipaikat ovat merkittävä osa lappeenrantalaisten lasten, nuorten ja lapsiperheiden lähiympäristöä. Leikin mahdollistamisen lisäksi, ne voivat palvella myös monia muita tasapainoista kasvua ja lapsiperheiden hyvinvointia tukevia tavoitteita, kuten terveyden edistämisen, eriarvoisuuden vähentämisen, yhteisöllisyyden lisäämisen ja luontosuhteen tukemisen tavoitteita.

Lapsivaikutusten arvioinnin toteuttivat Sanna Huhtonen, Minna Rautsola, Hanna Myllylä ja Jarkko Kukkola Ramboll Finland Oy:stä.

SISÄLTÖ

Työn tausta ja tavoite

- *Lapsiperheiden Lappeenranta*
- *Leikkiä ja liikettä kaiken ikäisille: Leikkipaikkaohjelman asukaskyselyn tulokset*

Kuinka lähiympäristö voi tukea lasten terveyttä ja hyvinvointia

- *Eriarvoisuuden kaventaminen*
- *Terveyden edistäminen*
- *Luontosuhteen tukeminen*
- *Yhteisöllisyyden tukeminen*

Arvioinnissa käytetty aineisto

Lapsikädenjälki menetelmänä

Tulokset

Kehittäminen

TYÖN TAUSTA JA TAVOITE

Lapsivaikutusten arvioinnin tavoitteena oli tarkastella leikkipaikkojen nykytilaa ja mahdollisuuksia lappeenrantalaisten lasten, nuorten ja lapsiperheiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin näkökulmasta. Laadukkaat ja helposti saavutettavat leikkipaikat voivat vahvistaa hyvinvointia monin tavoin, esimerkiksi tarjoamalla tasapuolisia mahdollisuuksia laadukkaaseen vapaa-aikaan, leikkiin ja liikkeeseen. Lisäksi ne voivat lisätä hyvinvointia tukevia kohtaamisia ja yhteisöllisyyttä.

Arvioinnissa tarkasteltiin kolmea Kadut ja ympäristö vastuualueen ylläpitämää leikkipaikkaa erilaisilla Lappeenrannan alueilla. Leikkipaikoiksi valittiin leikkipaikat, jotka ovat hyvässä kunnossa (joissa ei ole merkittäviä puutteita) ja joiden tiedetään olevan asukkaiden aktiivisessa käytössä. Näiltä leikkipaikoilta kerättiin havaintoja maastokäynnein ja lisäksi kysyttiin mielipiteitä leikkipaikkojen kävijöiltä. Arviointiaineistona hyödynnettiin lisäksi aiheeseen liittyvää tutkimustietoa.

Arvioinnin kautta saatua tietoa voidaan hyödyntää leikkipaikkaverkoston kehittämisen tukena ja sekä uusien leikkipaikkojen suunnittelussa että olemassa olevien parantamisessa.

LAPSIPERHEIDEN LAPPEENRANTA

Lappeenrannan kaupungissa on 78 kpl Kadut ja ympäristö vastuualueen ylläpitämää leikkipaikkaa. Leikkipaikkojen suunnittelussa tärkeää on pyrkimys huomioida alueiden ominaispiirteet sekä leikkialueiden turvallisuus ja viihtyisyys. Leikkipaikkojen suunnittelun yhteydessä kerätään käyttäjien toiveita asukaskyselyjen tai -tilaisuuksien avulla. Leikkialueiden, kulkuväylien sekä leikkivälineiden ja kalusteiden suunnittelussa pyritään huomioimaan esteettömyys.

Leikkipaikkoja saneerataan ja kunnostetaan vuosittain. Lisäksi tehdään pienempiä leikkipaikkojen parannustoimenpiteitä, kuten leikkivälineiden ja kalusteiden sekä turva-alustojen uusimisia.

Lapsiperheiden erilaisia palveluita pyritään ylläpitämään ja kehittämään lasten ja lapsiperheiden toiveiden mukaan. Erilaisten toimijoiden ja järjestöjen kanssa tehtävän yhteistyön kautta pyritään kannustamaan lapsia ja perheitä hyödyntämään lähiympäristönsä palveluita. Tavoitteena on tuoda sisältöjä kaikille kaupunkilaisille mm. maksuttomiin palveluihin panostamalla.

LEIKKIÄ JA LIIKETTÄ KAIKEN IKÄISILLE

Leikkipaikkaohjelman asukaskyselyn tulokset: Asukkaiden visio Lappeenrannan leikkipaikoista

Leikkipaikat ovat tärkeä osa lappeenrantalaisten perheiden arkea. Niiltä löytyy tekemistä monen ikäisille ja leikkivälineet ja erilaiset toiminnallisuudet kannustavat myös nuoria ulkoiluun, liikkumiseen ja yhdessäoloon. Leikkipaikkoja käytetään aktiivisesti ja niissä huolehditaan siisteydestä ja leikkivälineiden hyvästä kunnosta.

Luontoa arvostetaan ja se näkyy leikkipaikoilla ja niiden ympäristössä. Puut antavat suojaa auringolta ja kuumuudelta ja kasvillisuus luo vehreyttä ja viihtyisyyttä. Vesielementit tarjoavat virkistystä kuumiin kesäpäiviin. Leikkipaikoille saapuminen on turvallista myös itsenäisesti liikkuville lapsille. Saapuminen on esteetöntä kaikilla kulkumuodoilla.

Keskustan läheisyydessä viihtyisät, monipuoliset, elämykselliset ja uniikit leikkipaikat lisäävät kaupungin elinvoimaa ja tuovat kävijöitä myös muiden palveluiden äärelle. Keskustan läheisyydessä olevat leikkipaikat palvelevat erityisesti myös nuorten oleskelua ja kohtaamisia. Leikkipaikkoja kehitetään yhdessä ja asukkaiden toiveita ja tarpeita kuunnellen.

Sosiaalisen kestävyyden edistäminen

Lisätään liikkeen ja leikin mahdollisuuksia kaiken ikäisille ja kotien lähellä. Kannustetaan oleskeluun ja leikkipaikassa viihtymiseen sekä sen siisteydestä huolehtimiseen.

Huomioidaan lämpenevä ilmasto huolehtimalla varjon mahdollisuudesta. Luodaan vehreyttä kasvillisuudella ja kytetään leikkipaikka mahdollisuuksien mukaan osaksi ympäröivää luontoa. Edistetään luontokosketusta ja vahvistetaan luontosuhdetta. Varmistetaan saapumisen esteettömyys kaikille, myös itsenäisesti kulkeville lapsille.

Lisätään elinvoimaa tuomalla keskusta-alueen leikkipaikoille elämyksellisyyttä. Vahvistetaan laadukkaan vapaa-ajan mahdollisuuksien tasa-arvoa luomalla monipuolista tekemistä ja kohtaamisen paikkoja, myös nuorille. Osallistetaan asukkaat lähiympäristön kehittämiseen.

KUINKA LÄHIYMPÄRISTÖ VOI TUKEA LASTEN TERVEYTTÄ JA HYVINVOINTIA

Leikki on keskeinen osa lapsen kehitystä ja hyvinvointia. Se on lapselle luontainen tapa toimia, osallistua ja oppia, ja sillä on monia positiivisia vaikutuksia lasten fyysiseen, emotionaaliseen, sosiaaliseen ja kognitiiviseen kehitykseen. Leikin avulla lapset kehittävät mielikuvitustaan, opettelevat vuorovaikutustaitoja, syy-seuraussuhteita ja erilaisia motorisia taitoja. Leikin kautta he oppivat ymmärtämään maailmaa ja omaa suhdettaan siihen.

Lähiympäristöllä, kuten leikkipaikoilla, on tärkeä rooli leikin mahdollistamisessa ja tukemisessa. Hyvin suunnitellut leikkipaikat tarjoavat turvallisen ja stimuloivan ympäristön, joka voi tukea lasten, nuorten ja lapsiperheiden terveyttä ja hyvinvointia monin tavoin, esimerkiksi mahdollistamalla kohtaamisia, tasa-arvoistamalla mahdollisuuksia laadukkaaseen vapaa-aikaan ja kannustamalla luovuuteen, mielikuvitukseen sekä uusien taitojen oppimiseen. Lisäksi leikkipaikat voivat tukea lasten hyvää luontosuhdetta sekä mahdollistaa elimistön puolustusjärjestelmää eli immuunijärjestelmää tukevaa säännöllistä luontokosketusta.

Työn alussa määriteltiin keskeisiksi lasten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämisen tekijöiksi seuraavat neljä teemaa:

- Eriarvoisuuden kaventaminen
- Terveysten edistäminen
- Luontosuhteen tukeminen
- Yhteisöllisyyden tukeminen

Arviointi toteutettiin tarkastelemalla mm. seuraavia kysymyksiä:

- Miten leikkipaikat kannustavat yhteisöllisyyteen ja tutustumaan uusiin ihmisiin ja kulttuureihin? Miten ne tukevat moninaisuutta ja tarjoavat mahdollisuuksia erilaisten ihmisryhmien vuorovaikutukseen?
- Miten turvallisia ja kaikkien saavutettavissa leikkipaikat ovat?
- Miten leikkipaikat kannustavat monipuoliseen liikkeeseen, yhteisleikkiin ja mielikuvituksen käyttöön?
- Miten leikkipaikat mahdollistavat terveyttä edistävää luontokosketusta?
- Miten leikkipaikat huomioivat eri-ikäiset käyttäjät ja tarjoavat viihtyisyyttä myös aikuisille?
- Miten leikkipaikat mahdollistavat luonnosta oppimisen ja luonnon arvostuksen kasvamisen?
- Miten leikkipaikat tarjoavat mahdollisuuden rauhoittumiselle?

Eriarvoisuuden kaventaminen

Eriarvoisuus voi ilmetä taloudellisina, sosiaalisina, kulttuurisina tai koulutuksellisin eroina eri väestöryhmien välillä. Eriarvoisuus voi näkyä useilla eri tasoilla ja muodoissa, ja se voi vaikuttaa ihmisten arkeen, hyvinvointiin ja mahdollisuuksiin elämässä. Julkisen kaupunkitilan suunnitteluratkaisuilla voidaan parantaa laadukkaan vapaa-ajan tasa-arvoa. Julkinen kaupunkitila voi tarjota kaikille avoimen tilan, jossa ihmiset voivat kohdata toisensa riippumatta esimerkiksi sosioekonomisesta taustasta tai elämäntilanteesta. Viihtyisät viheralueet, leikkipaikat, urheilukentät ja muut yhteisölliset ulkotilat voivat tarjota mahdollisuuksia eri taustoista tulevien ihmisten väliselle kanssakäymiselle, luoda yhteenkuuluvuuden tunnetta ja tuottaa sosiaalista pääomaa. Esteetön ja saavutettava tila tukee erilaisten ihmisryhmien ja yhteisöjen osallisuutta ja yhteiskunnallista toimijuutta. Eriarvoisuus ja turvallisuus ovat kaupunkiympäristössä kietoutuneet tiiviisti toisiinsa. Turvallisuus käsittää niin fyysisen turvallisuuden kuin sosiaalisen turvallisuuden.

Terveyden edistäminen

Vihreät, hyvin hoidetut ympäristöt houkuttelevat lapsia liikkumaan ja leikkimään. Ne myös edistävät rentoutumista ja lievittävät stressiä. Leikkipaikat voivat kannustaa liikkumaan monin tavoin. Erilaiset leikkisyyttä tukevat elementit kannustavat myös ns. spontaaniin liikkeeseen. Liikkeen ja leikin ei tarvitse painottua nimenomaan niille tarkoitetuille alueille, vaan parhaimmillaan se jatkuu myös muualle kaupunkitilaan. Leikkisyys lisää ympäristön houkuttelevuutta ja kannustaa mielikuvitukseen ja tutkimiseen.

Lähiympäristön positiiviset terveysvaikutukset voivat syntyä myös luontokosketuksen kautta. Säännöllinen luontokosketus vahvistaa immuunijärjestelmää ja vähentää allergioiden ja autoimmuunisairauksien riskiä. Luonnossa liikkuminen edistää fyysistä ja psyykkistä terveyttä. Luonnon monimuotoisuus stimuloi lasten uteliaisuutta ja luovuutta, mikä voi edistää ongelmanratkaisutaitoja ja oppimista. Varhainen kosketus luontoon muokkaa ympäristöasenteita ja opettaa lapsia arvostamaan ja suojelemaan ympäristöä.

Luontosuhteen tukeminen

Luonto tarjoaa virikkeitä ja elämyksiä ja myös tukee lapsen kasvua monin tavoin. Se auttaa kehittämään havainnointikykyä sekä tukee oppimista ja rauhoittumista. Lasten luontosuhdetta voidaan tukea tarjoamalla riittävästi mahdollisuuksia luonnossa oleskeluun. Retkeily, puutarhanhoito ja luonnon havainnointi ovat hyviä tapoja tutustuttaa lasta luontoon. Luontosuhdetta vahvistetaan ruokkimalla lapsen uteliaisuutta ja rohkaisemalla häntä kysymään, tutkimaan ja löytämään vastauksia luonnosta. Luonnossa vietetyn ajan myötä syntyvät oppimiskokemukset ovat erilaisia kuin oppiminen sisätiloissa. Yksityiskohtien havainnointi, kasvien ja eläinten tunnistaminen sekä vuodenaikojen vaihtelun seuraaminen luovat uutta ymmärrystä ympäristöstä ja myös omien toimien vaikutuksista luontoon.

Yhteisöllisyyden tukeminen

Yhteisöllisyyden merkitys kaupungeissa on suuri, sillä se vaikuttaa suoraan kaupunkilaisten hyvinvointiin. Yhteisöllisyys tarjoaa jäsenilleen sosiaalista tukea, se lisää turvallisuuden tunnetta ja rohkaisee ihmisiä osallistumaan ja vaikuttamaan oman asuinympäristönsä kehittämiseen. Yhteisöllisyys tarjoaa mahdollisuuksia merkitykselliseen toimintaan ja kohtaamisiin. Yhteisöllisyys lisää kaupungin elävyyttä ja vetovoimaa.

Yhteisöllisyyttä voidaan tukea kaupunkisuunnittelun keinoin luomalla julkisia tiloja, jotka rohkaisevat kohtaamaan muita esimerkiksi erilaisen yhteisen toiminnan tai tapahtumien kautta. Tärkeää on varmistaa, että palvelut ovat saavutettavia ja että kaupunkitila on kaikkien käyttäjäryhmien kannalta toimiva ja esteetön.

Yhteisöllisyys ja yhteisölliseen tekemiseen osallistuminen vahvistavat aktiivisen kansalaisuuden taitoja. Tämä voi näkyä kiinnostuksena ja sitoutuneisuutena oman lähiympäristön huolenpitoon ja kehittämiseen. Yhdessä tekeminen kehittää yhteistyötaitoja ja kykyä ottaa vastuuta.

ARVIOINNISSA KÄYTETTY AINEISTO

Lapset, nuoret ja lapsiperheet

- Leikkipaikkaohjelman osana toteutetun asukaskyselyn tulokset
- Kolmea tarkasteltavaa leikkipaikkaa koskevat asukkaiden mielipiteet (maastokäynnin haastattelut ja verkkokysely)

Maastohavainnot

- Maastokäynnit kolmelle leikkipaikalle

Karttatarkastelu

- Leikkipaikkojen lähiympäristön lapsiperheiden palvelut, perheiden keskitulotaso sekä lasten ikähaarukka
- Leikkipaikkojen sijoittuminen ja saavutettavuus

Tutkimustieto

- Tutkimustieto liittyen lähiympäristön vaikutuksiin terveyteen ja hyvinvointiin

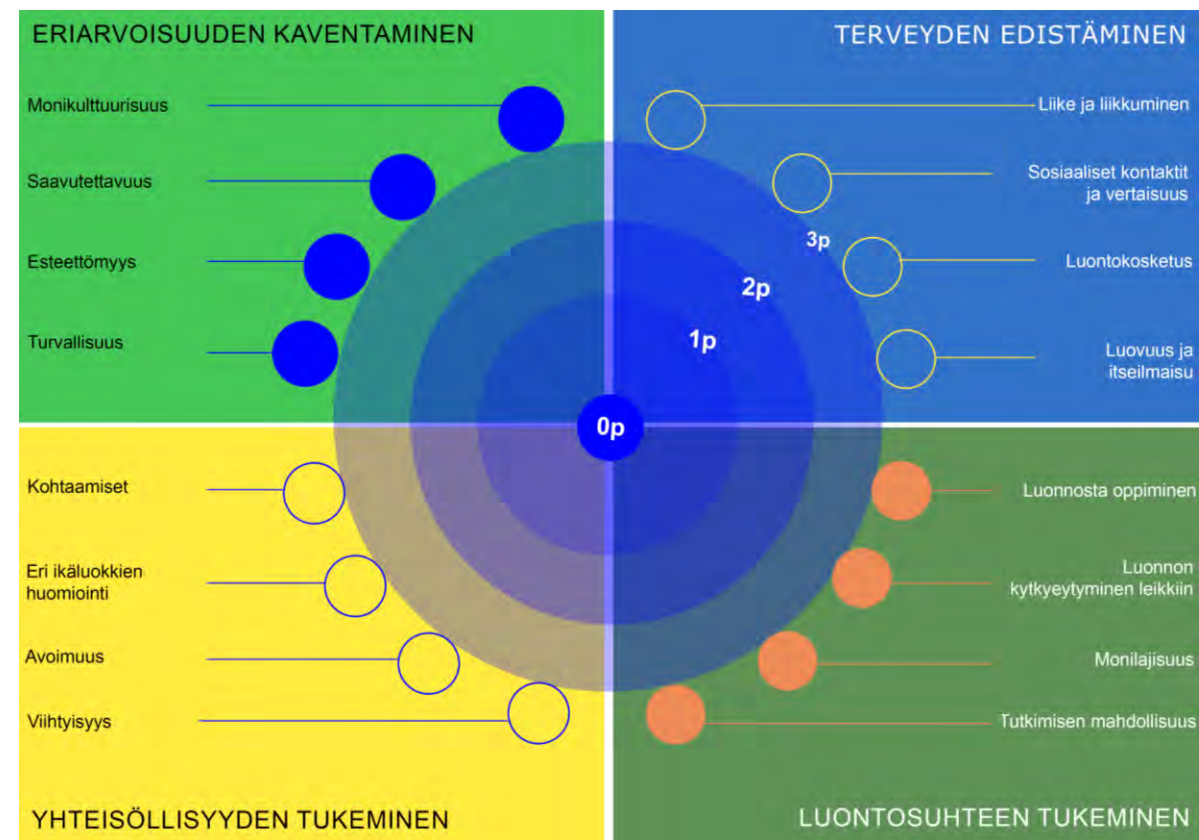
LAPSIKÄDENJÄLKI MENETELMÄNÄ

Lapsikädenjälki kuvaa sitä, miten hyvin leikkipaikat tukevat lappeenrantalaisten lasten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Menetelmän avulla nostetaan esiin keskeiset vahvuudet ja kehittämisen alueet.

Arviointi toteutetaan asiantuntija-arviona, jossa aineistoa analysoidaan neljän teeman kautta. Työn alussa määritellään kullekin teemalle osatekijät, joiden perusteella arviointiaineistoa tarkastellaan.

Kukin osatekijä pisteytetään. Pisteytyksen perusteella muodostuu Lapsikädenjäljen suuruutta kuvaava arvo, joka kertoo, kuinka suurelta osin asetetut tavoitteet on onnistuttu saavuttamaan.

Arviointi nostaa esiin tekijät, joissa on onnistuttu ja tekijät, joissa on vielä kehittämisen varaa. Tulokset havainnollistetaan pinta-alakuvion muodossa. Tulosten perusteella esitetään konkreettisia kehittämistoimia.

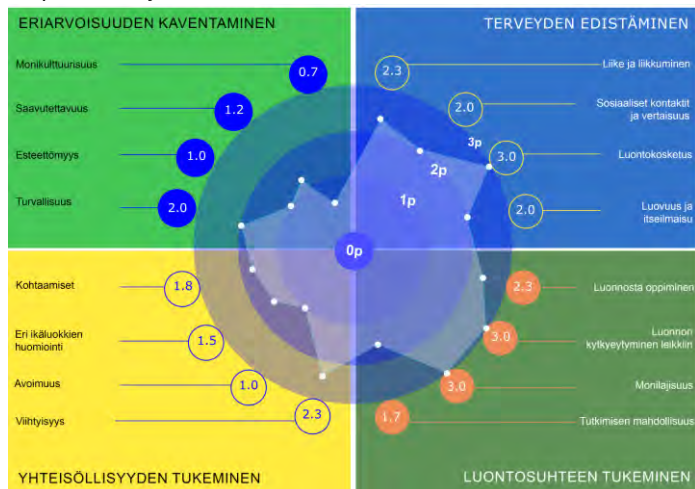
TULOKSET

Seuraavassa kuvataan arvioinnin tulokset. Tulosten osana esitetään lapsikädenjälki-arvo kullekin leikkipaikalle.

Lapsikädenjälki-kuviot

Jupiterinpuisto

Lapsikädenjälki 1.93

Vahvuudet

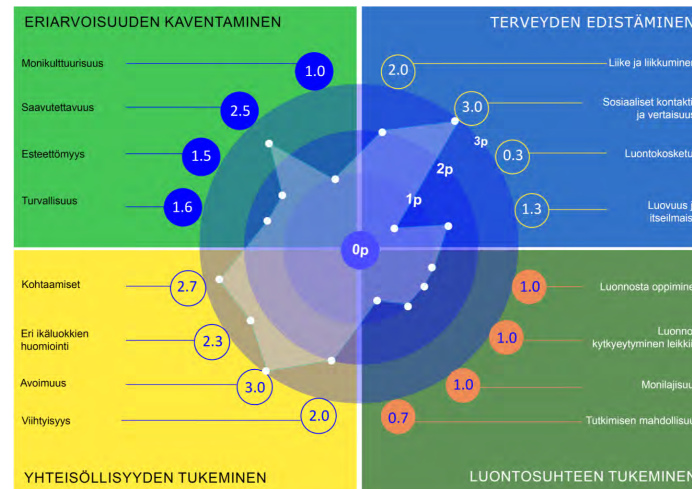
- Metsän ympäröimä ja laajan niittyalueen osana. Paljon mahdollisuuksia luontokosketukseen ja luontosuhteen vahvistamiseen.
- Ympäröivä luonto ruokkii mielikuvitusta ja tarjoaa mahdollisuuksia sekä yhdessä leikkiin että rauhallisempaan omaan tekemiseen.
- Auringonkukkapelto on uniikki osa ympäristössä.
- Laaja niittyalue palvelee myös talvella.
- Leikkialueella laajasti turvahaketta.
- Kukkakeinu toimii vetovoimatekijänä.

Heikkoudet

- Leikkivälineet eivät kannusta pitkäkestoiseen leikkiin tai mielikuvituksen käyttöön.
- Turvaton kulku Teekkarikadun puolelta.

Louhenpuisto

Lapsikädenjälki 1.68

Vahvuudet

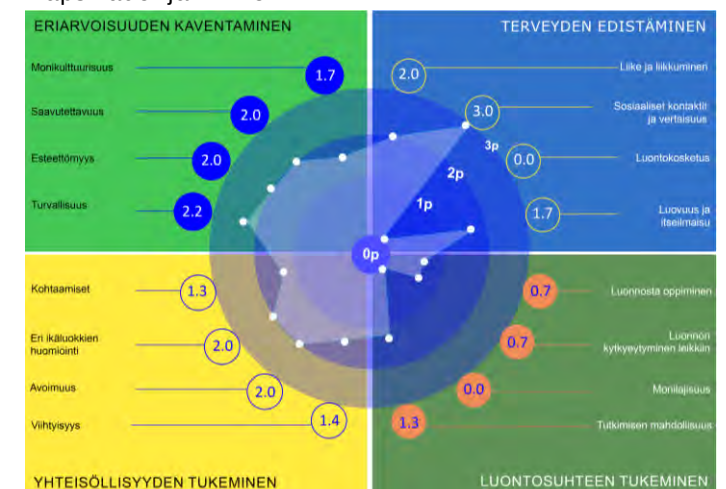
- Keskeinen sijainti ja esteettömät pinnat mahdollistavat helpon saapumisen kaikille.
- Värikkyys lisää leikkisyyttä ja auttaa havaitsemaan leikkipaikan etäältä.
- Monipuolista tekemistä eri-ikäisille lapsille sekä aikuisille ja senioreille.
- Monitoimikiipeilyteline mahdollistaa pitkäkestoisen leikin ja tukee vuorovaikutusta.
- Leikkipaikka kannustaa uusiin ihmisiin tutustumiseen yhteisen tekemisen kautta.

Heikkoudet

- Luontokosketuksen mahdollisuuksien vähäisyys
- Luonnon kytkeytyminen leikkiin ja luonnosta oppimisen mahdollisuudet vähäiset.
- Tutkimisen ja oivaltamisen mahdollisuudet vähäiset.

Kolmen sukupolven puisto

Lapsikädenjälki 1.5

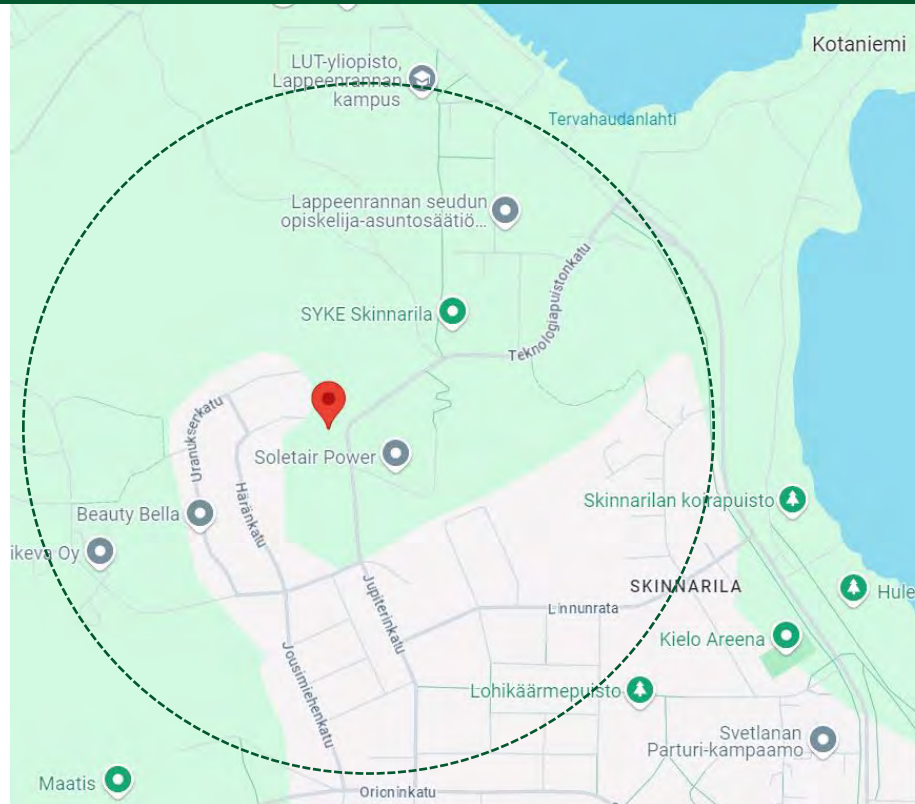
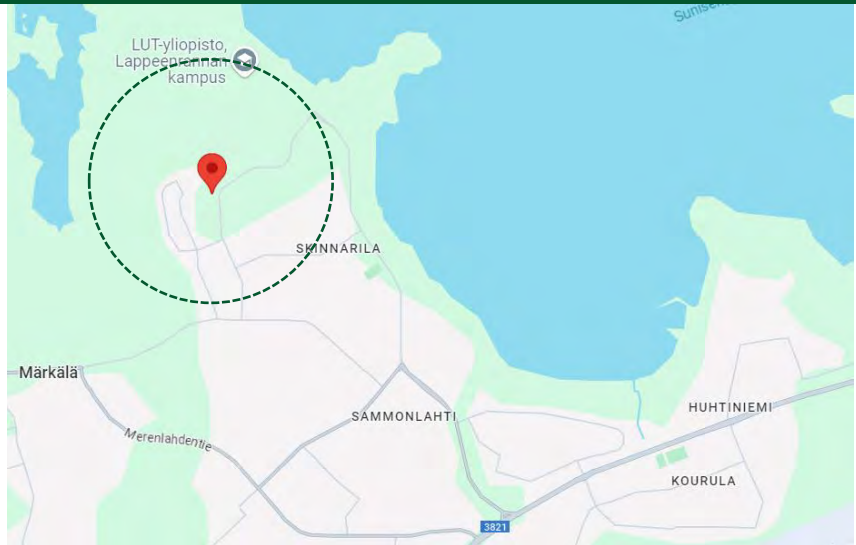
Vahvuudet

- Keskeinen sijainti monen arkisen asiointireitin varrella helposti saavutettavissa ja havaittavissa.
- Avoim tila ja hyvä valaistus.
- Monipuoliset leikki- ja kuntoiluvälineet.
- Yhteistä tekemistä kolmelle sukupolvelle.

Heikkoudet

- Luontokosketuksen mahdollisuuden vähäisyys.
- Luonnon kytkeytyminen leikkiin ja luonnosta oppimisen mahdollisuudet vähäiset.
- Monilajisuuden vähäisyys.
- Värien, muotojen ja materiaalien moninaisuus luo yleisilmeeseen levottomuutta.
- Varjon mahdollisuuden puuttuminen.

JUPITERINPUISTO

Kuvaus

- Jupiteripuisto sijaitsee Skinnarilan pientalovaltaisella asuinalueella. Leikkipaikan läheisyydessä on yliopiston kampusalue.
- Leikkipaikka sijoittuu laajan puistoalueen reunaan ja sitä ympäröi laaja niittyalue ja pieni metsä.
- Alueella ei ole muita lapsiperheiden palveluita. Leikkipaikka on saavutettavissa linja-autolla. Noin 1 km etäisyydellä on toinen leikkipuisto

Asumismuoto:

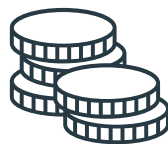
- Leikkipaikan välittömässä läheisyydessä on pääasiassa omakotiasumista ja jonkin verran myös kerrostaloasumista.

Sosio-ekonominen asema:

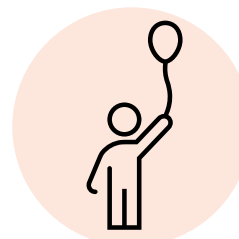
Asukkaiden keskitulo leikkipaikan läheisyydessä (€/v):

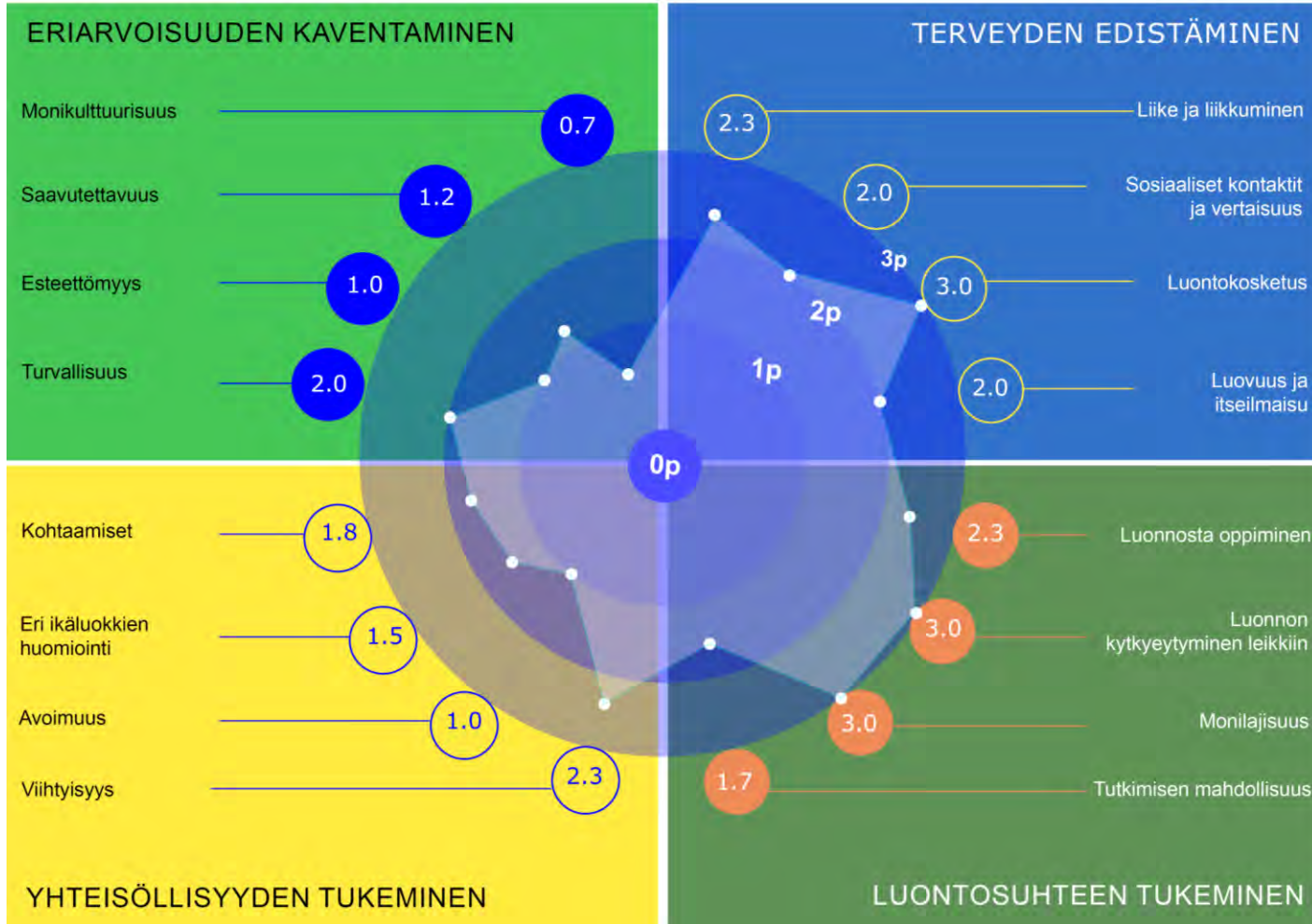
- 50% asukkaista: 23 878 - 50 521
- 50% asukkaista: 9 480 - 23 877
- Alueella on opiskelija-asutusta, mikä vaikuttaa keskitulotasoon.

Eri-ikäisten lasten määrä:

- Aivan leikkipaikan läheisyydessä asuu jonkin verran lapsiperheitä. Valtaosan lapsiperheistä, joissa on alaikäisiä lapsia, asuminen painottuu hieman leikkipaikan välittömän läheisyyden ulkopuolelle.

Lapsikädenjälki 1.93

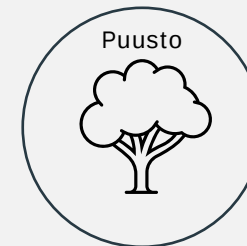
Vahvuudet

- Leikkipaikkaa ympäröi metsä ja se on myös laajan niittyalueen osa. Nämä piirteet tarjoavat paljon mahdollisuuksia luontokosketukseen ja luontosuhteen muodostumiseen.
- Niittyalue palvelee talvella myös mäenlaskussa.
- Ympäröivä luonto ruokkii mielikuvitusta ja tarjoaa mahdollisuuksia sekä yhdessä leikkiin että rauhallisempaan omaan tekemiseen.
- Kaupungin ja yliopiston yhteisprojekti auringonkukkapelto on uniikki osa ympäristössä.
- Leikkialueen turvahake vahvistaa luontoyhteyttä.
- Kukkakeinu vetovoimatekijänä.

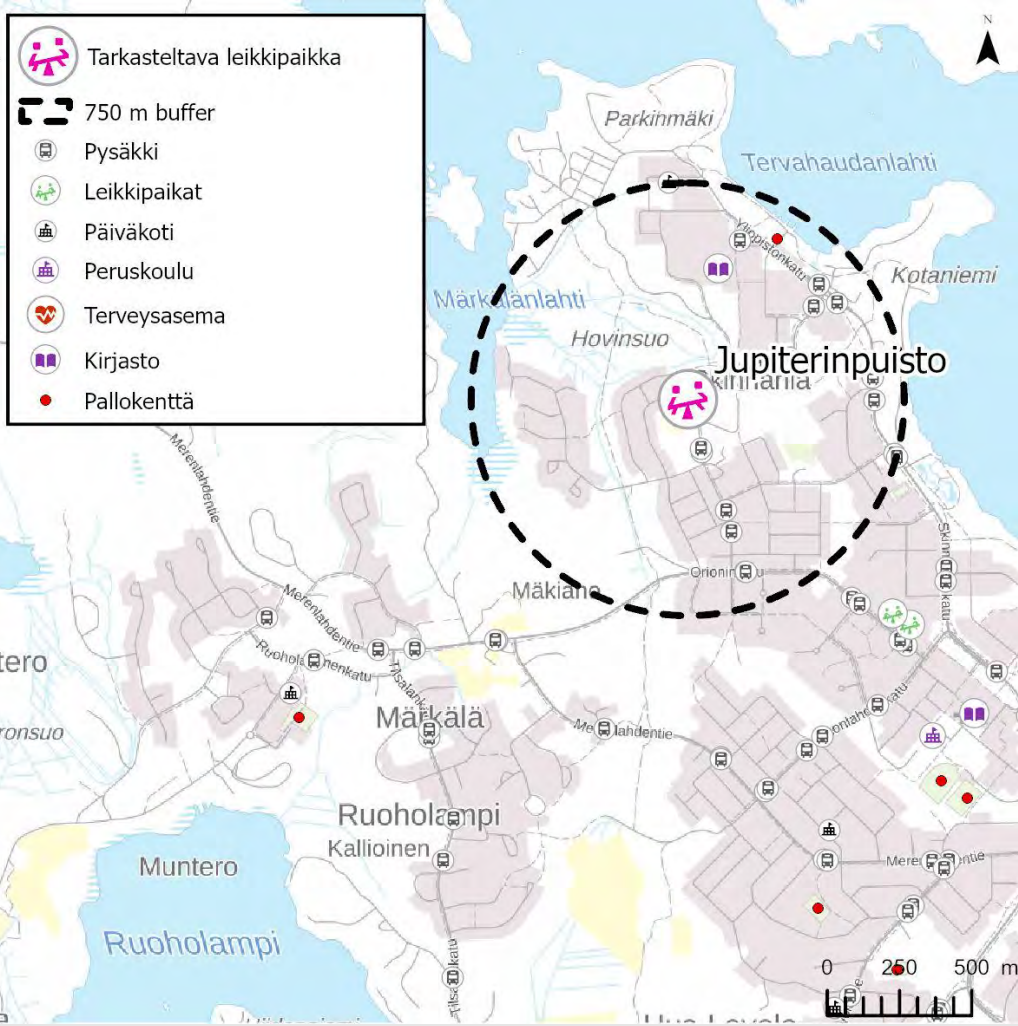
Heikkoudet

- Leikkivälineet eivät kannusta pitkäkestoiseen leikkiin tai mielikuvituksen käyttöön.
- Vilkaasti liikennöity tie Teekkarikadun puolella.

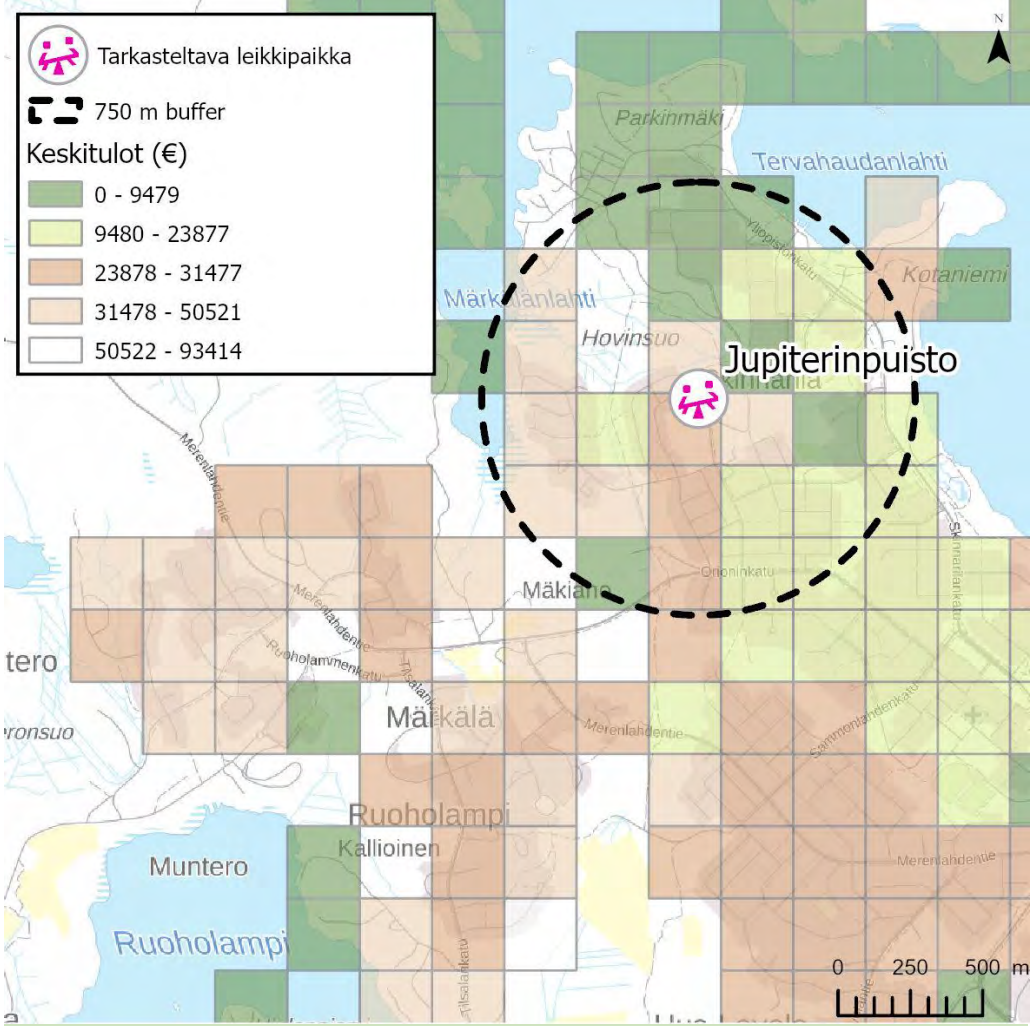
Vahvuudet

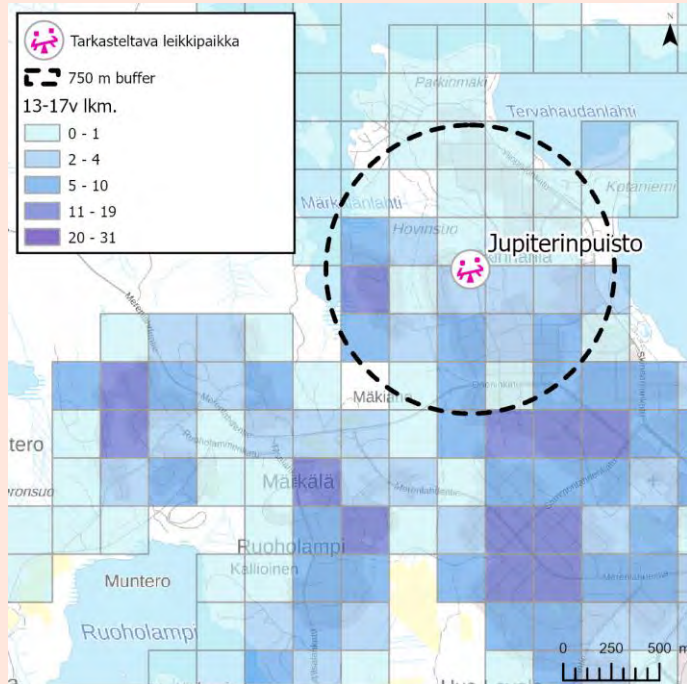
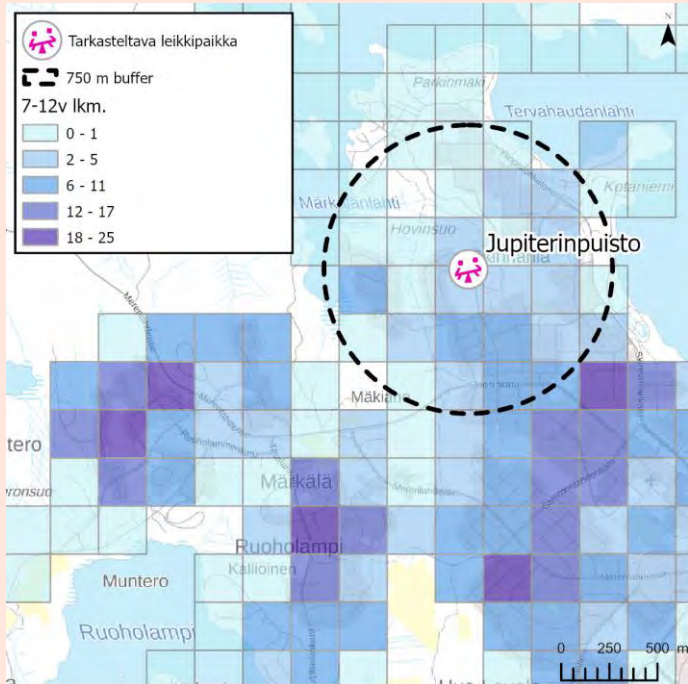
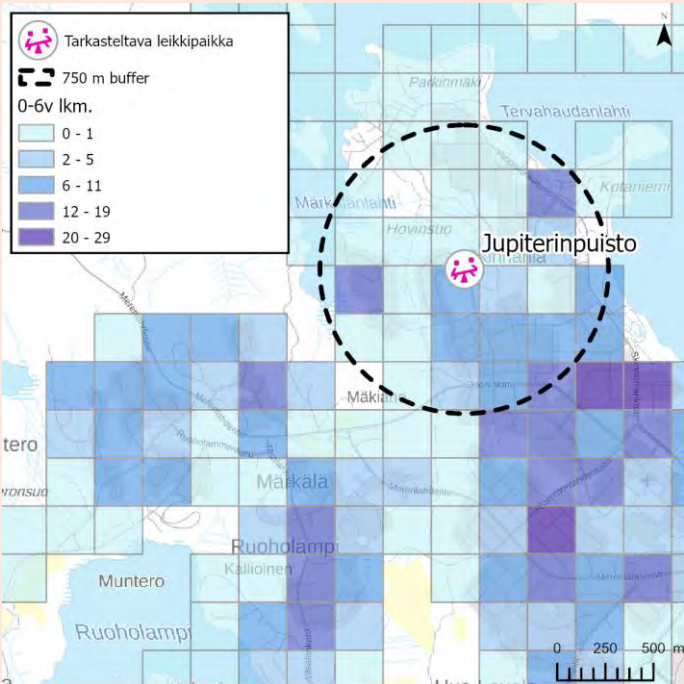
Lapsiperheiden palvelut alueella

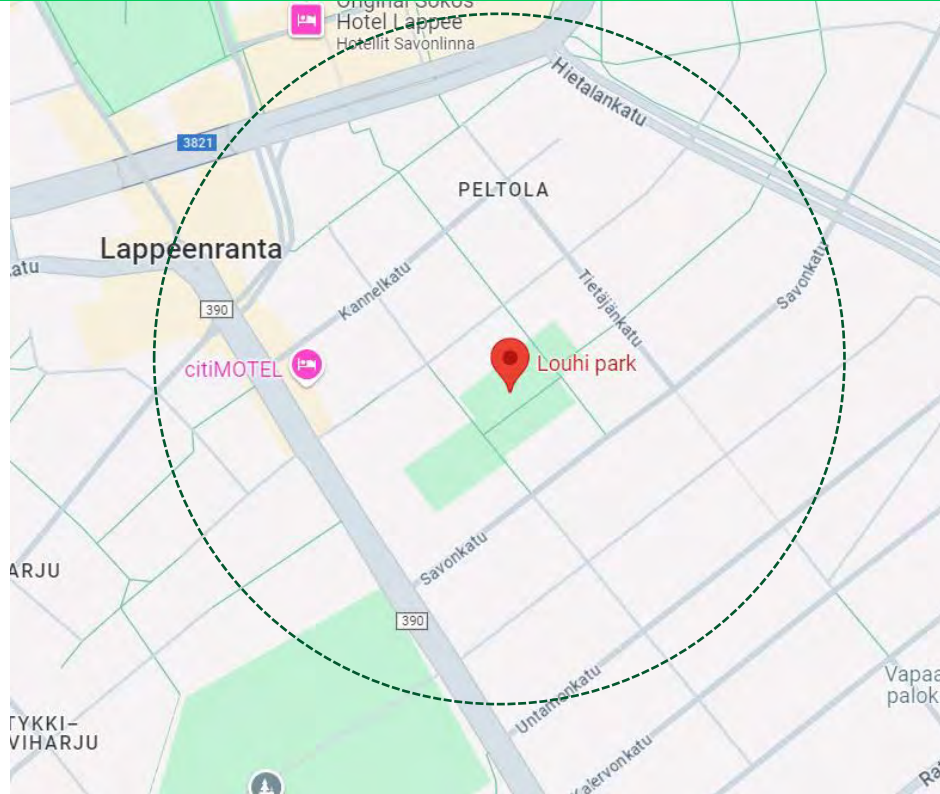
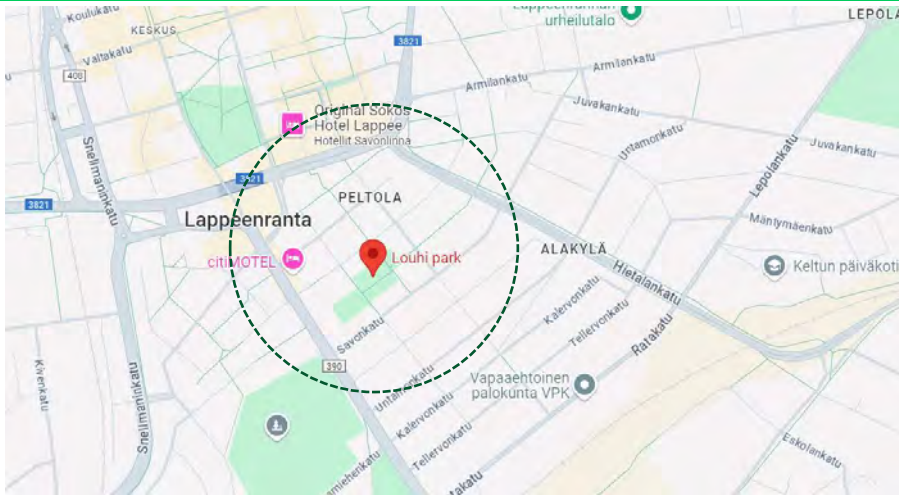
Asukkaiden keskitulot

Eri-ikäisten lasten osuus

LOUHENPUISTO

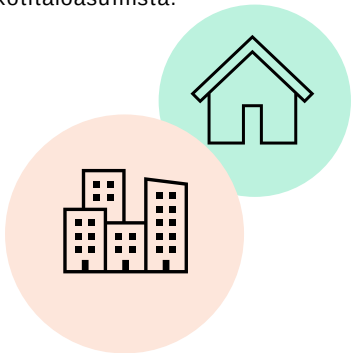

Kuvaus

- Louhenpuiston leikkipaikka sijaitsee Lappeenrannan keskustassa kerrostalovaltaisella alueella. Lähellä on kuitenkin myös omakotitaloasumista.
- Keskustan palvelut ovat leikkipaikan läheisyydessä.
- Leikkipaikka sijoittuu pienelle puistokaistaleelle, johon on luotu kaksi toisistaan erillistä mutta kytkeytyvää toiminnallista tilaa lasten sekä senioreiden käyttöön.
- Alueen ympärillä on suuria vanhoja puita.

Asumismuoto:

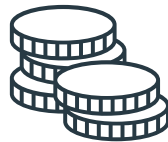
- Asuinalueella sekä kerrostaloja että omakotitaloasumista.

Sosio-ekonominen asema:

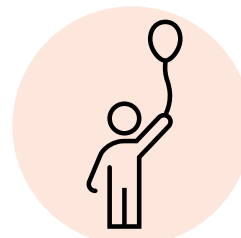
Asukkaiden keskitulo leikkipaikan läheisyydessä (€/v):

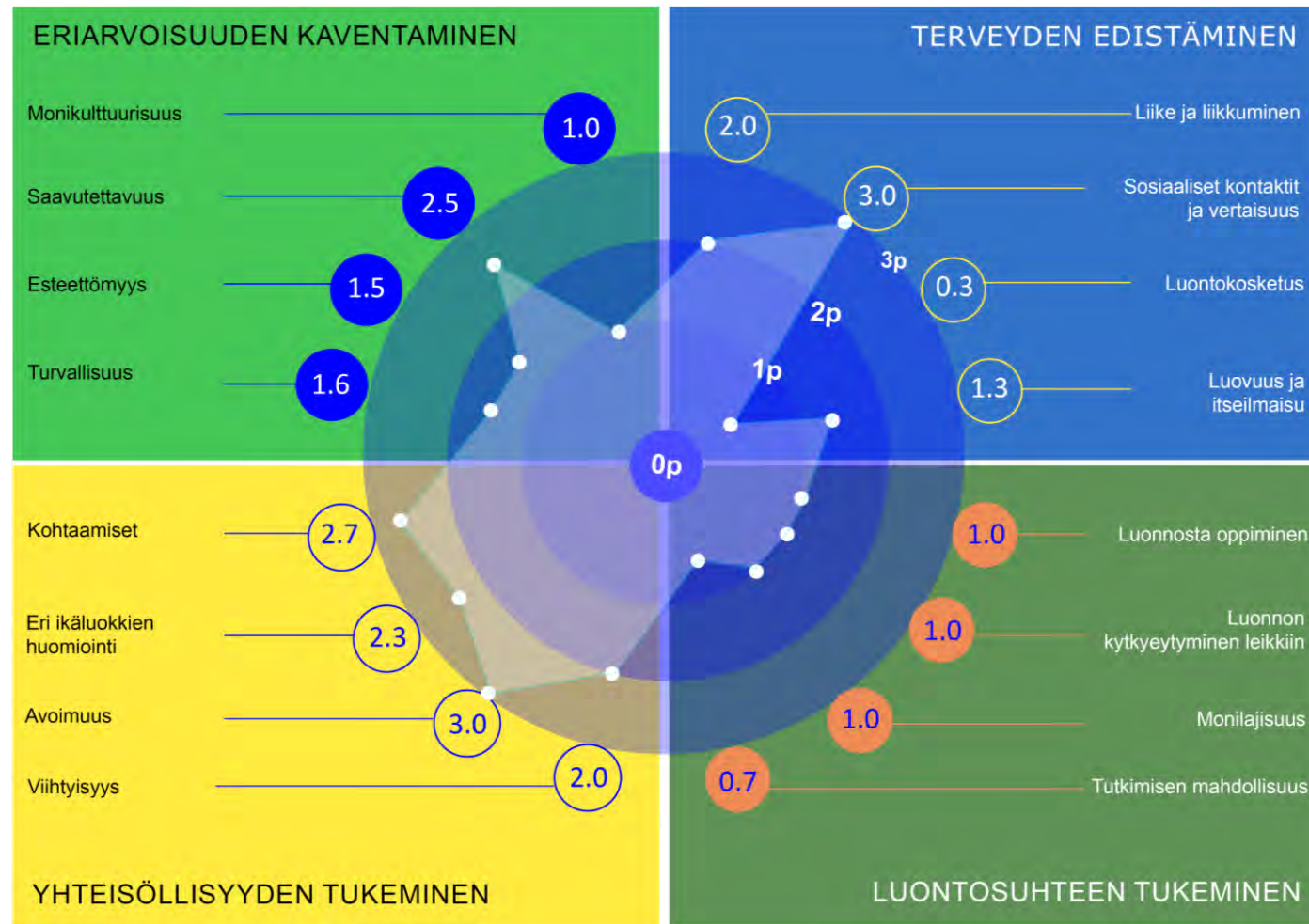
- 60% asukkaista: 9 480 - 23 877
- 40% asukkaista: 23 878 - 50 521
- Alueella asuu paljon myös ikäihmisiä.

Eri-ikäisten lasten määrä:

- Aivan leikkipaikan läheisyydessä asuu paljon lapsiperheitä, joissa on alaikäisiä lapsia.

Lapsikädenjälki 1.68

Vahvuudet

- Keskeinen sijainti ja avoimet tulokäyvät ja esteettömät pinnat mahdollistavat helpon saapumisen kaikille.
- Sijainti kerrostaloalueen ja kevyen liikenteen väylien suojassa.
- Värikkyys lisää leikkisyyttä ja auttaa havaitsemaan leikkipaikan etäältä. Saapumisen yhteydessä maahan maalattu räsymatto huomauttaa lapsiystävällisen tilan alkamisesta.
- Monipuolista tekemistä eri-ikäisille lapsille sekä aikuisille ja senioreille.
- Monitoimikiipeilyteline mahdollistaa pitkäkestoisemmat leikit ja tukee vuorovaikutusta niin lasten kuin aikuistenkin välillä.
- Leikkipaikka kannustaa uusiin ihmisiin tutustumiseen yhteisen tekemisen kautta.

Heikkoudet

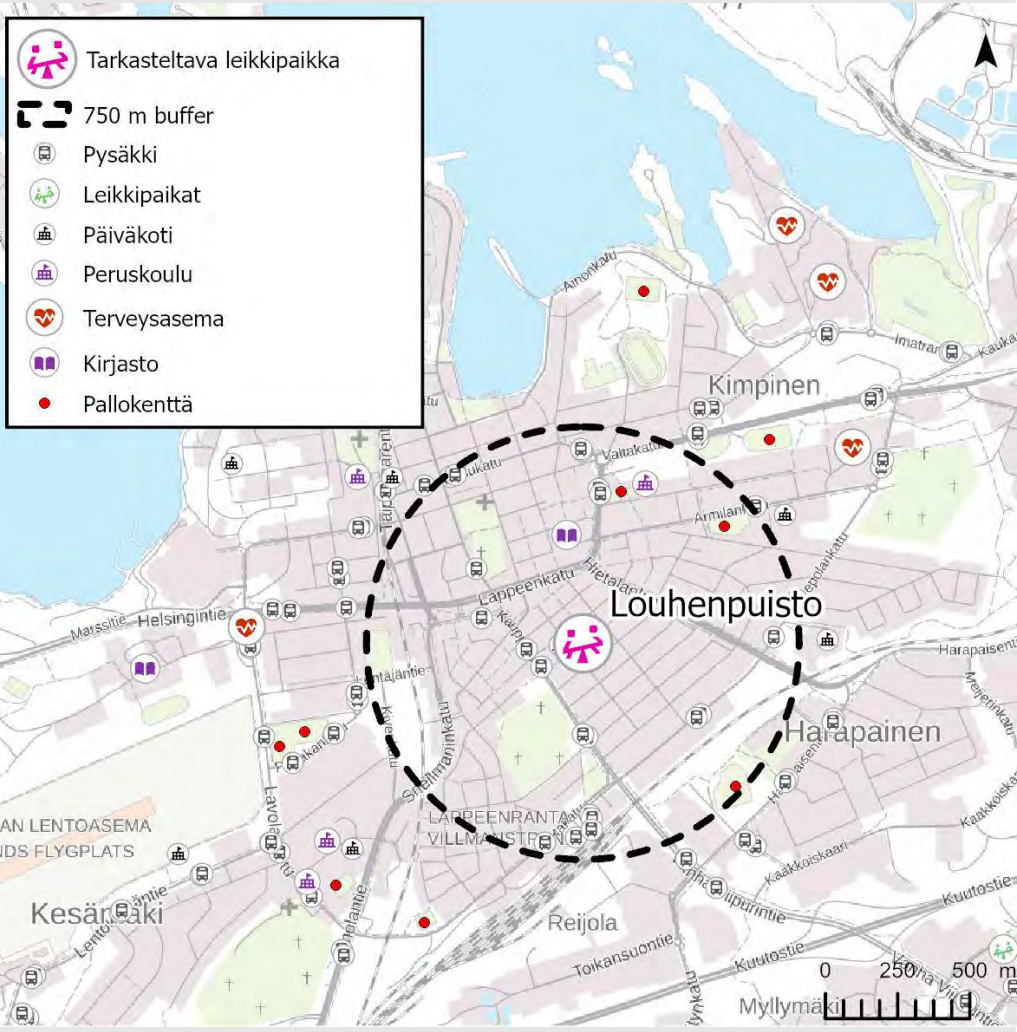
- Luontokosketuksen mahdollisuuksien vähäisyys.
- Luonnon kytkeytyminen leikkiin ja luonnosta oppimisen mahdollisuudet vähäiset.
- Monilajisuuden vähäisyys.
- Tutkimisen ja oivaltamisen mahdollisuudet vähäiset.

Vahvuudet

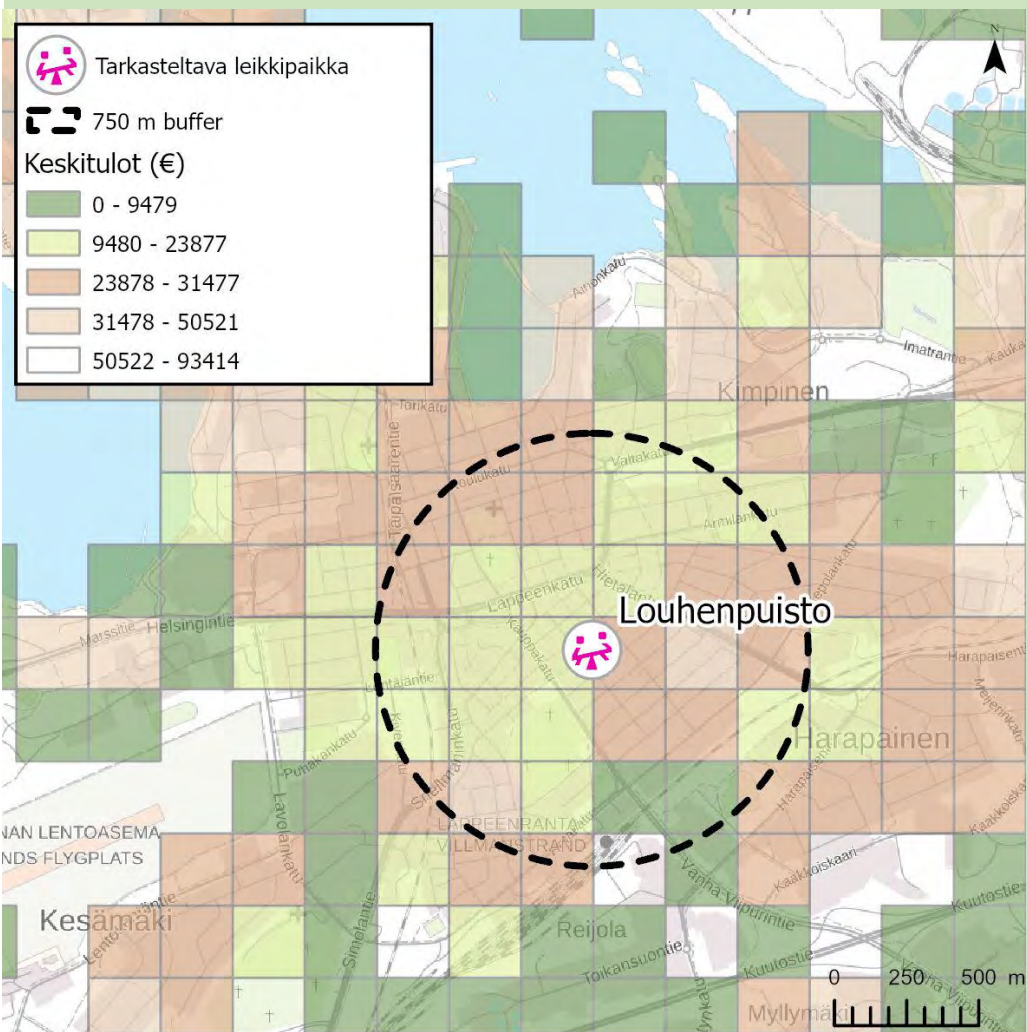

LOUHENPUISTO

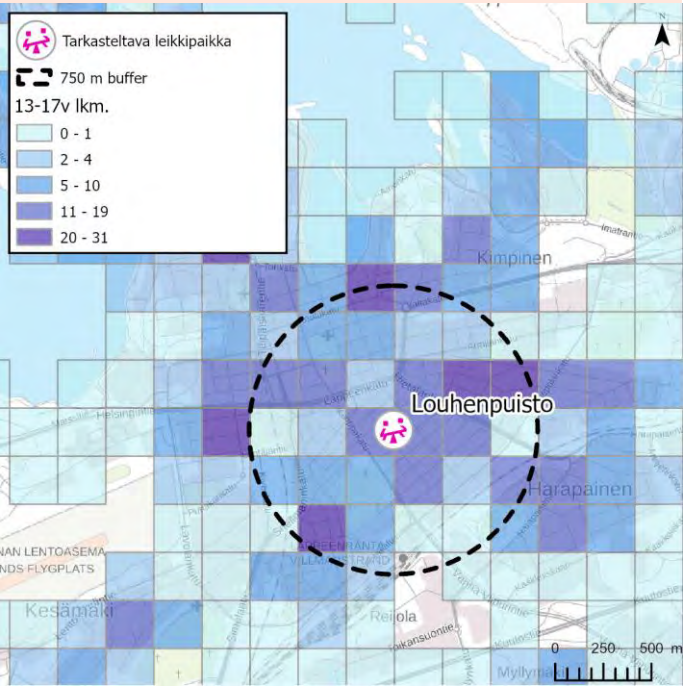
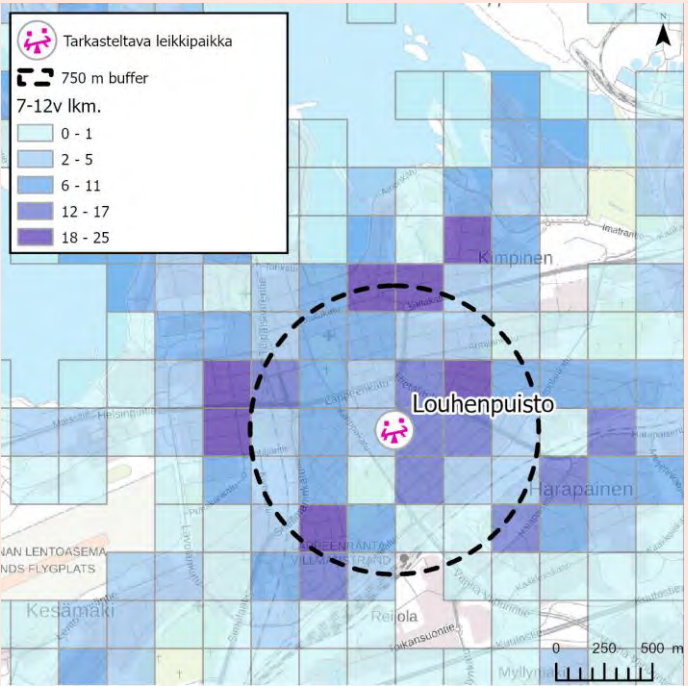
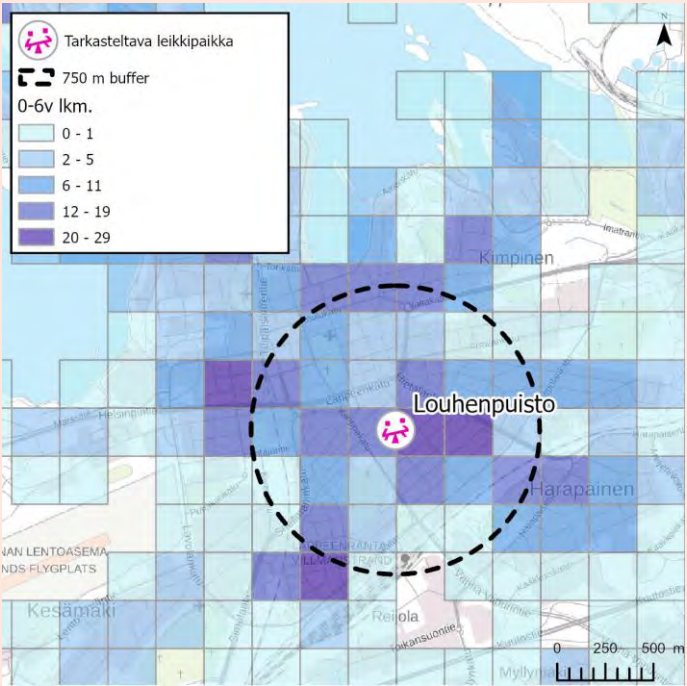
Lapsiperheiden palvelut alueella

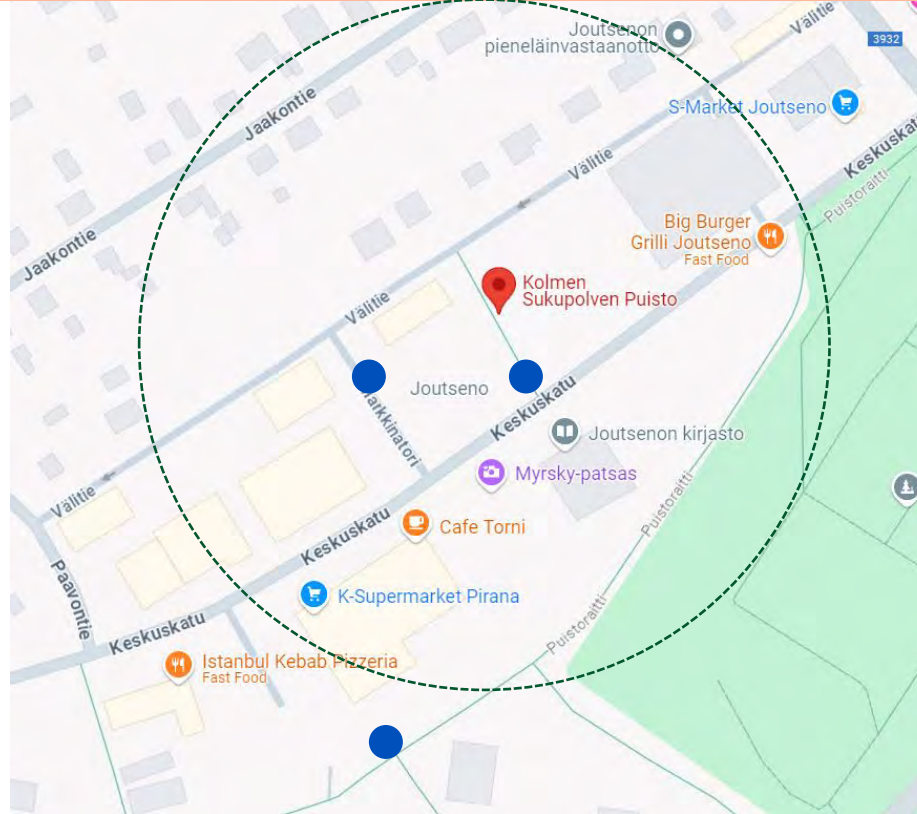
Asukkaiden keskitulot

Eri-ikäisten lasten osuus

KOLMEN SUKUPOLVEN PUISTO

Kuvaus

- Kolmen sukupolven puiston leikkipaikka sijaitsee Joutsenon Lintukankaan alueella. Asuinalue on pientaloaluetta, jossa valtaosa on omakotitaloja. Läheisyydessä on myös pari kerrostaloa.
- Keskustan palvelut ovat leikkipaikan läheisyydessä. Tori sijoittuu aivan leikkipaikan viereen.
- Leikkipaikka ei sijoitu puistoalueelle.
- Palvelujen kannalta keskeisen sijainnin vuoksi leikkipaikan ympäristö on vilkkaasti liikennöity ja se sijoittuu erilaisten asiointireittien varrella. Leikkipaikan läpi on myös jonkin verran läpikulkua.

Asumismuoto:

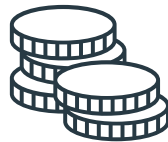
- Asuinalueella valtaosa on omakotitaloja, mutta läheisyydessä on myös kerrostaloasumista.

Sosio-ekonominen asema:

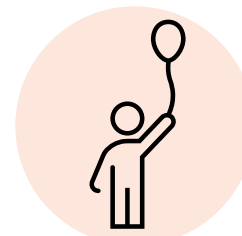
Asukkaiden keskitulo leikkipaikan läheisyydessä (€/v):

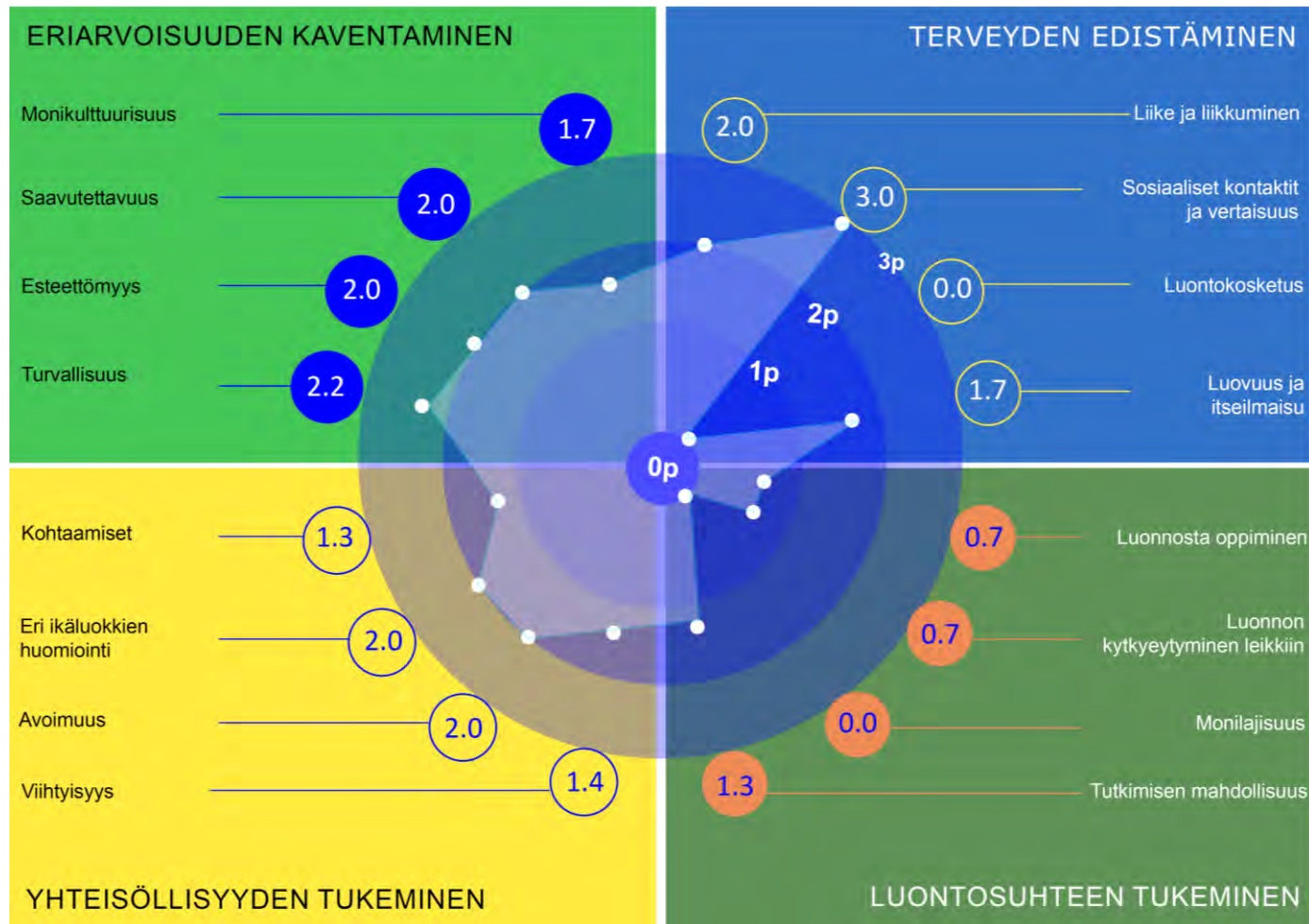
- 80% asukkaista: 9 480 - 23 877
- 20% asukkaista: 23 878 - 50 521

Eri-ikäisten lasten määrä:

- Leikkipaikan läheisyydessä asuu erityisesti lapsiperheitä, joista on 0-12-vuotiaita lapsia.

Lapsikädenjälki 1.5

Vahvuudet

- Keskeinen sijainti monen arkisen asiointireitin varrella helposti saavutettavissa ja havaittavissa
- Avoin tila ja hyvä valaistus, mikä on tärkeää erityisesti keskustasijainnin vuoksi
- Monipuoliset leikki- ja kuntoiluvälineet
- Monipuolisuutta tuo myös pieni kuusikkoinen istutusalue leikkialueen keskellä
- Yhteistä tekemistä kolmelle sukupolvelle

Heikkoudet

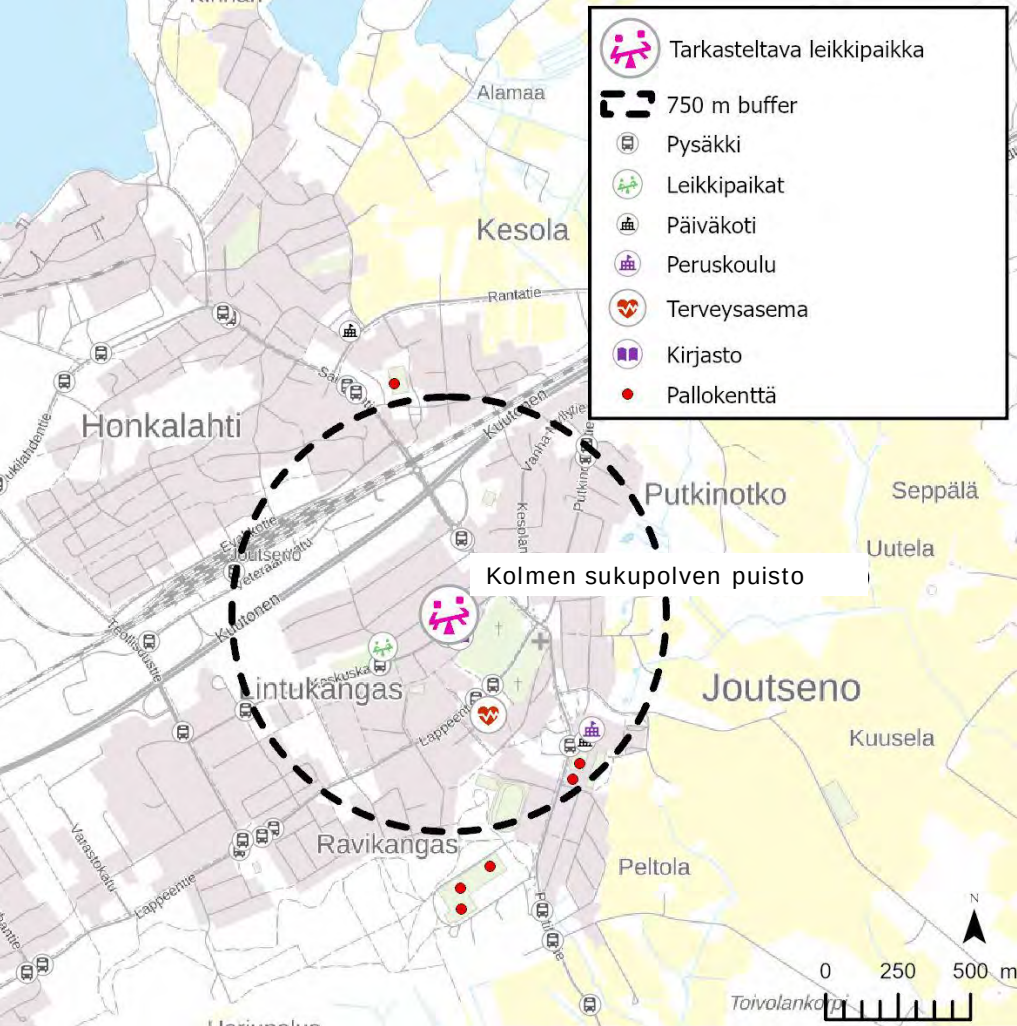
- Luontokosketuksen mahdollisuuden vähäisyys
- Luonnon kytkeytyminen leikkiin ja luonnosta oppimisen mahdollisuudet vähäiset
- Monilajisuuden vähäisyys
- Tutkimisen ja oivaltamisen mahdollisuudet vähäiset
- Värien, muotojen ja materiaalien moninaisuus luo yleisilmeeseen levottomuutta
- Varjon mahdollisuuden puuttuminen

Vahvuudet

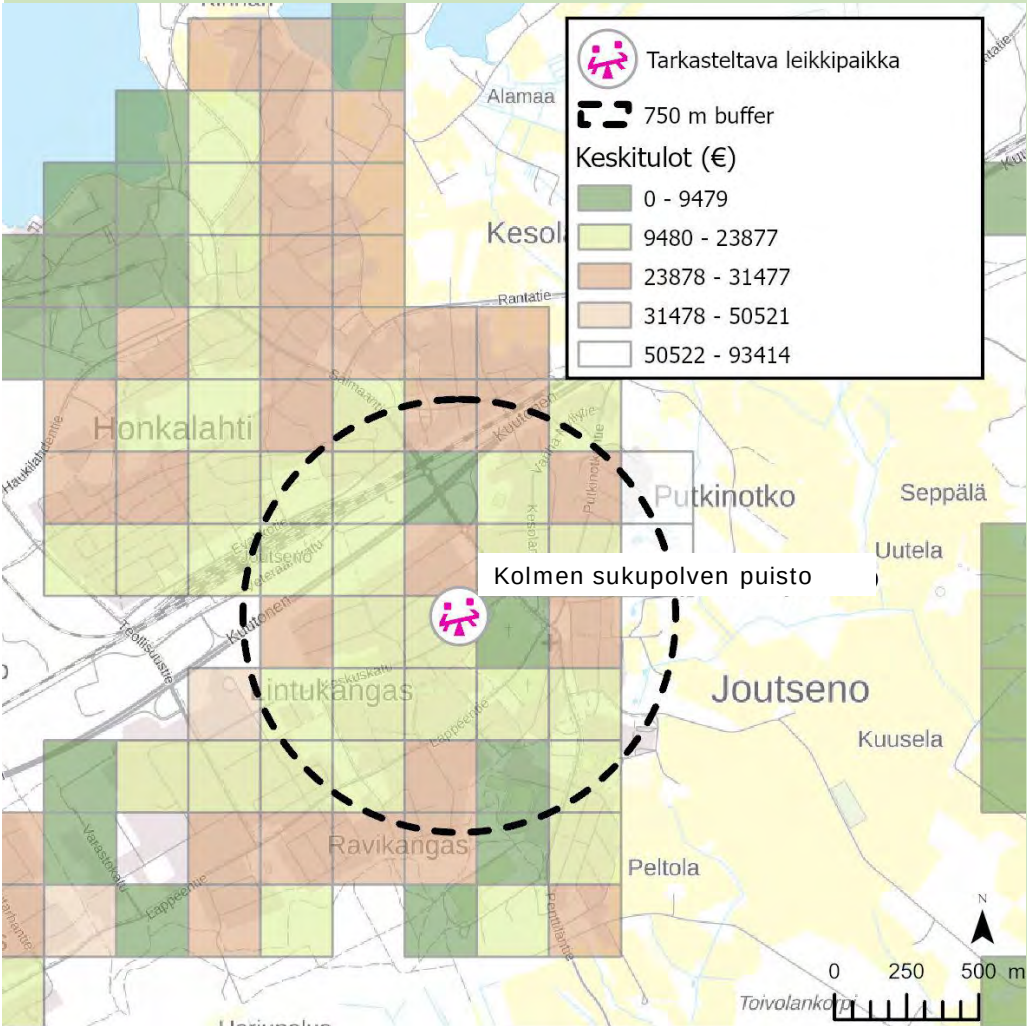

KOLMEN SUKUPOLVEN PUISTO

Lapsiperheiden palvelut alueella

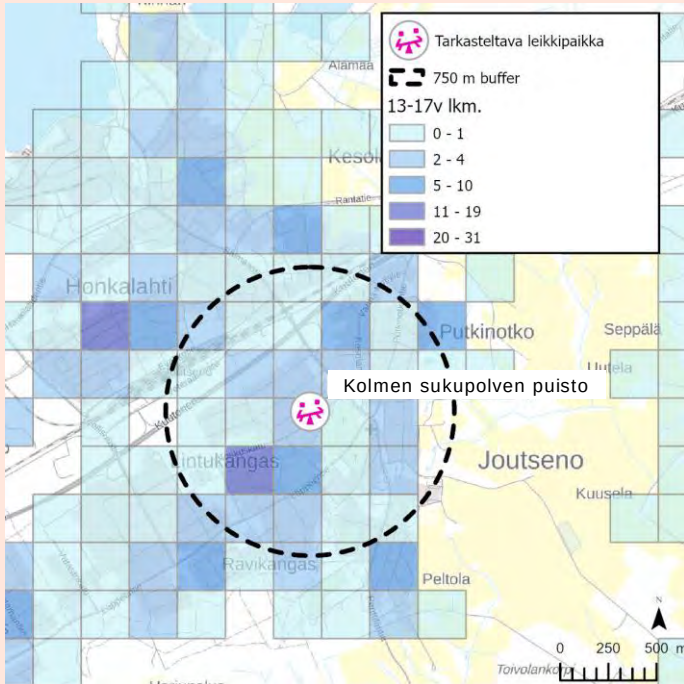
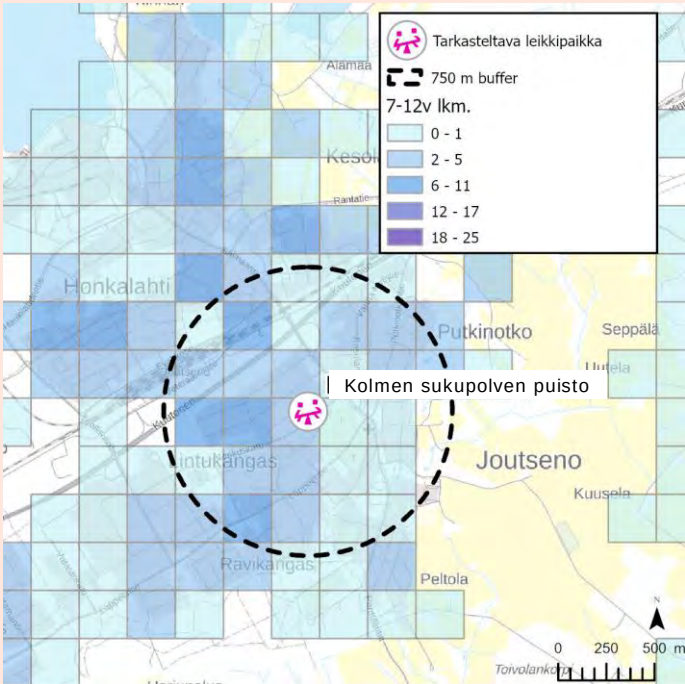
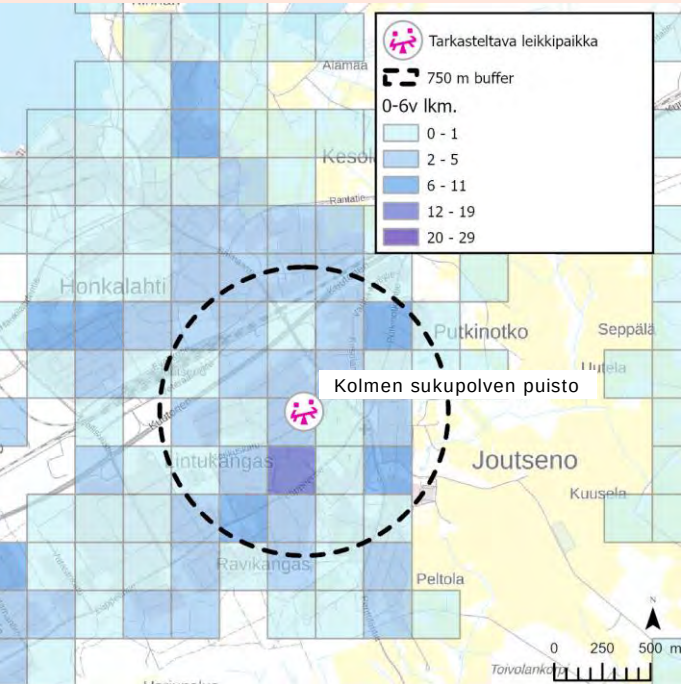

Asukkaiden keskitulot

KOLMEN SUKUPOLVEN PUISTO

Eri-ikäisten lasten osuus

KEHITTÄMINEN

Tulosten perusteella esitetään konkreettisia kehittämistoimia lasten ja nuorten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämiseksi.

KEHITTÄMINEN

Käytännön keinoja hyvinvoinnin lisäämiseksi

Kehittämisaalueita:

- Teemat, layout ja värien käyttö
- Luontokosketuksen, monilajisuuden ja luonnosta oppimisen lisääminen
- Reittimäisyys ja leikkivälineen monikäyttöisyys yhteisleikkien ja mielikuvituksen vahvistajana

Asukkaiden kehittämistoiveita:

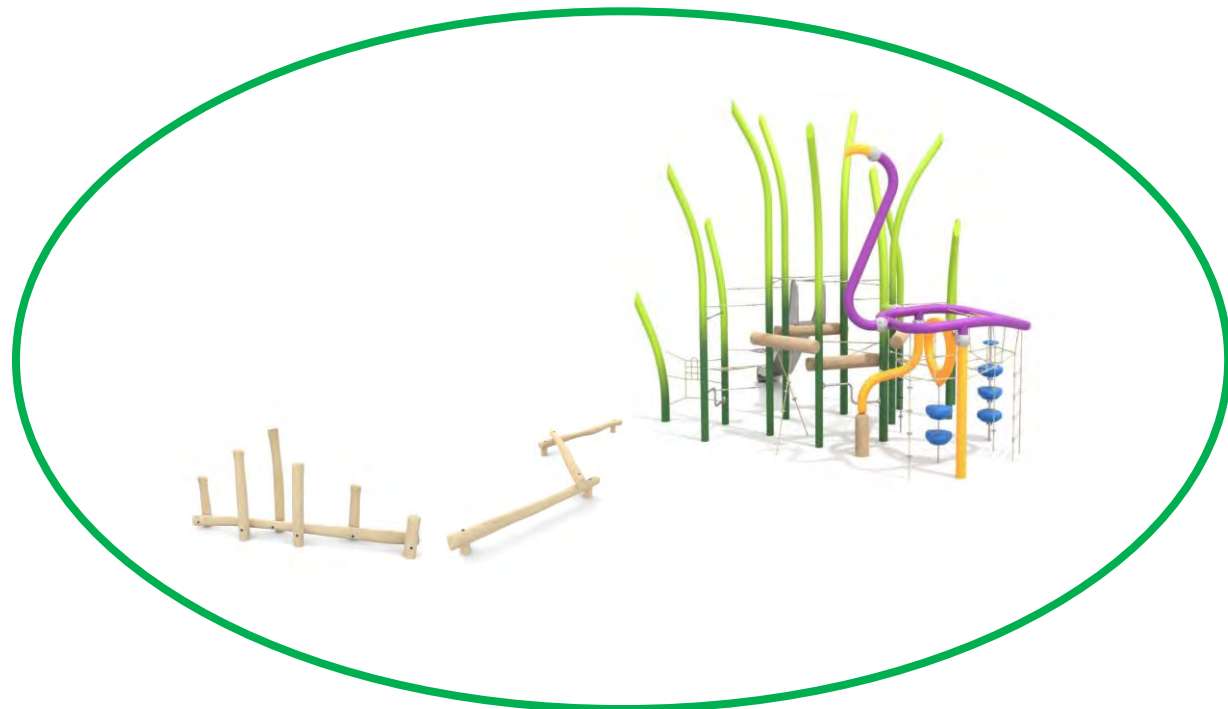
- *Teemojen kehittäminen ja leikkipuistojen erityispiirteiden korostaminen.*
- *Leikkipaikkojen siisteydestä, turvallisuudesta ja viihtyisyydestä huolehtiminen – myös pienillä leikkipaikoilla. Riittävä huoltosykli, roskisten tyhjennysväli ja muut juoksevat asiat.*
- *Luonnon säilyttäminen enemmän leikkipaikkojen yhteydessä.*
- *Erilaisiin kiipeilyaktiviteetteihin panostaminen.*
- *Jonkinlainen aita mahdollistaa rennomman olon leikkipaikalla.*
- *Varjopaikkoja saisi olla enemmän, sillä kesällä leikkipaikat ovat melko paahtavia.*

KEHITTÄMINEN

Teemat, layout ja värien käyttö

Edistää: liike ja liikkuminen, luovuus ja itseilmaisu, tutkimisen mahdollisuus, viihtyisyys, monikulttuurisuus

- Yhtenäisen teeman luominen leikkipaikalle kiinnittää sen ympäristöönsä ja tuo tunnistettavuutta. Tunnistettavuuden avulla myös lapsi osaa mielessään palata paikkaan. (Esimerkiksi "Mennään taas sinne lohikäärmepuistoon!")
- Layout, jossa on toimiva flow tai rakenne voi auttaa kehittämään pitkäkestoisempaa leikkiä ja auttaa lasta keskittymään. Niin sanotun leikkivälineshoppailun sijaan, jossa vain pikaisesti vieraillaan kaikissa pisteissä, voidaan erilaisin elementein ja rytmytyksin inspiroida lasta leikin kehittelyyn, mielikuvituksen käyttöön ja luovuuteen kunkin lapsen omien kiinnostuksen kohteiden mukaisesti.
- Väreillä voidaan tukea valittua teemaa ja tunnelmaa.

KEHITTÄMINEN

Luontokosketus, monilajisuus ja oppiminen

Edistää: liike ja liikkuminen, luovuus ja itseilmaisuus, tutkimisen mahdollisuus, luonnosta oppiminen, luontokosketus, luonnon kytkeytyminen leikkiin, monilajisuus

- Luontokosketuksen mahdollisuutta voidaan lisätä tuomalla luonnonelementtejä leikkikäyttöön (esim. kivet, kävyt, kepit, metsä- ja multamaa). Luontokosketusta mahdollistavia elementtejä voidaan integroida osaksi leikkivälineitä tai leikkialue voidaan sijoittaa luontoalueen yhteyteen (esim. metsän viereen).
- Luontokosketus mahdollistaa terveyttä edistävän mikrobialtistuksen, mikä vahvistaa immuunijärjestelmää.
- Pienet viherkatot ja muut luontoelementit voivat toimia elinympäristönä perhosille ja pörriaisille, mikä tukee luonnon monimuotoisuutta.
- Luonto ja luontoelementit eri muodoissaan ruokkivat mielikuvitusta, lisäävät monipuolista liikettä (esim. hyppely, tasapainoilu) sekä tarjoavat tutkimisen ja oppimisen mahdollisuuksia (esim. kasveista, eläimistä, vuodenkierrosta, vedestä, ilmasta). Oppimista voidaan tukea integroimalla luonnonelementit osaksi leikkivälineitä. Oppimista voidaan edistää myös erilaisin ulkotiloihin sopivin pedagogisin elementein.

Kuva: Hanna Myllylä

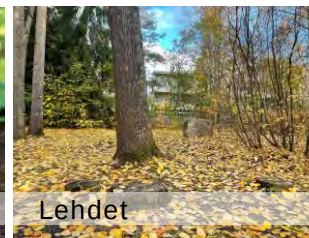
Kuva: Oulun kaupunki

Kuvat: LeikkiSet

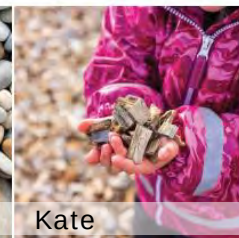
Multa

Lehdet

Kivet

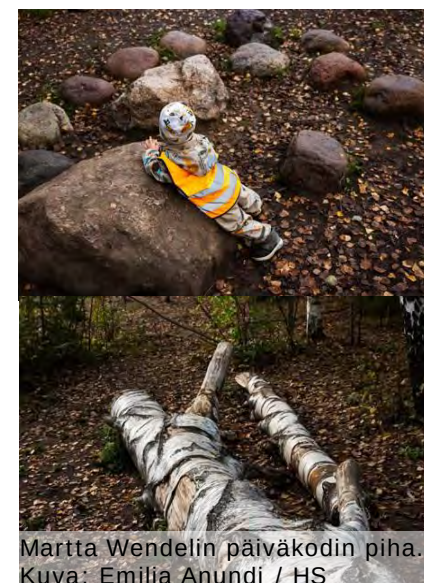
Käte

Kävyt

Kuvat: LeikkiSet

Ulkotilat tarjoavat mahdollisuuksia sosiaalisten ja motoristen taitojen kehittämiseen leikin ja liikunnan kautta. Leikkivälineet voivat tukea oppimisprosessia, mutta samalla voidaan edistää myös muita taitoja, kuten luontotietoutta ja tutkimustaitoja.

Martta Wendelin päiväkodin piha.
Kuva: Emilia Anundi / HS

KEHITTÄMINEN

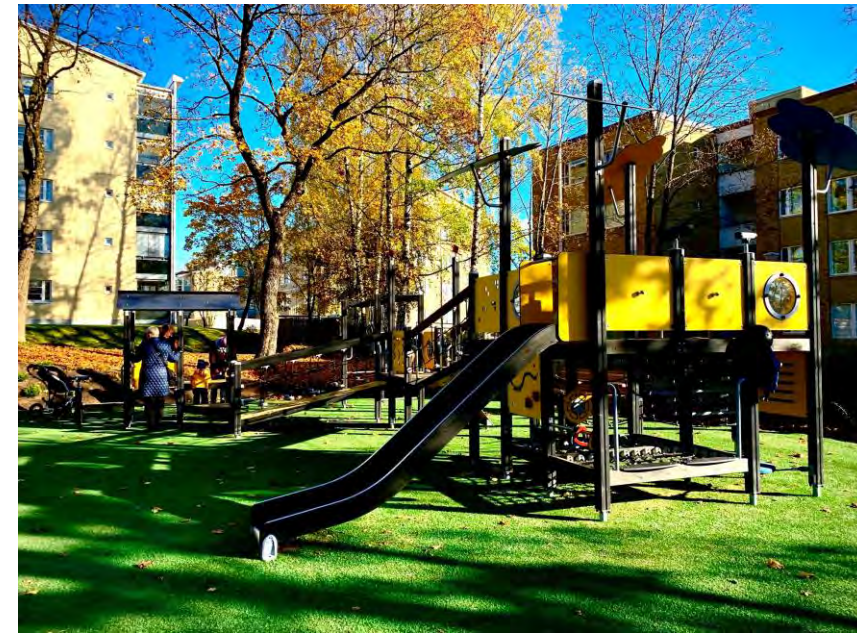
Reittimäisyys ja leikkivälineiden monikäyttöisyys yhteisleikkien ja mielikuvituksen vahvistajana

Edistää: liike ja liikkuminen, sosiaaliset kontaktit ja vertaisuus, eri ikäluokkien huomiointi, luovuus ja itseilmaisu

- Reittimäisyys lisää monipuolista liikettä ja tukee eri-ikäisten leikkiä ja lisää vuorovaikutusta myös vanhempien kanssa. Reittejä voi myös rakentaa rinnakkain ja luoda kisailun mahdollisuuksia.

Louhenpuiston leikkiväline on hyvä esimerkki välineestä, joka palvelee taaperoista koululaisiin ja näin tukee yhteisleikkiä ja vuorovaikutusta. →

Reittejä voidaan rakentaa tukemaan luontosuhdetta ja luontokosketusta.

Luonnonelementit osana leikkiä ja leikkialueiden rajaamisessa.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Pääsääntöisesti Lappeenrannan leikkipaikkojen välineet ovat lapsille mieleisiä ja tarjoavat mahdollisuuksia monipuoliseen liikkeeseen. Liikkumisen kautta leikkipaikat vahvistavat lasten motorisia taitoja, mahdollistavat onnistumisen kokemuksia ja auttavat purkamaan energiaa. Leikkivälineet, joissa useampi lapsi voi touhuta yhtäaikaaisesti lisäävät myös lasten yhdessä tekemistä ja mahdollistavat sosiaalisten taitojen kehittymistä ja vertaisoppimista. Pitkäkestoiseen leikkiin kannustaminen sekä erilaisen reittimäisen leikin kehittäminen palvelevat kaikenikäisiä leikkijöitä. Reittimäistä leikkiä voidaan kehittää esimerkiksi kiinnittämällä huomiota leikkivälineiden sijoitteluun ja tuomalla luonnon elementtejä, kuten kiviä ja kantoja, osaksi leikkialuetta.

Kun leikkipaikka sijaitsee puistoalueen yhteydessä, leikin on mahdollista jatkua myös varsinaisen leikkialueen ulkopuolelle luontoon. Luontoa voidaan tuoda osaksi leikkipaikkoja myös erilaisten materiaalivalintojen kautta (esim. turvahake, maapuut) sekä tuomalla leikkiin tarjolle erilaisia luonnonelementtejä (esim. multamaata, pöllejä ja kantoja, kiviä, keppejä ja käpyjä) sekä lisäämällä vihreää esimerkiksi viherkattojen ja monilajisten istutustuen kautta.

Leikkipaikkojen houkuttelevuutta ja toisistaan erottuvuutta voidaan lisätä teemojen avulla. Yhtenäinen teema kiinnittää leikkipaikan osaksi ympäristöä ja auttaa lapsia hahmottamaan lähiympäristöään paremmin ("Mennään taas sinne lohikäärmepuistoon!"). Teemaan liittyvät harkitut väri- ja materiaalivalinnat tukevat ympäristön erottuvuutta ja luovat harmoniaa. Värikkyys ja erilaisten muotojen harkittu yhdistely luovat mielenkiintoisia mutta samalla visuaalisesti rauhallisia ja ympäristöön sopivia kokonaisuuksia.

Leikkiin ja liikkeeseen kannustamisen lisäksi leikkipaikat voivat palvella oleskelun ja yhteisöllisyyden mahdollistajina. Erilaiset oleskelua mahdollistavat rakenteet sekä riittävä varjo lisäävät paikan houkuttelevuutta. Ilmaston lämpeneminen edellyttää uusia ratkaisuja leikkipaikkojen paahteiselle kesäkaudelle. Suurten puiden lisäksi varjoa voidaan luoda erilaisilla suuremmilla ja pienemmillä katosratkaisuilla.

Leikkipaikkojen kehittämisen kautta voidaan lisätä kaupungin elinvoimaa. Kattava leikkipaikkaverkosto ja toisistaan erottuvat, monipuoliset ja hyvin hoidetut leikkipaikat tasa-arvoistavat erilaisten kaupunkilaisten mahdollisuuksia laadukkaaseen vapaa-aikaan ja yhteisöllisyyttä tukeviin kohtaamisiin.